

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)392

side 4
2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)393

side 29
3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vin-produkter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)394

side 40
4. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2020 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen
– *Politisk enighed*
KOM(2019)380

side 48
5. Kommissionens henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger på Den Europæiske Unions vegne om

- indgåelse af en partnerskabsaftale og tilhørende protokol om bæredygtigt fiskeri med den danske regering og det grønlandske landsstyre
- *Sagen forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM-dokument foreligger ikke
side 56
6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 508/2014
- *Opdateret delvis generel indstilling*
KOM(2018)390
side 61
7. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2020
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
side 74
8. Forberedelse af Det årlige møde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), Palma, Mallorca, Spanien, den 18. – 25. november 2019
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
side 78
9. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2017/2403 for så vidt angår fiskeritilladelser til EU-fiskerfartøjer i Det Forenede Kongeriges farvande og fiskeri, der udøves af Det Forenede Kongeriges fiskerfartøjer i EU-farvande
- *Sagen forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM(2019)398
side 81
10. Markedssituationen for landbrugsvarer
- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
side 84
11. Forslag til Rådets beslutning om anmodning til Kommissionen om at forelægge en undersøgelse af EU's muligheder for at adressere den retlige situation for nye planteforædlingsteknikker under hensyntagen til de eksisterende juridiske rammer, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18 / EF og EU-domstolens afgørelse i sag C-528/16, og
Forslag til Rådets beslutning om anmodning til Kommissionen om at forelægge en undersøgelse af EU's muligheder for at konsolidere og ajourføre eksisterende lovgivning om produktion og markedsføring af planteforædlingsmateriale
- *Sagen forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*

KOM-dokumenter foreligger ikke

side 89

12. Kommissionens meddelelse om intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove
- *Politisk drøftelse*
KOM(2019)352

side 95

13. Forventningerne til en EU-skovstrategi efter 2020
- *Politisk drøftelse*
KOM-dokument foreligger ikke

side 101

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 14.-15. oktober 2019

1. **Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garanti-fond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013**
KOM(2018)392

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019. Æn-dringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 fremsat forslag til en ny fælles forordning for den direkte støtte og landdistriktsstøtte samt visse støtteordninger under den nuværende fælles markedsordning. Forordningen sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken. Planen skal dække både direkte støtte, landdistriktsudvikling og sektorprogrammer fra markedsordningen. Planen skal indeholde mål for landbrugspolitikken og beskrivelse af de interventioner, der indføres i medlemsstaten for at opfylde målene. Forslaget fastsætter desuden et obligatorisk støtteloft for direkte støtte per modtager per år samt en omfordeling af direkte støtte fra større til mindre og/eller mellemstore bedrifter (omfordelingsbetaling). Endelig vil forslaget videreføre en direkte indkomststøtte til landbrugsdrift med mulighed for supplerende støtte for klima- og miljøtiltag, standardbeløb til mindre landbrug og supplerende indkomststøtte til unge landmænd. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af fælles regler for støtte under landbrugspolitikken (strategiske planer) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslaget sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013

om den fælles markedsordning. Der etableres dermed en fælles forordning, som samler medlemsstaternes mulige interventioner og rammerne herfor.

Forslagets overordnede mål er, at den fælles landbrugspolitik skal fremme en bæredygtig udvikling af landbruget, af fødevarerproduktionen samt af landdistrikterne. Dette skal ske gennem tre generelle målsætninger om at fremme og styrke udviklingen af 1) en robust og mangfoldig sektor, 2) miljøbeskyttelse og klimatiltag samt 3) den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne. Disse tre målsætninger suppleres af en tværgående målsætning om at modernisere landbruget og landdistrikterne gennem viden, innovation og digitalisering.

Kommissionen anfører et skifte i politikken fra fokus på overholdelse af regler til fokus på resultater og øget fleksibilitet og subsidiaritet for medlemsstaterne til at levere på miljø- og klimamål gennem en ny grøn arkitektur samt forenkling og lettelse af administrative byrder for støttemodtagerne. Med den såkaldt nye leverancemodel anfører Kommissionen, at den fremover ikke vil kontrollere udbetalinger til individuelle støttemodtagere, men fokusere på revisionen af medlemsstaternes administration og opnåelse af resultater.

Hver medlemsstat skal udarbejde en strategisk plan for landbrugspolitikken, som beskriver de påtænkte interventioner, samt hvorledes de vil bidrage til de fælles EU-mål og andre relevante internationale forpligtelser.

Strategisk plan for landbrugspolitikken

Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken i perioden 2021-2027. Planerne vil erstatte de nuværende landdistriktsprogrammer, men vil som noget nyt omfatte både landdistriktsstøtte og den direkte landbrugsstøtte samt visse støtteordninger under markedsordningen.

Planerne vil i udformningen i høj grad ligne det nuværende landdistriktsprogram. Lighedspunkterne gælder blandt andet i forhold til følgende:

- **Godkendelse og ændringer:** Kommissionens forslag til procedurer for udarbejdelse, godkendelse og ændringer af planer ligner de nuværende fra landdistriktsprogrammet. Kommissionen skal godkende planen senest 8 måneder efter modtagelsen. Ændringsforslag kan fremsættes en gang årligt, men først efter at der er foretaget en gennemgang af det foregående års resultater. Forslag til ændringer af planen skal godkendes af Kommissionen senest tre måneder efter modtagelsen.
- **Indhold:** Planerne skal som de nuværende landdistriktsprogrammer udarbejdes på baggrund af en *SWOT-analyse* og en *ex ante-evaluering*. En *SWOT-analyse* er en situationsanalyse af forhold, der kan påvirke implementeringen af planen, og som indgår i udformning af planens strategi og interventioner, mens en *ex ante-evaluering* er en forudgående analyse af planens forventede effekter. *SWOT*-analysen skal blandt andet indeholde en beskrivelse af nationale tiltag vedrørende direktivimplementering med relevans for landbrugsområdet. På baggrund af *SWOT*-analysen udarbejdes en behovsanalyse, herunder en indikativ kvantificering af miljø- og klimamålsætninger. Planerne skal indeholde en beskrivelse af de tiltag og regler, som skal gælde for den støtte, medlemsstaterne vil yde i form af direkte landbrugsstøtte og landdistriktsstøtte. Planerne skal også ligesom landdistriktsprogrammerne indeholde en finansieringsplan og en målplan med slutmålene og årlige delmål.
- **Overvågning, rapportering og evaluering:** Der skal etableres en såkaldt performanceramme, der skal muliggøre rapportering, overvågning og evaluering af de resultater, der opnås ved gennemfø-

relsen af den strategiske plan. Den nye ramme vil som den nuværende bl.a. omfatte et sæt fælles kontekst-, output-, resultat- og effektindikatorer, mål og årlige delmål samt regler for dataindsamling, -opbevaring og -overførelse m.v. Rammen har til formål at overvåge fremdriften i implementeringen i forhold til de fastlagte delmål og mål. Kravene til gennemførelse af evalueringer svarer i vidt omfang til det, der gælder for landdistriktsprogrammer i denne programperiode, idet der dog forventes at blive flere krav til evalueringer af selve planen i programperioden.

- Interessentinddragelse: Medlemsstaterne skal etablere et partnerskab, der skal involveres i udarbejdelsen af planen. Som det kendes fra det nuværende landdistriktsudvalg, skal der nedsættes et overvågningsudvalg, som følger gennemførelsen af den strategiske plan, og som eksempelvis afgiver udtalelse om de årlige performancerapporter. Udvalget skal etableres inden den strategiske plan fremsendes til Kommissionen.

Der er væsentlige forskelle mellem Kommissionens forslag og det nuværende landdistriktsprogram. Den gældende landdistriktsforordning er for eksempel baseret på et meget omfattende system af målsætninger med tre mål, seks prioriteter og 18 fokusområder. Til sammenligning skal den strategiske plan alene forholde sig til ni specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik, som er:

- Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevarerforsyningsikkerheden
- Fremme markedsorienteringen og øge konkurrenceevnen, inkl. større fokus på forskning, teknologi og digitalisering
- Forbedre landmændenes position i værdikæden
- Bidrage til begrænsning af og tilpasning til klimaforandringer samt bæredygtig energi
- Fremme bæredygtig udvikling og effektiv forvaltning af naturressourcerne, som for eksempel vand, jord og luft
- Bidrage til beskyttelsen af biodiversitet, styrke økosystemtjenester og bevare levesteder og landskaber
- Tiltrække unge landbrugere og fremme virksomhedsudvikling i landdistrikter
- Fremme beskæftigelse, vækst, social integration og lokal udvikling i landdistrikterne (herunder bioøkonomi og bæredygtig skovdrift)
- Forbedre det europæiske landbrugs reaktion på samfundets krav til fødevarer og sundhed, herunder kravene til at sikre nærende og bæredygtige fødevarer, madspild samt dyrevelfærd.

I Kommissionens forslag vil medlemsstaterne få mulighed for at fravælge en eller flere målsætninger, hvis dette er begrundet i SWOT-analysen og ex ante-evalueringen. Planerne for landbrugspolitikken vil derudover skulle indeholde en beskrivelse af de elementer, der bidrager til den tværgående målsætning om moderniseringen af landbruget gennem viden, digitalisering og innovation. Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne i deres plan for landbrugspolitikken skal redegøre for, hvordan der opnås forenkling og reducerede administrative byrder for støttemodtagerne.

Den nuværende landdistriktsforordning omfatter 20 forskellige foranstaltninger med meget detaljerede krav til indholdet af de enkelte støtteordninger. Til sammenligning skal den nye strategiske plan ud over indsatser under søjle I opbygges omkring et mindre antal interventioner under søjle II med mere fleksibilitet for medlemslandene til at designe støtteordninger.

Kommissionens revision skal ud fra et princip om en enkelt revision (single audit) fremover i højere grad koncentrere sig om certificeringsorganets arbejde, hvor Kommissionens under de nuværende forordninger gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger. I dag kan Kommissionens revisioner føre til, at medlemsstaternes udgifter bliver under-

kendt (en underkendelse), hvis Kommissionen konstaterer, at EU-reglerne ikke er overholdt. I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere over for støttemodtagere eksempelvis i forhold til at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb. Disse regler indgår ikke i forslaget, hvilket skyldes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i deres planer. Kommissionens revision af certificeringsorganets arbejde kan fortsat afstedkomme underkendelser af betalingsorganets udgifter.

Den nye performanceramme er opbygget omkring årlige performancerapporter, som skal indeholde en række indikatorer. Indikatorerne kobles fremover mere direkte til udbetaling af EU-midler og en gennemsnitlig udgift (enhedsomkostning pr. støtteordning). Det vil for det første ske ved en årlig performanceafstemning (performance clearance), hvor hjemtagning vil afhænge af en række outputindikatorer (for eksempel antal investeringer eller hektar med afkoblet støtte). For det andet skal der gennemføres en årlig performancegennemgang (performance review), hvor udviklingen for en række årlige milepæle frem mod de endelige mål for planen overvåges på baggrund resultatindikatorer (aggregerede outputindikatorer som for eksempel andel af landmænd med miljø- og klimainvesteringer). Som noget nyt skal medlemsstaten udarbejde en handlingsplan, hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til milepælene. Hvis handlingsplanen ikke udarbejdes eller vurderes utilstrækkelig af Kommissionen, kan det medføre suspension og i sidste ende reduktion af refusion for udgifter til medlemsstaten. Reglerne for reduktioner, suspensioner og underkendelser er nærmere beskrevet i forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugs politik.

Performancerammen indeholder også en række effektindikatorer med relation til blandt andet vand- og luftområdet (for eksempel nitrat i grundvand eller reduktion af ammoniak). Disse indikatorer vil dog ikke indgå i performancerapporterne, men i en midtvejs- og slutevaluering.

Konditionalitet

Der indføres en såkaldt "konditionalitet" for at modtage arealstøtte og dyrepræmier. Udbetaling af den fulde støtte forudsætter overholdelse af konditionaliteten, og der kan alene iværksættes supplerende støtteordninger udover den direkte indkomststøtte til interventioner, som går videre end kravene omfattet af konditionaliteten. Konditionaliteten udgør, sammen med andre obligatoriske krav indført under EU-retten eller national ret, den såkaldte "baseline" for de yderligere indsatser, der gennemføres med landdistriktsstøtte, direkte landbrugsstøtte eller markedsstøtte. Det vil sige, at arealstøtte under søjle II til miljø, klima og andre formål samt miljø- og klimastøtte under søjle I skal ligge ud over konditionalitetens krav. Medlemsstaternes planer skal indeholde en beskrivelse af konditionaliteten.

Konditionaliteten omfatter i Kommissionens forslag de hidtidige krav omfattet af krydsoverensstemmelse, som er EU-krav i forordninger og den nationale implementering af EU-forordninger og direktivkrav inden for miljø, sundhed, dyrevelfærd, samt regler udformet med henblik på at sikre god landbrugs- og miljømæssig stand. Konditionaliteten udvides desuden med nye krav, som omfatter: restriktionerne indført af medlemslandene om brug af plantebeskyttelsesmidler i sårbare områder, der gennemfører EU's direktiv om integreret plante-beskyttelse (IPM). På vandmiljøområdet udvides konditionaliteten, så den omfatter Vandrammedirektivets foranstaltninger om beskyttelse mod udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Desuden fastsættes krav om bedriftenes anvendelse af et webbaseret værktøj til udarbejdelse af markkort, afgrødeplanlægning og gødningsplanlægning (bedriftsbæredygtighedsinstrument for næringsstoffer), som kan supplere nationale IT-værktøjer især for mindre bedrifter, som ofte ikke anvender de mere avancerede IT-løsninger. I relation til klima og biodiversitet følger der krav om beskyttelse af kulstofholdige arealer i form af vådområder og tørveholdige arealer samt pløjeforbud af permanent græs i Natura 2000 og forbud mod barjord i årets mest følsomme perioder. På dyre-

sundhedsområdet foreslår Kommissionen, at konditionalitetskravene om indberetning af dyresygdomsudbrud udvides til også at omfatte mund- og klovesyge og bluetongue.

Endvidere omfatter konditionaliteten som noget nyt tillige de hidtidige såkaldte "grønningskrav" i en ændret form gennem krav om sædskifte, opretholdelse af andelen med permanent græs samt opretholdelse af en andel af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer.

Bedriftsrådgivningstjeneste

Som i det nuværende EU-regelgrundlag stiller Kommissionen forslag om, at medlemsstaterne skal sikre en ordening med rådgivning af landbrugere og andre modtagere af landbrugsstøtte. Kravene til denne tjeneste skærpes i Kommissionens forordningsudkast i forhold til de nuværende krav.

Tjenesten skal yde rådgivning om økonomiske- og miljømæssige forhold samt om den sociale dimension i landbruget og skal som minimum dække alle de krav, betingelser og forvaltningsforpligtelser, som gælder for landbrugsstøtten. Endelig skal den dække krav fastsat i lovgivning om bl.a. vand, bæredygtig brug af pesticider samt initiativer til bekæmpelse af antimikrobiel resistens, risikostyring, støtte innovation og digitale teknologier i erhvervet.

Medlemsstaterne skal sikre, at denne bedriftsrådgivning er upartisk, og at konsulenterne ikke er involveret i interessekonflikter. I Danmark gennemføres denne tjeneste i dag i form af landbrugets rådgivningstjeneste.

Direkte støtte (søjle I)

Medlemsstaternes skal fortsat udbetale en direkte indkomststøtte, som er afkoblet krav om nogen specifik produktion, men som ydes på basis af støtteberettigede landbrugsarealer. Den hidtidige grønne betaling indregnes i denne støtte. Beløbsmæssigt udgør den direkte indkomststøtte hovedparten af søjle I i den fælles landbrugspolitik. Denne støtte kaldes fremover "basisindkomststøtte" og skal ydes per støtteberettiget hektar til "ægte landmænd". Definitionen af "ægte landmænd" skal fastlægges af medlemsstaterne. Støtten betales med et ensartet beløb per hektar, medmindre medlemsstaterne yder støtte på grundlag af betalingsrettigheder med forskellig værdi per hektar. Basisindkomststøtte afløser grundbetalingsordningen og den grønne betaling.

I Kommissionens forslag kan medlemsstaterne vælge at differentiere basisindkomststøtten per hektar mellem forskellige områder, der har samme socioøkonomiske eller agronomiske forhold. Hvis denne mulighed vælges, skal det estimerede gennemsnitsbeløb per hektar og det planlagte output for hver gruppe af områder indikeres i medlemsstaternes plan.

Kommissionen foreslår, at der fastsættes et støtteloft ("capping") for direkte støtte, hvor støtten degressivt reduceres for beløb over 60.000 € (ca. 450.000 kr.) per bedrift per år. Der skal ske en reduktion med mindst 25 % for beløb mellem 60.000 € (ca. 450.000 kr.) og 75.000 € (ca. 560.000 kr.), med mindst 50 % for beløb mellem 75.000 € (ca. 560.000 kr.) og 90.000 € (ca. 675.000 kr.), med mindst 75 % for beløb mellem 90.000 € (ca. 675.000 kr.) og 100.000 € (ca. 750.000 kr.), og støtten over 100.000 € pr. bedrift pr. år bortfalder helt. I forbindelse med beregningen af støttebeløbet skal medlemsstaterne tage hensyn til omkostninger til lønninger inklusiv skatter og sociale bidrag samt aflønning af ulønnet arbejde af ejer m.v. Det beløb, som overstiger støtteloftet (det vil sige det "cappede" beløb), skal primært anvendes til omfordelingsbetaling. Hvis det cappede beløb er højere, end hvad der er behov for til omfordelingsbetaling, skal overskuddet anvendes til at finansiere andre interventioner vedrørende direkte støtte. Hvis der er yderligere overskydende midler fra støtteloftet, kan de overføres til finansiering af interventioner under landdistriktsprogrammet. Overførslerne skal beskrives i medlemsstaternes strategiske planer.

Betalingsrettigheder

Medlemsstater, der har anvendt betalingsrettigheder under den nuværende reform, kan fortsætte med at udbetale støtte på grundlag af betalingsrettigheders værdi. Hvis en medlemsstat vælger ikke at anvende betalingsrettigheder, udløber disse ved den nuværende reformperiodes ophør.

I modsat fald sikrer medlemsstaterne, at betalingsrettigheders værdi konvergeres mod en enhedsværdi, hvor medlemsstaterne skal sikre, at betalingsrettighedernes værdi udgør mindst 75 % af gennemsnitsværdien af basisindkomststøtte senest i 2026. Værdien af betalingsrettigheder skal fastsættes for ansøgningsår 2020 med udgangspunkt i de nuværende regler og den relaterede betaling for grønning.

Omfordelingsstøtte

For at sikre omfordeling af støtte fra store til små og mellemstore bedrifter foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne skal indføre en omfordelingsstøtte i form af en årlig afkoblet støtte per hektar. Medlemsstaterne skal fastsætte et beløb per hektar eller forskellige beløb for forskellige intervaller samt det maksimale antal hektar per landmænd, som omfordelingsstøtten kan betales til. Omfordelingsstøtten per hektar kan ikke overstige det nationale gennemsnit for direkte støtte per hektar.

Støtte til unge landbrugere

Med henblik på at fremme generationsskifte i landbruget foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne under direkte indkomststøtte kan yde en supplerende støtte til unge nyetablerede landmænd. Støtten vil være en årlig, afkoblet støtte per støtteberettiget hektar til landmænd, der kan modtage basisindkomststøtte. Medlemsstaterne skal mindst anvende et beløb svarende til 2 % af den direkte støtte til unge landbrugere – enten til støtte via søjle I eller II.

Miljø- og klimastøtte i søjle I

Medlemsstaterne skal udforme frivillige "miljø- og klimaordninger" under den direkte støtte, der giver mulighed for etårige arealbetalinger med sigte på miljø- og klimamæssige målsætninger. Støtte kan gives for forpligtelser, som går ud over konditionalitet, andre relevante obligatoriske krav samt fastlagte aktiviteter for opretholdelse af landbrugsarealer i en stand, som gør, at de umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften. Forpligtelserne skal adskille sig fra – men være konsistente med miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser under søjle II. Støtten kan ydes enten som et tillæg til basisindkomststøtten eller som betaling for meromkostninger og tabt indtægt i medfør af forpligtelsen.

Koblet støtte

Der kan fortsat inden for en beløbsmæssig ramme ydes koblet støtte til produktion af korn, oliefrø, proteinafgrøder, bælgeplanter, hør, hamp, ris, nødder, kartoffelstivelse, mælk og mejeriprodukter, frø, fåre- og gedekød, okse- og kalvekød, olivenolie, silkeorme, tørret foder, humle, sukkerroer, sukkerrør, cikorie, frugt og grønt samt lavskov og andre non-foodafgrøder, med undtagelse af træer, som anvendes til produktion af produkter, der har potentiale til at kunne afløse fossile materialer. Støtten skal ydes som en årlig støtte per hektar eller dyr. Kommissionen har foreslået et loft for den koblede støtte på 10 % af den samlede direkte støtte under søjle I. Der er mulighed for, at støtten kan gå op med yderligere 2 %, hvis den yderligere procentsats afsættes til støtte til proteinafgrøder. Medlemsstater gives dog mulighed for at fortsætte niveauet for koblet støtte i 2018, hvilket kan være langt højere end 10+2 %.

Landdistriktsudvikling (Søjle II)

Følgende typer af interventioner vil høre under landdistriktsudvikling:

- a) Miljø, klima og andre forvaltningsforpligtelser,
- b) Naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger,

- c) Områdespecifikke ulemper som følge af visse direktivpålagte obligatoriske krav,
- d) Investeringer,
- e) Etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikter,
- f) Risikostyringsinstrumenter,
- g) Samarbejde,
- h) Vidensoverførsel og information.

Der er obligatorisk for medlemsstaterne at etablere frivillige ordninger vedrørende miljø- og klimavenligt landbrug. Derudover kan medlemsstaterne etablere frivillige ordninger for omlægning til eller opretholdelse af økologisk landbrugsdrift, miljø- og klimavenligt skovbrug og skovbevarelse eller andre driftsmæssige forpligtelser. Betalinger for arealmæssige forpligtelser skal ydes per hektar. De hidtidige muligheder udvides med muligheden for at etablere kollektive og resultatbaserede ordninger med henblik på at levere miljøforbedringer i større skala og på målbar vis. Forpligtelser skal have en varighed på 5 til 7 år, men med henblik på at opnå og fastholde effekt kan der fastsættes længere varighed eller årlig forlængelse. I behørigt begrundede tilfælde og for nye tilsagn, der følger direkte efter den første indledende periode, kan varigheden af tilsagn nedsættes. Betingelserne knyttet til fastsættelse af støttesatser er stort set uændrede.

I områder, hvor der er naturbetingede begrænsninger (bjerge og lignende), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de specifikke begrænsninger. Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

I områder med direktivbestemte obligatoriske krav, der er pålagt i medfør af enten Natura 2000-direktiverne¹ eller vandrammedirektivet (til vandoplandene), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere land- og skovbrugere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de områdespecifikke begrænsninger. Betalinger i medfør af begrænsninger fra Natura 2000-direktiverne kan alene ydes for tiltag, der går videre end de relevante GLM-normer og fastlagte betingelser for opretholdelse af landbrugsarealer. Betalinger i medfør af begrænsninger fra vandrammedirektivet kan alene ydes for tiltag, som går ud over konditionalitet fastlagt i bilag III til fællesforordningen, med undtagelse af SMR 1 (vandrammedirektivet). Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

Medlemsstaterne kan yde investeringsstøtte til eksempelvis investeringer i fysiske aktiver (materielle som for eksempel teknologi eller stalde og immaterielle investeringer som for eksempel vådområder), der bidrager til opfyldelsen af målsætningerne i medlemsstatens strategiske plan. Der kan desuden ydes støtte til etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikterne, og der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Der kan desuden ydes tilskud til samarbejdsprojekter samt vidensoverførsel og information.

Endvidere skal der ydes støtte til lokale aktionsgrupper (LAG) (jf. også afsnittet om finansielle forhold), og der kan ydes støtte til etablering af finansielle instrumenter.

Ovennævnte muligheder for støtteordninger er også omfattet af det nuværende forordningsgrundlag for landdistriktpolitikken. Der vil blive stillet krav om, at medlemsstaterne skal fastlægge en række støttebetingelser for de enkelte ordninger, og der vil blive fastlagt regler for den maksimale støtte under ordningerne.

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) med senere ændringer og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet).

Der vil være krav om etablering af henholdsvis et europæisk og nationalt netværk for landbrugspolitikken, således som det kendes fra det nuværende europæiske netværk for udvikling af landdistrikterne og det nationale landdistriktsnetværk.

Desuden får medlemsstaterne mulighed for at afsætte op til 5 % af midlerne under Landdistriktsfonden til udmøntning via eller kombineret med investeringer under InvestEU. InvestEU er afløseren for den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFIS).

Sektorstøtte

En række støtteordninger, der tidligere var indeholdt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning, overføres til den nye forordning. Herudover bliver der som noget nyt mulighed for at yde støtte til producentorganisationer inden for alle sektorer.

Producentorganisationer i frugt- og grøntsektoren

De nuværende regler for støtte til producentorganisationer inden for frugt- og grøntsektoren foreslås videreført i tilpasset form med blandt andet et tydeligere fokus i ordningen på klima-, miljø- og bæredygtighedsmål samt i et vist omfang på tiltag til kriseforebyggelse og styring. Der foreslås en ny målsætning om at øge forbruget af frugt og grønt. Der kan ydes EU-støtte til producentorganisationers driftsfonde med henblik på gennemførelse af operationelle programmer, som skal gennemføres over 3-7 år, mod nu 3-5 år. Støttesatserne vedrørende sammenslutninger af producentorganisationer og transnationale producentorganisationer ventes foreslået øget, men fortsat beregnet som en maksimal andel af værdien af hver enkelt producentorganisationens afsatte produktion. Ligeledes foreslås forholdet mellem (alle typer af) producentorganisationers egne bidrag til deres driftsfonde og EU's støtte i de fleste tilfælde fastholdt på de nuværende niveauer. Det foreslås, at minimum 20 % af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af miljø- og klimamål, hvor kravet i dag er mindst 10 %. Derudover foreslås det, at minimum 5 % af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af mål vedrørende forskning og udvikling mht. bæredygtige produktionsmetoder samt innovation, der kan styrke konkurrencedygtigheden.

Biavl, vin, oliven og humle

Forslaget er næsten uændret i forhold til de nugældende regler om biavl, idet det dog er uklart, om programmerne fortsat skal være treårige. Den samlede budgetramme for biavl øges med 67 % fra 36 mio. € om året til 60 mio. € om året. Støtte til vin ydes fortsat til 16 medlemsstater, hvoraf Danmark ikke er omfattet. Det er de samme tiltag, der kan ydes støtte til som i de gældende regler. Satserne for EU-støtte i de forskellige tiltag antages at være uændrede. Det samlede budget til vinstøtte, oliven- og spiseoliven samt humle reduceres på linje med det samlede landbrugsbudget. Olivenstøtte kan højst udgøre 5 % af værdien af en produktionsorganisationens markedsførte produktion, og ordningen omfatter Grækenland, Frankrig og Italien, mens humle alene omfatter Tyskland.

Andre produkter

Det foreslås som noget nyt at give mulighed for at yde støtte til producentorganisationers gennemførelse af støtteprogrammer inden for alle sektorer, der ikke i forvejen er omfattet af en støtteordning for producentorganisationer. De tiltag, der kan støttes, kan blandt andet kan vedrøre planlægning af produktion, koncentration af udbud, fremme af bæredygtige produktionsmetoder, krisestyring mv. Det foreslås, at hver medlemsstat kan vælge at anvende op til 3 % af sin kuvert til direkte betalinger til sådan støtte. Støtten foreslås højst at kunne udgøre 5 % af en producentorganisationens samlede markedsførte produktion. EU-andelen af støtten foreslås begrænset til 50 % af de faktiske afholdte udgifter.

Finansielle forhold

Denne forordning inkluderer visse bindinger på anvendelsen af midlerne i lighed med de nuværende bindinger for støtte til landdistriktsudvikling. Det foreslås således, at der skal anvendes minimum 30 % af det samlede bidrag fra Landdistriktsfonden til den strategiske plan til miljø- og klimaformål. I opgørelsen vil støtte til områder med naturbetingede begrænsninger ikke længere kunne indgå. Der skal også fortsat anvendes minimum 5 % af bidraget fra Landdistriktsfonden til lokale aktionsgrupper (LAG). Der vil desuden blive et nyt krav om, at der skal anvendes et beløb svarende til mindst 2 % af midlerne under søjle I til målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Midlerne kan anvendes under søjle I eller søjle II eller fordeles på forskellige indsatser under de to søjler.

Af Kommissionens forslag fremgår det, at det generelle, maksimale EU-bidrag fra Landdistriktsfonden vil udgøre 43 % for en region som Danmark (det vil sige minimum 57 % national medfinansiering), hvilket vil være en reduktion af EU-medfinansieringen på 10 procentpoint i forhold til nu. Samtidig vil der blive fastsat en lidt højere EU-medfinansiering på bidrag fra Landdistriktsfonden til blandt andet lokale aktionsgrupper (LAG), ikke produktive investeringer (som for eksempel vådområder) og miljø- og klimaindsatser på 80 %, som nu udgør 75 %.

Det foreslås, at medlemsstaterne får mulighed for at overføre op til 15 % af budgettet fra direkte støtte i årene 2021-2026 til budgettet til landdistriktsudvikling med virkning for årene 2022-2027. Tilsvarende vil der være mulighed for at overføre op til 15 % af midlerne fra landdistriktsudvikling til direkte støtte. Der kræves ikke national medfinansiering ved anvendelsen af midler overført fra søjle I. Der kan endvidere overføres yderligere 15 % fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til miljø- og klimatiltag. Der kan endelig overføres yderligere 2 % fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til unge landbrugeres etablering, jf. ovenfor.

Endelig bemærkes det, at 40 % af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Opgørelsen heraf skal beregnes ud fra vægtninger af forskellige former for interventioner. Udgifterne til direkte støtte, omfordelingsstøtte samt støtte til områder med naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger vil skulle vægtes med 40 %, mens udgifterne til miljø- og klimastøtte under søjle I og søjle II vil skulle indgå med vægten 100 %.

Performancebonus

Kommissionen foreslår, at 5 % af Landdistriktsfondens bidrag i 2027 til medlemsstatens plan for landbrugspolitikken bliver reserveret til en såkaldt performancebonus. Performancebonussen kan blive frigivet til medlemsstaten på grundlag af performancegennemgangen i 2026 som belønning for opnåelse af tilfredsstillende resultater i forhold til fastlagte miljø- og klimamål. Performancebonussen vil blive endeligt tildelt i regnskabsåret 2027.

Forskning

Kommissionen har fremlagt forslag vedrørende forskningspolitik (Horizon Europe), hvor der er foreslået en øremærkning af 10 mia. € til landbrugs- og fødevarerrelateret forskning. Dette er ifølge Kommissionen en forøgelse på 300 % i forhold til i dag.

Formandskabets ændringsforslag

Det finske formandskab arbejder videre med ændringer til Kommissionens forslag, men der er endnu ikke præsenteret konsoliderede ændringsforslag.

De væsentligste ændringsforslag fra det østrigske og det rumænske formandskab er følgende:

- Modellen for resultatmåling ændres til en såkaldt "trappemodel", hvor tærskelværdien for afvigelse mellem mål og observerede milepæle er 45 % i begyndelsen af perioden og derefter gradvist falder til 35 %.
- Trappemodellen nævnt ovenfor kombineres med toårige milepæle i forbindelse med den såkaldte performancegennemgang, hvor Kommissionen havde foreslået årlige milepæle.
- De specifikke målsætninger for landbrugspolitikken foreslås udvidet til også at omfatte ligestilling mellem mænd og kvinder.
- Kravene til den strategiske plan reduceres, så planen ikke skal indeholde et separat afsnit om de elementer, der vedrører forenkling og færre administrative byrder for støttemodtagerne.
- Der foreslås, at medlemsstaterne kan anvende op til 6 % (i stedet for 4 %) af midlerne under Landdistriktsfonden til teknisk bistand, hvis den pågældende medlemsstats konvolut for landdistriktsudvikling (søjle II) udgør op til 1,5 mia. €.
- Det foreslås, at medlemsstaterne indenfor bedriftsrådgivning kan vælge at anvende eksisterende rådgivningssystemer, og at disse både kan være offentlige og private.
- Der foreslås nogle lempelser af GLM-kravene som for eksempel udskydelse af implementeringen af kravet om beskyttelse af vådområder og tørvejerde til 2024 og mulighed for at tage hensyn til blandt andet bedrifters størrelse, bedriftsstruktur og arealandel med skov i fastlæggelse af GLM-kravene.
- Af de lovbestemte forvaltningskrav under konditionaliteten foreslås det at slette en række krav om mærkning og registrering af dyr og vedrørende smitsomme husdyrsygdomme.
- Endvidere foreslås det, at implementering af kravet om et webbaseret værktøj til gødningsplanlægning kan udsættes til år 2023 og flyttes fra konditionalitet til bedriftsrådgivningstjenesten. Det foreslås, at medlemsstaterne får mulighed for at anvende eksisterende nationale systemer, hvis disse er ækvivalente med Kommissionens forslag, og at disse kan være både offentlige og private systemer.
- Der foreslås øget subsidiaritet på en række områder. Definitionen af "ægte landmand" gøres frivillig for medlemsstaterne, og medlemsstaterne får mere fleksibilitet i forhold til kravene til unge landmænd. Det foreslås, at det er frivilligt for medlemsstaterne, hvorvidt de vil fratække lønomkostninger fra loftet fra direkte støtte pr. bedrift, og om medlemsstaterne vil gøre brug af omfordeling af direkte støtte fra store til små og mellemstore bedrifter.
- Derudover foreslås det, at medlemsstater kan beslutte ikke at have risikostyringsinstrumenter i deres strategiske plan hvis de anvender nationale risikostyringsinstrumenter, som opfylder deres behov jf. deres SWOT-analyse. Derudover fremgår det tydeligere, at risikostyringsværktøjer ikke er begrænset til gensidige fonde og forsikringsordninger.
- Det foreslås at tilføje yderligere typer af investeringer til listen over investeringer, hvor der kan ydes støtte på op til 100 %. Det gælder investeringer i infrastruktur uden for bedriften, jordfordeling og forbedring samt skovinfrastruktur.
- Det foreslås, at der ved indførelse af nye EU-krav for landbrugere kan ydes støtte til investeringer for at efterkomme disse krav i højst 24 måneder fra den dato, hvor de bliver obligatoriske for landbrugsbedriften (mod 12 måneder under nuværende regler).
- Der gives mulighed for, at visse arealstøtte-ordninger under søjle II kan have en varighed ned til et år mod ellers 5-7 år.
- Det foreslås, at medlemsstaterne også får mulighed for at udjævne værdien af og afskaffe betalingsrettighederne i løbet af den kommende reformperiode.
- Bestemmelserne om en performancebonus og tildeling af performancebonusen slettes med forbehold for, at dette kan indgå i drøftelserne om den nye flerårige finansielle ramme.
- Det foreslås, at medlemsstaterne skal kunne justere enhedsomkostningen for fx investeringer ud fra ansøgningsrunder. Formandskabet lægger op til fortsat drøftelse af variation for enhedsomkostninger. Det foreslås, at medlemsstaterne på ethvert tidspunkt kan ændre (og anvende) ele-

menter i deres strategiske plan, der vedrører interventioner under landdistriktsudvikling, som ikke medfører ændringer i de fastsatte mål for resultatindikatorer og tilhørende delmål.

- Formandskabet har endvidere foreslået en række ændringer i mulighederne for at yde sektorstøtte, herunder udvidede muligheder for støtte til olivenolie, ligesom der inden for frugt- og grøntsektoren foreslås en højere EU-medfinansiering, når en andel af tiltagene adresserer miljø og klima.
- Formandskabet foreslår også at udvide loftet for koblet støtte, der kan gives i søjle I til det nuværende niveau.
- Formandskabet foreslår, at for sektorstøtte til "andre sektorer" kan medlemsstaten forhøje anvendelsen fra 3 % af sin kuvert til direkte betalinger til 5 % forudsat, at denne forhøjelse fra 3 til 5 % modsvares af en reduktion af den koblede støtte, som medlemsstaten må anvende.
- Det foreslås desuden i det seneste ændringsforslag, at sektorstøtte til "andre sektorer" udstrækkes til en lang række produkter. Endvidere lægges der op til, at sektorstøtte til "andre produkter" kan ydes af medlemsstaterne direkte som strukturel støtte og ikke kun via producentorganisationers driftsprogrammer.

Formandskabet foreslår, at eco-schemes udover bidrag til mindst en af de tre specifikke målsætninger vedrørende miljø og klima (d-f) også kan bidrage til specifikke målsætninger h og i vedrørende beskæftigelse, vækst, social integration og lokal udvikling i landdistrikterne (herunder bioøkonomi og bæredygtig skovdrift) samt det europæiske landbrugs reaktionsevne på samfundets krav til fødevarer og sundhed, herunder kravene til at sikre nærende og bæredygtige fødevarer, madspild samt dyrevelfærd.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg.

Landbrugsudvalgets samlede udtalelse

Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg har den 2. april 2019 stemt om udvalgets samlede udtalelse. I udtalelsen lægges der blandt andet vægt på følgende:

Udvalget lægger op til et års forsinkelse af reformen, hvorefter ikrafttrædelse bliver den 1. januar 2022.

På capping foreslås et loft over den direkte støtte efter 100.000 €, hvor støtte til eco-schemes, unge landbrugere og 50 % af lønomkostningerne fratrækkes før capping. Landbrugsudvalget har med udtalelsen lagt op til, at mindst 60 % af de nationale konvolutter skal allokeres til basisindkomstsstøtten og den komplementære omfordelingsstøtte, der er fastsat til minimum 5 %. Mindst 20 % af den direkte støtte (søjle I) skal øremærkes til eco-schemes, og maksimum 10 % under søjle I kan anvendes til koblet støtte, hertil ekstra 2 % til proteinafgrøder. Der skal anvendes mindst 2 % af de nationale konvolutter til unge landbrugere, der kan understøttes yderligere af landdistriktsiltag (søjle II).

Udvalget støtter obligatoriske eco-schemes, der skal udbydes af medlemsstaten, men er frivillige for landbrugeren, og giver mulighed for at belønne landbrugere for tiltag, der er gavnlige for miljøet, ligesom udvalget tilføjer dyrevelfærd som formål med eco-schemes. Man ønsker en blødere konditionalitet, der giver mere fleksibilitet til medlemsstaten til for eksempel at designe eco-schemes, der skal gå videre end reglerne i konditionaliteten. Til gengæld foreslås en liste over eco-schemes, som medlemsstaten skal udbyde, som for eksempel støtte til biodiversitet (ikke-produktive arealer) og tiltag på kulstofrige jorde, ligesom Kommissionen skal udvide denne liste med andre eco-schemes, som skal være

valgfrie for medlemsstaterne. Listen med konkrete eco-schemes, som medlemsstaterne skal udbyde afspejler elementer i konditionaliteten, som ændres/fjernes af udvalget.

Udvalget ønsker også, at mindst 30 % af midlerne under landdistriktspolitikken (søjle II) øremærkes til klima- og miljøtiltag, men at støtte ydet til områder med naturlige begrænsninger (for eksempel bjerge og øer) delvist skal kunne medregnes som miljø- og klimatiltag. Der udover ønskes det, at minimum 30 % skal gå til investeringer og risikostyringsværktøjer. Udvalget ønsker, at der højst kan overføres op til 15 % af midlerne fra søjle I til søjle II, og at disse anvendes til klima- og miljøtiltag til landbrugere. Modsat Kommissionens forslag skal det kun være muligt at overføre 5 % fra søjle II til søjle I, der skal allokere til eco-schemes, idet visse medlemsstater dog skal kunne overføre yderligere 10 %. På tiltag under søjle II fastsætter udvalget maksimale støtteniveauer, hvilket ellers var fjernet i Kommissionens forslag.

Til definitionen af ”ægte landbruger” ønsker Landbrugsudvalget, at man binder landbrugsaktivitet sammen med idéen om at opretholde familielandbrugsmodellen. Derudover støtter udvalget, at medlemsstaten skal have mulighed for at definere begrebet videre.

Landbrugsudvalget i det nye Europa-Parlament har besluttet at arbejde videre med udgangspunkt i udtalelsen fra det tidligere udvalg, men med mulighed for at stille ændringsforslag.

Miljøudvalget og Budgetudvalgets udtalelser

Europa-Parlamentets udvalg for miljø, folkesundhed og fødevarer er udpeget som et tilknyttet udvalg. Miljøudvalget har i februar 2019 fremlagt en samlet udtalelse til landbrugsudvalget. Udtalelsen indeholder blandt andet forslag om at begrænse udformningen af eco-schemes til en liste over praksisser, som medlemsstaterne så kan vælge ud fra. Dette kan minde om den nuværende liste over tiltag under det grønne krav om miljøfokusområder. Endvidere er blandt andet foreslået, at 30 % af den direkte støtte øremærkes til eco-schemes. Det foreslås endvidere, at der ikke skal kunne overføres midler fra søjle II til I. I udtalelsen fra Budgetudvalget nævnes blandt andet, at EU's landbrugspolitik skal forblive en fælles EU-politik, som skal finansieres på tilstrækkelig vis.

Udtalelserne fra Miljø- og Budgetudvalget er indgået i Landbrugsudvalgets videre arbejde forud for deres udtalelse af 2. april 2019.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslag vil have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Der er behov for nærmere analyse af forslaget for at kunne vurdere konsekvenserne.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, da der skal udarbejdes en ny lov om støtte til strategiske planer. Desuden skal der udarbejdes nye bekendtgørelser for de støtteordninger, der skal etableres vedrørende landdistriktsudvikling og direkte betalinger. Omfanget heraf kendes ikke på nuværende tidspunkt.

Statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslagets økonomiske konsekvenser skal ses i lyset af Kommissionens forslag til EU's kommende flerårige budget, som blev præsenteret 2. maj 2018. Den kommende aftale om EU's flerårige budget, der indgås af Det Europæiske Råd, fastlægger den overordnede årlige fordeling af midler til den fælles landbrugs politiks søjle I og II og fordelingen mellem medlemsstaterne, herunder delvist konvergens af direkte støtte mellem medlemsstaterne. Af forslaget bilag 7 fremgår det, at medlemsstater, hvis gennemsnitlige støtteniveau ligger under 90 % af EU-gennemsnittet, får lukket 50 % af differencen frem mod 2027. Alle medlemsstater bidrager ligeligt til finansieringen af denne omfordeling.

Ud af en samlet budgetkategori for bæredygtig udvikling på ca. 337 mia. € for perioden 2021-2027 (2018-priser) reserveres godt 254 mia. € til markedsrelaterede udgifter og direkte støtte. Hertil kommer 70 mia. € til landdistriktsudvikling, godt 5 mia. € til fiskeri og ca. 5 mia. € til miljø og klima. I faste priser svarer det til en reduktion af budgetkategorien på ca. 21 % i forhold til perioden 2014-2020 inklusiv Storbritannien. Kommissionen har oplyst, at hvis der regnes i løbende priser, og Storbritanniens andel af budgettet i 2014-2020 fratrækkes, er der tale om en reduktion på ca. 5 %. For Danmark reduceres – på linje med de andre medlemsstater – den direkte støtte med 3,9 % fra 2020-2021 og fastholdes herefter i løbende priser. Budgetforslaget indebærer endvidere, at den danske konvolut til landdistriktsudvikling i løbende priser reduceres med 15,6 % i perioden 2021-2027 sammenlignet med perioden 2014-2020.

Nedenstående beregning er baseret på Kommissionens forordningsforslag. Der tages forbehold for, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser kan ændre sig. De erhvervsøkonomiske konsekvenser vil således i høj grad blive påvirket af udkommet af forhandlingerne om EU's samlede finansielle ramme, og beslutninger om øvrige nye tiltag under den nye landbrugsreform såsom udformningen af konditionaliteten for udbetaling af grundlæggende indkomststøtte, omfordelingsindkomststøtten samt eco-schemes. Herudover skal Danmark nationalt træffe beslutning om fleksibilitet mellem søjlerne på op til 15 % af den årlige konvolut for søjle I.

På baggrund af Kommissionens forordningsforslag vurderes det, at en budgetreduktion på 3,9 % af den direkte støtte fra 2020 til 2021 vil betyde et fald i den danske konvolut af direkte støtte på i alt 255 mio. kr. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Københavns Universitet, bemærker her til, at det svarer til et gennemsnitligt fald i støtten på ca. 90 kr. pr. ha. Herefter ligger støtten fast frem til 2027. Den danske konvolut frem til 2027 er vist i tabellen nedenfor:

Tabel 1 Den danske tildeling på baggrund af Kommissionens forordningsforslag:

Mio. €	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Løbende priser	880,4	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1
Faste 2018-priser ²	846,2	797,3	781,7	766,4	751,3	736,6	722,2	708,0

IFRO har foretaget en analyse af konsekvenserne ved capping af den direkte støtte. I analysen viser IFRO, hvordan det vil påvirke ansøgerne i 2021 ud fra et skøn om, hvordan reduktionen påvirker deres

² I beregningen af faste 2018-priser er der antaget en inflation på 2 %

støtte i 2021 med og uden lønfradrag. Der tages i den forbindelse udgangspunkt i Kommissionens budgetforslag (jf. tabel 1).

Når der tages højde for lønomkostninger, sådan som Kommissionen foreslår, estimeres det, at i alt 134 bedrifter vil blive berørt af capping. Det samlede beløb, der cappes, ville være ca. 26 mio. kr. Det berørte areal er på 113.561 ha, hvilket svarer til omkring 4 % af det danske støtteberettigede landbrugsareal. IFRO bemærker, at det primært er store planteavlsbedrifter, der ville blive berørt, da deres lønomkostninger er lavere end andre sektorer.

Hvis lønfradraget ikke fratrækkes, ville beløbene for 2021 se betydeligt anderledes ud. Samlet ville det betyde, at 3.890 bedrifter ville blive påvirket, og der i alt ville blive cappet et beløb på 1.116 mio. kr. De berørte 3.890 bedrifter råder over et areal på 1.375.233 ha svarende til ca. halvdelen af Danmarks landbrugsareal.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer finder, at en af de største forandringer i Kommissionens forslag i forhold til den nuværende politik er, at en større del af beslutningen, om hvordan landbrugspolitikken skal implementeres, lægges ud til de enkelte medlemslande. Kommissionens ambition med forslaget er, at landbrugspolitikken skal levere flere konkrete resultater indenfor miljø og klima, og at dette skal tilrettelægges på en måde, så indsatsen i det enkelte medlemsland sker der, hvor der er et behov. Det giver mulighed for, at de konkrete krav, der stilles til den enkelte landmand, i højere grad kan tage udgangspunkt i forholdene på den enkelte bedrift end tidligere. Endvidere bliver det også muligt for medlemslandene at tilbyde landmændene frivillige ordninger (såkaldte eco-schemes) til miljø og klima i søjle 1, hvor en del af støtten kan være incitamentsbetalinger. Landbrug & Fødevarer er på den baggrund positivt indstillet overfor den nye model. Det er dog helt afgørende, at udmøntningen gennemføres på en måde, så det sikres, at der bevares ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Kommissionens ønske om, at ambitionsniveauet for så vidt angår miljø- og klima generelt skal hæves på europæisk plan, og at dette skal afspejles i de nationale strategiske planer. Det er i den sammenhæng meget vigtigt, at det sikres, at EU-landene bevæger sig mod et fælles ambitionsniveau, der skaber ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Der lægges op til, at landbrugspolitikken skal forenkles for landmanden, dels ved at den bliver mere målrettet nationale behov, og dels ved at anvende ny teknologi til kontrol og enklere støtteansøgning. Det er helt afgørende, at denne ambition leder til en mærkbar forandring for den enkelte landmand.

I forbindelse med det øgede fokus på landbrugspolitikens resultater inden for miljø og klima er det afgørende, at lande, der allerede i dag har gennemført en stor grøn omstilling og har høje nationale krav, også bliver anerkendt herfor gennem landbrugspolitikken og ikke tværtimod bliver straffet ved at have færre muligheder for at anvende landbrugspolitikens instrumenter.

De største umiddelbare bekymringspunkter i forslaget er, at budgettet generelt reduceres med 17 % i faste priser, når man sammenligner landbrugsbudgettet i kommende periode med den nuværende periode, jf. Kommissionens budgetforslag fra den 2. maj 2018. I lyset af at der til stadighed stilles højere krav til landbrugsproduktionen i Europa, så er det vigtigt, at der også følger midler med. Derfor er det heller ikke begrundet, hvorfor Danmark og en række andre lande fortsat skal overføre midler til primært en række af de øst- og centraleuropæiske lande, hvor omkostningsniveauet generelt er markant lavere. Ikke mindst i lyset af de budgetmæssige reduktioner af landbrugsbudgettet, er det helt afgørende, at Kommissionen leverer en mærkbar regelforenkling i den kommende periode fra 2021-2027.

Angående de *strategiske planer for landbrugspolitikken* bemærker Landbrug & Fødevarer, at de foreslåede strategiske planer for landbrugspolitikken for perioden 2021 til 2027 på mange måder forventes at ligne det nuværende landdistriktsprogram i udformning og i forhold til godkendelsesprocessen. Det er i den forbindelse vigtigt at påpege, at processen omkring landdistriktsprogrammerne i dag opleves som meget tung og i flere lande er med til at forsinke implementeringen af landbrugspolitikken. Det er derfor vigtigt, at de strategiske planer kommer til at virke væsentligt mere enkle og effektive – ikke mindst da der fremadrettet lægges op til, at de også skal adressere initiativer under søjle 1. Det betyder, at Landbrug & Fødevarer for det første mener, at medlemslandene for hver ordning konkret skal begrunde, hvordan man har sikret den mest enkle regulering; dernæst skal bemærkninger fra landmændenes organisationer til implementering af nye regler vedlægges, når medlemslandene indsender deres strategiske planer til godkendelse i Kommissionen. Endelig skal alle strategiske planer oversættes til alle EU-sprog, således at der sikres gennemsigtighed og mulighed for at blive inspireret af en mere enkel implementering i andre EU-lande. Det er også vigtigt, at der er en smidig og hurtig godkendelsesproces fra EU's side så rammen om landbrugspolitikken i Danmark er kendt for danske landmænd i detaljer i god tid forud for den 1. januar 2021. Endelig er det helt afgørende, at rammerne sikrer en hurtig og effektiv udbetaling af landbrugsstøtte til landmændene. Det fremgår af forslaget, at medlemslandene kan risikere suspension for refusion af udgifter, såfremt der ikke er tilstrækkelig resultatopfyldelse. Det er afgørende, at landmænd, der leverer som aftalt, ikke risikerer manglende udbetaling som følge af medlemslandets (Danmarks) overordnede manglende performance. Det er i den forbindelse også afgørende, at landbrugspolitikken effekt vurderes ud fra nogle indikatorer, som landbrugspolitikken og landmændene har entydig indflydelse på. Derudover er det vigtigt i de strategiske planer, at medlemslandene overordnet set bevæger sig mod de målsætninger, der stilles over en flerårig periode. Her er det afgørende, at medlemslandene ikke bliver fastlåst på at fortsætte specifikke tiltag, blot fordi de har været anvendt historisk, men derimod kan udvikle og tilrettelægge indsatsen bedst muligt i forhold til at nå målsætningerne uanset, at det medfører udsving mellem årene.

I forhold til den *grundlæggende indkomststøtte med henblik på bæredygtighed (GIB) (afkoblet støtte)* bemærker Landbrug & Fødevarer, at den direkte støtte per hektar defineres som noget nyt som en decideret indkomststøtte. Støtten fortsætter som en afkoblet støtte per hektar. Den grønne støtte afskaffes og bliver en del af indkomststøtten. Til gengæld bliver det fremadrettet også muligt at anvende den direkte støtte til nye støtteordninger for miljø og klima, såkaldte "eco-schemes". Landbrug & Fødevarer mener, at det sender et forkert signal at kalde den grundlæggende indkomststøtte for "indkomststøtte", da Landbrug & Fødevarer anser landbrugsstøtten som en betaling for at landmændene i Europa skal opfylde høje krav til en bæredygtig landbrugs- og fødevarereproduktion. I den forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det skal sikres, at minimum 60 % af søjle 1 gives til den grundlæggende indkomststøtte.

Vedrørende *konditionalitet*, noterer Landbrug & Fødevarer sig, at modtagelse af støtten ventes at være betinget af overholdelse af de nuværende krydsoverensstemmelseskrav, EU-krav og nationale lovkrav samt krav om sikring af god landbrugs- og miljømæssig stand. Den konkrete udmøntning af de enkelte krav kendes ikke endnu og konsekvenserne er derfor meget uklare. Det er som udgangspunkt positivt, at der gives større frihed til at tilrettelægge kravene nationalt, så de giver mening i en national kontekst. Det er dog afgørende, at kravene gennemføres på en enkel og meningsfuld måde, der tager udgangspunkt i at bakke op om god landmandspraksis. Samtidigt skal der være fokus på at undgå overimplementering og forvridning af konkurrencen mellem medlemslandene. Det skal derfor sikres, at krav, der stilles om betingelse for at modtage den grundlæggende indkomststøtte, skal være enslydende og gældende for alle europæiske landmænd. Det er i den forbindelse vigtigt, at landmænd i lande som Danmark, der generelt stiller skrappe krav til landbrugsproduktionen, ikke straffes ved at få indskrænket mulighederne for at opnå EU-støtte i forhold til konkurrenter i andre lande, hvor der er

færre krav til produktionen. Det er vigtigt, at landbrugspolitikken også på dette område understøtter en produktion, der er effektiv og bæredygtig, frem for at stille den ringere end mindre effektive og bæredygtige konkurrenter. Det vil have afgørende betydning, hvordan man skelner mellem konditionalitet og en ekstra indsats herudover, der kan honoreres i de såkaldte "eco-schemes", så den konkrete implementering er af stor betydning.

Vedrørende *økologi* savner Landbrug & Fødevarer generelt et fokus på økologisk produktion i forslaget. Der er i det nuværende regelsæt en anerkendelse af økologisk produktion ved at økologer er "green by definition". Der savnes et lignende signal omkring økologisk produktion i det nye forslag.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *intern udjævning* med tilfredshed at det med forslaget fortsat er muligt at differentiere betalingsrettighedernes værdi. Angående *omfordelingsstøtten* mener Landbrug & Fødevarer, at det skal være frivilligt for medlemslandene, om de vil indføre omfordelingsstøtte.

I forhold til *støtte til unge landmænd* finder man, at det er vigtigt, at EU's landbrugspolitik er med til at understøtte generationsskifte. Det er positivt, at det forventes at være muligt at fortsætte med den nuværende støtteordning til unge landmænd, så der skabes kontinuitet for de landmænd, der nu anvender ordningen. Fremadrettet skal det overvejes, hvordan landbrugspolitikken anvendes til bedst muligt til at løse udfordringer med generationsskifte. I dag anvendes også EU-midler uden for landbrugspolitikken til at hjælpe med finansieringen af nye bedrifter og det er vigtigt, at denne mulighed fastholdes og komplementerer indsatsen under EU's landbrugspolitik.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *frivilligt "eco-scheme"*, at det er meget interessant med en støtteordning i søjle 1, hvor det er muligt at give incitamentsbetalinger. Det er af stor betydning, at man kan anvende motiverende midler til en grøn omstilling. Der mangler dog fortsat detaljer om, hvilke rammer der gælder for at yde en "incitamentsbetaling". Landbrug & Fødevarer ønsker, at incitamentsbetalingen bliver så høj, at den sikrer landmændene en betydelig nettoindtjening. Ligeledes skal det være muligt at opkræve og målrette ordninger til landmænd i afgrænsede sektorer og geografiske områder. Endelig skal det være muligt at målrette støtten mod certificeringsordninger, herunder allerede eksisterende ordninger. Det er dog også her en stor udfordring, hvis landmænd i lande som Danmark, der i en lang årrække er gået foran i forhold til klima- og miljøeffektivitet, får færre muligheder og stilles ringere end landmænd i mindre effektive lande. Det bør derfor være muligt dels at støtte nationale krav, der ligger ud over EU-krav, og dels at støtte nye krav, der følger af en fælles EU-regulering.

I forhold til *støtteloftet* noterer Landbrug & Fødevarer, at forslaget indeholder et obligatorisk støtteloft på ca. 750.000 DKK (100.000 €), og at der skal ske en gradvis støttereduktion for beløb over 450.000 DKK (60.000€) – såkaldt degressivitet. Når det beregnes, om en landmand når støtteloftet, vil det være muligt at indregne lønomkostninger i bedriften samt værdien af ejerens arbejde. Landbrug & Fødevarer er imod støtteloftet. Landbrugsstøtten er en betaling for de ekstra omkostninger, som europæiske landmænd står over for som følge af efterlevelse af høje EU-standarder. De høje standarder efterleves både på den første hektar og på den sidste hektar. Derudover lægges der op til en meget bureaukratisk og omkostningstung model, da modregning af lønomkostninger vil medføre en ekstra administrativ byrde i forbindelse med støtteansøgningen. Det er ikke klart, hvad støtteloftet vil betyde for danske landmænd, og det er afgørende, at denne information tilvejebringes. Såfremt ønsket om at begrænse støtten til de største bedrifter fastholdes, så bør landene som alternativ til et absolut støtteloft kunne vælge en begrænset degressivitet.

Angående *koblet støtte* ønsker Landbrug & Fødevarer en markedsorientering af EU's landbrugspolitik, og er derfor grundlæggende modstander af koblet støtte. Dette er blandt andet relevant i forhold til markederne for markfrø og kartoffelstivelse. Der kan dog være særligt udsatte sektorer, som kan have brug for koblet støtte – herunder i Danmark i form af en slagtepræmie til blandt andet kalve. I forslaget lægges der op til et loft på koblet støtte på 10 % dog med mulighed for ekstra 2 % til proteinafgrøder. Landbrug og Fødevarer så gerne et loft på et lavere niveau, for at begrænse anvendelsen af koblet støtte i en række af EU's lande i tilstrækkelig grad.

Vedrørende *kontrol og sanktioner* bemærker Landbrug & Fødevarer, at digitaliseringen betyder nye muligheder i relation til indberetning og kontrol, der kan betyde lettelser for erhvervet. Det er positivt, men det er samtidigt vigtigt, at der er et stort fokus på landmandens retssikkerhed. For eksempel at der ikke bliver tale om 100 % screening og dermed reelt på længere sigt 100 % fysisk kontrol. Det er også vigtigt, at en afgørelse til ugunst for den kontrollerede på landmandens anmodning skal kunne følges op af et fysisk kontrolbesøg, så en afgørelse ikke alene baseres på elektroniske datafund. Endelig er det også vigtigt, at landbrugspolitikken generelt bevæger sig bort fra at overfokusere på bagatelagte afvigelser fra reglerne. Der skal være mere fokus på ”vejledning og korrektion” i stede for den nuværende fokus på ”kontrol og sanktion”.

I forhold til *definitioner* m.v. bemærker Landbrug & Fødevarer, at der ikke lægges op til markante ændringer i de basale støttebetingelser, men at der fremadrettet vil være en større frihed til national udmøntning af definitioner og støttebetingelser. I forhold til Kommissionens forslag, om at støtten skal målrettes mod ”reelle landmænd”, så bakker Landbrug & Fødevarer op om dette. Det sker for at sikre, at EU's landbrugsstøtte målrettes personer, hvis primære interesse er landbrugsproduktion. Det er dog afgørende, at en definition ikke udelukker deltidslandmænd m.v., der har en væsentlig indkomst fra andre kilder. Landbrug & Fødevarer mener, at definitionen skal udelukke, at støtten udbetales til for eksempel offentlige myndigheder, udefra kommende kapitalinteresser med et andet hovedfokus end landbrug, samt fonde hvis primære interesse er naturbeskyttelse m.v. Det er i denne forbindelse vigtigt, at den nationale administrative praksis ikke pålægger landmændene en væsentlig administrativ byrde.

Derudover ser Landbrug & Fødevarer et potentiale i, at der i forbindelse med forhandlingerne om de kommende regler for EU's landbrugspolitik arbejdes for en større fleksibilitet, i hvordan EU-reglerne definerer det støtteberettigede areal. Det vil sige en såkaldt bruttoarealmodel, hvor landbrugsstøtten ikke reduceres, såfremt der etableres eller allerede eksisterer småbiotoper og andre natur- og biodiversitetstiltag på bedriften, og hvis aktivitetskravet ikke overholdes ned til 100 m² nøjagtighed. Dette kan give både forenkling og skabe rammerne for flere natur- og biodiversitetstiltag i agerlandet. For at sikre, at støtten understøtter en landbrugsproduktion er det afgørende, at støtten ydes til reelle landmænd.

Angående en *forenklet ordning for mindre landbrug* noterer Landbrug & Fødevarer sig, at Kommissionen forventes at fremlægge et forslag om forenklet EU-støtte til mindre landbrug. Det er vigtigt, at definitionen af mindre landbrug indebærer, at ordningen vil være relevant for mindre danske landbrug samt vil medføre en mærkbar forandring for mindre landbrug i Danmark.

Vedrørende *landdistriktspolitikken* påpeger Landbrug & Fødevarer, at landdistriktspolitikken i store træk fortsætter som hidtil. Dog under et mindre budget med krav om øget national medfinansiering. Det er vigtigt, at ordningerne under landdistriktsprogrammet generelt bliver enkle og meningsfulde, og det er vigtigt, at der findes en brugbar model for blandt andet engangserstatninger til landmænd, der gør noget på bedriften for eksempel natur og miljø. Som noget nyt stilles der dog krav om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsik-

ringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at dette skal være obligatorisk, men at det skal overlades til medlemslandene at vurdere, hvorvidt dette bør prioriteres i den nationale plan. Endelig bør EU-medfinansieringssatsen for miljø-, klima- og naturtiltag ændres fra de foreslåede 80 % til den generelle sats på 43 %.

For så vidt angår *markedsforvaltning* noterer man sig, at Kommissionen lægger op til mindre rettelser af EU's markedsforvaltning, som ikke umiddelbart giver anledning til kommentarer. Landbrug & Fødevarer vil dog – som for resten af forslaget – forbeholde sig ret til at vende tilbage, når det fremlagte forslag er gennemanalyseret.

I forhold til *performancebonus* påpeger Landbrug & Fødevarer, at det fremgår af notatet, at en del af Landdistriktsfonden reserveres til en performancebonus til medlemsstaten i 2026. Det er vigtigt, at denne bonus kommer landmænd og ikke kun administration til gode.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *ikrafttrædelse*, at det er planen, at den nye landbrugspolitik skal træde i kraft den 1. januar 2021. Hertil bemærkes det, at landmændene har behov for tid til planlægning og forudsigelighed, hvorfor det er vigtigt, at der er en hurtig beslutningsproces i EU, der giver mulighed for, at landmændene i god tid kan modtage konkret information om eventuelle forandringer og dermed får mulighed for at forberede sig på de konkrete konsekvenser af forslaget.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til formandskabets ændringsforslag, at organisationen stiller sig uforstående over for, at forenkling og færre administrative byrder ikke er en del de strategiske planer, idet det er en af de helt centrale målsætninger med den reviderede politik.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg primo april 2019 har vedtaget et ændringsforslag, der betyder, at der skal ske en fuld intern udjævning af betalingsrettighedernes værdi over en syvårig periode. Landbrug & Fødevarer advarer kraftigt mod ændringsforslaget. Det skyldes først og fremmest de mulige store negative økonomiske konsekvenser for en række bedrifter, der på nuværende tidspunkt har betalingsrettigheder med en højere værdi. Det gælder blandt andet en lang række mælke- og slagtekalveproducenter, der risikerer at få deres økonomiske situation forringet til et niveau, hvor en fortsat overlevelse kan være på spil. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til at arbejde for, at Kommissionens forslag på dette område fastholdes.

I forhold til Kommissionens forslag til de såkaldte eco-schemes vil Landbrug & Fødevarer gerne understrege, at det skal sikres, at der er der sammenhæng mellem de landmænd, der finansierer et eco-scheme gennem en reduktion i indkomststøtten, og de landmænd, der kan udnytte de forskellige ordninger under et eco-scheme. Det betyder med andre ord, at eco-schemes skal bestå af forskellige ordninger, der er mulige og relevante at søge for de samme landmænd, der har finansieret dem. Eco-schemes må ikke blive en kilde til omfordelinger mellem landmænd.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg lægger op til et års forsinkelse af reformen, hvorefter ikrafttrædelse bliver den 1. januar 2022. Det er i den forbindelse vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at der i god tid opnås overblik over ordninger, budget og konsekvenser for støttemodtagerne i eventuelle overgangsår.

Senest finder Landbrug & Fødevarer, at Rådet har arbejdet sig i en positiv retning for så vidt angår diskussionerne om sanktioner i forbindelse med konditionalitet. Organisationer roser, at der i formandskabets ændringsforslag lægges op til vandtætte skodder mellem monitoreringskontrol og kontrol af konditionalitet. Helt generelt bør det være muligt at reducere og/eller helt afskaffe sanktioner i tilfælde, hvor der anvendes monitorering som kontrolform. Landbrug & Fødevarer ser endvidere posi-

tivt på, at Rådet bevæger sig i retning af, at anvendelse af risikostyringsinstrumenter bliver frivilligt for landmændene, og at for eksempel registrerings/mærkningskrav fjernes fra konditionaliteten. Landbrug & Fødevarer er bekymret over udvidelsen af mulighederne for at yde koblet støtte, da det er en bevægelse væk fra en øget markedsorientering.

Økologisk Landsforening bemærker, at det er positivt, at Kommissionen gør tiltag til at lægge mere vægt på klima, miljø og natur i indretning af den fælles landbrugspolitik. I den forstand finder Økologisk Landsforening, at den nye konditionalitet og introduktionen af en baseline er et godt initiativ. Økologisk Landsforening ser dog en stor svaghed i, at forslaget ikke indeholder et krav til, hvor stort et budget der mindst skal afsættes til eco-schemes eller alternativt et krav til, hvor stor en del af budgettet eco-schemes og miljø- og klimatiltag i søjle II tilsammen mindst skal optage. Økologisk Landsforening ser gerne, at 50 % af budgettet i søjle I afsættes til eco-schemes eller 50 % af det samlede landbrugsbudget afsættes til klima, natur og miljø med en indikation af, at andelen skal sættes op i de efterfølgende landbrugsreformperioder. En andel til eco-schemes på 30 % betragtes af Økologisk Landsforening som en absolut smertegrænse, hvis den nye landbrugspolitik skal understøtte grøn omstilling.

Økologisk Landsforening bemærker, at det er positivt, at Kommissionen udtrykker forventning om, at 40 % af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Økologisk Landsforening betragter det imidlertid som greenwashing, hvis udgifterne til basisstøtte vægtes med 40 % uanset handling på arealerne. Basisstøtten er ifølge Økologisk Landsforening pr. definition en passiv indkomststøtte og skal derfor ikke kunne tælles med i opgørelsen over, hvor stor en del af budgettet, der bruges på klimamålsætninger.

For så vidt angår konditionaliteten og forslaget om ny baseline, så er Økologisk Landsforening enig i princippet, om at eco-schemes bør gå til betaling for leverancer ud over obligatoriske regler. Økologisk Landsforening kan dog se et behov for at tillade, at eco-schemes kan udbetales til at betale for ambitiøse klima- og naturkrav, der går videre end EU forpligtelser, da det ifølge Økologisk Landsforening kan blive forudsætningen for, at medlemslandene tør tage vigtige nye skridt for at bremse landbrugets klimapåvirkning, og for at landbruget kan tage aktivt del i at stoppe biodiversitetskrisen. Økologisk Landsforening ser for eksempel gerne, at der indføres et krav om, at alle europæiske landmænd eller som minimum alle danske landmænd skal udarbejde et klimaregnskab, der dokumenterer CO₂-udledningen, og som er koblet op på et loft, der skal overholdes og en dokumentation på natur og naturtiltag på bedriften. EU's landbrugsstøtte skal ifølge Økologisk Landsforening ikke bruges til at finansiere, at der udarbejdes et regnskab og dokumentation. Det skal dog være muligt at bruge eco-schemes til at finansiere arealtiltag, der reducerer landbrugets klimabelastning, som græsarealer til afgræsning, foder eller biogasanlæg, træer på landbrugsjord i skovlandbrugssystemer, pløjefri dyrkning uden pesticider, eller tiltag der er positive for de arter, der hører til agerlandbrugets økosystem som f.eks. opdeling af marker med markskel/bræmmer til parcelstørrelser på maksimalt 5 hektar, plantning af læhegn, afgræsning af arealer efter plejeplan med natur som fokus. Den nye konditionalitet og baseline må ifølge Økologisk Landsforening ikke stå i vejen for, at der indføres ambitiøse og efter behov målrettede regler for klima og natur.

Økologisk Landsforening bemærker endvidere, at dyrevelfærd er uløseligt forbundet med, at dyr har adgang til udearealer og/eller marker. Det er et system, hvor dyrene kan få opfyldt flere adfærdsmæssige behov, og det er systemer med et lavere medicineringsbehov. MRSA er for eksempel stort set fraværende i dansk økologisk svineproduktion. Systemer, der giver grundlag for bedre dyrevelfærd, skal derfor kunne være et aftaleobjekt under eco-schemes ifølge Økologisk Landsforening. Fordelene har samfundsmæssig interesse, og de systemer, der giver plads til bedre velfærd med mindre antibiotikaforbrug, er under pres af lovlige intensive husdyrproduktioner.

Økologisk Landsforening lægger meget stor vægt på, at landbruget hverken får reduktion i sin støtte eller mere bureaukrati for at give plads til småbiotoper indlejret i landbrugsarealerne. Det er vigtigt, at støttereglerne ikke indeholder et incitament til at nedlægge markskel, dræne jordene, fjerne træer fra markerne og holde læhegn tæt beskårede og så videre. Det er derfor af meget stor betydning for Økologisk Landsforening, at forordningen giver plads til det, man i Danmark har kaldt bruttoarealmodellen. Det skal have dansk topprioritet i forhandlingerne. Økologisk Landsforening hæfter sig ved, at opretholdelse af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer er nævnt under konditionalitet. På det grundlag forekommer det helt naturligt at skrive bruttoarealmodellen ind i forordningen.

Økologisk Landsforening er meget optaget af, at der tilvejebringes mulighed for at indrette skovlandbrugssystemer. Økologisk Landsforening mener, at bruttoarealmodellen er en ikke-bureaukratisk måde at åbne op for skovlandbrugssystemer. Hvis bruttoarealmodellen ikke kommer til at rumme disse, så er det vigtigt, at forordningen anerkender skovlandbrug som dyrkningssystemer i sig selv på lige fod med afgrøder med kort omdriftstid, og at der er plads til meget forskellige indretninger fsva. plantetæthed, arter, sammensætning og omdriftstid. Økologisk Landsforening mener, at det skal være muligt at kunne opretholde betaling fra den fælles landbrugspolitik, hvis landmanden for egne midler planter skov på sin jord. I dag kan landbrugsstøtten kun opretholdes, hvis skoven er plantet med statsstøtte.

Økologisk Landsforening havde gerne set, at alle grønne arealrelaterede aftaler var samlet i samme søjle. Det komplicerer ifølge Økologisk Landsforening reglerne, at der er miljø-, klima- og naturtiltag i begge søjler. Økologisk Landsforening mener principielt, at landbrugsstøtten forstået som basisstøtte skal afvikles og erstattes med betaling til landmænd for fælles goder. Økologisk Landsforening kan også konstatere, at det er søjle II-budgettet, der udsættes for største besparelser. Økologisk Landsforening er derfor optaget af, at eco-schemes får høj prioritet i reformen af EU's landbrugspolitik. I den sammenhæng bekymrer det Økologisk Landsforening, at der ikke er samme smidighed på eco-schemes som inden for landdistriktsordningerne i fald, der ikke er den ønskede eller forudsete søgning på ordningerne. Økologisk Landsforening mener, det er vigtigt, at midler til eco-schemes, hvor der har været for lav søgning, kan skubbes til andre år, ligesom det er tilfældet, hvis der er en underansøgning på landdistriktsordninger. Hvis medlemslandene risikerer at miste de midler, der var budgetteret til en eco-scheme ordning, vil man nødvendigvis være konservativ og mindre ambitiøs i sin allokering af midler til grøn omstilling.

Økologisk Landsforening bemærker, at der fortsat er stor forskel på karakteren af landbrugene i EU-landene. I nogle EU-lande er der store ekstensive landbrugsarealer, og i andre lande er landbruget karakteriseret af intensive landbrugsarealer. Hvis EU's landbrugsstøtte på sigt skal afvikles og erstattes med betaling for fælles goder, så skal der være plads til at betale landbruget for at levere på klima- og biodiversitetskrisen og opretholde ekstensive landbrug fremfor at betale landbruget for at producere fødevarer. Det er i den forbindelse uheldigt, at der indsættes en præmis om, at miljø- og klimastøtte i søjle I skal bruges til at betale for aktiviteter, der gør, at arealerne umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften.

Økologisk Landsforening mener ikke, at koblet støtte har en fremtid i EU's landbrugspolitik. Men så længe den optræder, så mener Økologisk Landsforening, at der skal være en sammenhæng over til klima, natur og dyrevelfærd, hvis der er tale om husdyrproduktion, således at den koblede støttede betinges af, at der samtidigt leveres på disse tre mål. F.eks. bør slagtepræmie kun kunne gives til dyr, der indgår i afgræsningssystemer, hvor der også leveres på natur, klima og dyrevelfærd. I dag fortrænges dyr, der primært er græsfodrede, fordi de ikke opnår samme slagtevægt, som de der opfedes på stald.

Økologisk Landsforening kan ikke bakke op om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Det giver ifølge Økologisk Landsforening ikke grundlag for den rette risikostyring i landbruget og kan beslaglægge store summer og forvride prisdannelsen på præmier. Risikostyring skal tilvejebringes ved at føre en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust overfor klimaudsving. Det er ifølge Økologisk Landsforening vigtigere end at sikre midler til krisesituationer. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige overfor tørke og overfor tunge regnfald og storme.

Økologisk Landsforening mener ikke, at der fortsat skal være adgang til investeringsstøtteordninger til materielle investeringer i teknologi. Tilskudsmidlerne materialiseres direkte i prisen for investeringen. Økologisk Landsforening advarer også om, at tilskud til klimateknologi kan fremme yderligere intensivering af husdyrbrug i lukkede stalde. EU's støtteordninger bør også tage hensyn til dyrevelfærd og lavt medicinforbrug, som er dokumenteret at følge med mere ekstensivt dyrehold.

Økologisk Landsforening finder det interessant, at der er forslag om, at mindst 2 % af midlerne under søjle I skal anvendes på målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Økologisk Landsforening mener, at Danmark bør være opmærksom på, om det er et forslag, der kan anvendes aktivt som led i Småskalapakken, der er vedtaget i Fødevarerforlig IV, som skal understøtte småskalaproducenters eksistens og bidrag til innovation og erhvervsgrundlag i landdistrikterne.

For så vidt angår søjle II midler, så lægger Økologisk Landsforening vægt på, at disse kan anvendes til faglig udvikling, information og markedsfremme. Det er formål, som ifølge Økologisk Landsforening er klart adskilte fra arealstøtteordninger, og dermed er det let at skelne på disse tilskud og andre grønne tilskud.

Det Økologiske Råd bifalder indledningsvist Kommissionens hensigt om, at landbruget skal omstilles for at opfylde FN's bæredygtighedsmål og klimamålsætningerne fra Paris, og at udspillet ifølge organisationen løfter barren via øgede krav til "baseline" under de nye krav til "konditionalitet".

Angående *strategiske planer og eco-schemes* anerkender Det Økologiske Råd, at landbrugspolitikken går væk fra en 'one size fits all'-tilgang og i stedet vælger en mere målrettet tilgang, hvor landene kan udforme politikker og støtteordninger ud fra specifikke lokale geografiske og sociale rammevilkår og kulturer. Det Økologiske Råd anser denne ændring for nødvendig, for at landbrugspolitikken kan blive mere målrettet og effektiv i forhold til miljø-, natur- og klimamålsætningerne. Det Økologiske Råd bemærker dog, at det kan blive en glidebane, for det første fordi Kommissionen skal opstille tilstrækkeligt ambitiøse overordnede målsætninger for landene, og det er uvist, om Kommissionen reelt formår at fastholde disse krav over for alle medlemslande. For det andet skal der udvikles en ny performeramme for overvågning, monitorering, afrapportering og evaluering, hvor der bør sikres en reel fremdrift og målopfyldelse fremfor, at der blot iværksættes ordninger, som dækker alle målsætninger. Ifølge Det Økologiske Råd er der store krav til, at Kommissionen reelt formår at fastholde effektivitet og fremdrift over for de enkelte medlemslande. For det tredje mener Det Økologiske Råd, at eco-schemes giver mulighed for, at lande kan udforme ambitiøse ordninger, men der er ingen garantier for omfang og effekt. Opdelingen mellem eco-schemes og landdistriktsordningerne risikerer ifølge Det Økologiske Råd at sløre billedet af de enkelte landes bidrag til offentlige goder, således at det ikke bliver mere enkelt, som det ellers var hensigten.

Angående *budgettet og basisindkomststøtten* bemærker Det Økologiske Råd, at budgettet indeholder et stort set fastholdt budget i løbende priser med fortsat omfordeling til lande i Østeuropa, et fortsat fald i faste priser grundet inflationen og et større fald i søjle II end i søjle I. Dermed følger udspillet til

budgettet udviklingen over de seneste reformperioder, hvor landbrugspolitikens andel af det samlede budget er faldet fra 40 % til 30 % af det totale EU-budget ved afslutningen af den kommende periode. Det Økologiske Råd bifalder en fortsat reduktion af den direkte støtte, som ses som en støtte, som landmændene får til en driftsform, som er i strid med miljø-, klima- og naturmålsætninger, på betingelse af at landmændene overholder gældende lov. Støtten kapitaliseres ifølge Det Økologiske Råd i jordpriserne, og dermed går støtten til jordejerne fremfor dem, der dyrker markerne. Det Økologiske Råd bemærker, at over en tredjedel af danske marker er forpagtede. Det Økologiske Råd finder det paradoksalt, at den direkte støtte kaldes basisindkomststøtte, når det ikke nødvendigvis er landmanden, der dyrker jorden, som får støtten. Det Økologiske Råd mener derfor, at den fælles landbrugspolitik er uegnet til uddeling af indkomststøtte, men at indkomststøtten burde overføres til de sociale fonde, som er bedre egnede til at tilpasse og strukturere støtten efter de sociale behov. Det Økologiske Råd mener derfor, at støtten i søjle I bør udfases og eventuelt flyttes til en social fond.

Det Økologiske Råd støtter *capping*, idet den direkte støtte ifølge organisationen favoriserer stordriftsfordele, idet der ikke kompenseres for disse. Det Økologiske Råd er dog skeptiske over for om den foreslåede model for capping vil opfylde hensigten, dels på grund af fradrag for beskæftigede, som er administrativt tungt og imod hensigten om simplificering, og dels fordi det må formodes, at en del bedrifter vil blive splittet op for at modgå krav om reduktion i støtten. Det Økologiske Råd ser i Danmark en strukturudvikling, hvor "familiebruget" og de mindre brug er på vej til at dø som en mulig driftsform. I mange andre lande er problemet endnu større, fordi hovedparten af bedrifterne er ganske små. Der er store værdier forbundet med de mindre ejendomme, både landskabeligt, miljømæssigt og socialt ifølge Det Økologiske Råd. Stordriftsfordelene er reelle og betydelige, og derfor er det uomtvisteligt, at et støtteregime uden hensyntagen til bedriftsstørrelser vil fremme strukturudviklingen og afviklingen af de mindre brug.

Angående *fleksibilitet* mener Det Økologiske Råd, at muligheden for at rykke midler fra landdistriktsstøtten til direkte støtte og omvendt kan føre til ganske store forskelle i støttestrukturen mellem lande i EU. Det kan ifølge Det Økologiske Råd få meget store konsekvenser for miljøet, især i sydlige og østlige lande i EU. Samtidigt kan det vanskeliggøre overførsler af midler til landdistriktsordningerne, hvilket er nødvendigt for, at Danmark og andre lande kan nå i mål med opfyldelse af diverse direktiver og forpligtelser vedrørende vand, luft, natur, miljø og klima. Landmændene i Danmark og i andre medlemslande vil se en overførsel fra direkte støtte til landdistriktsmidlerne som en konkurrenceforvridning og vil argumentere for, at Danmark skal bevare flest mulige midler i den direkte støtte. Derfor mener Det Økologiske Råd, at muligheden for overflytning mellem søjlerne gøres ensidig, så der kun bliver mulighed for at vælge overførsel af penge til søjle II.

Brancheforeningen Danske Juletræer mener, at den danske og europæiske juletræsproduktion foregår helt overvejende på tidligere landbrugsjord, men juletræsproduktion har indtil nu ikke været omfattet af direkte arealstøtte fra EU. De ser gerne, at juletræsproduktion fortsat står uden for arealstøtte fra EU. Baggrunden er ønsket om et liberalt erhverv uden støtteincitament. De mener, at det er helt afgørende, at der er lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, og at danske producenter ikke stilles ringere i relation til EU-støtte end andre europæiske juletræsproducenter.

De peger på, at polske juletræsproducenter i dag modtager arealstøtte til deres juletræsproduktion svarende til det halve af det danske landmænd får i direkte støtte. Ydermere har man i Frankrig og Belgien frem til 2016 haft tilskudsordninger til juletræsproduktion, men disse er nu afviklet.

Op mod 90 % af den danske juletræsproduktion afsættes til eksport, og erhvervet slås i disse år med et merudbud, der gør afsætningen yderst vanskelig. Således sælger mange danske producenter til under

produktionsprisen, og set i dette lys er der ikke behov for ulige konkurrencevilkår på eksportmarkederne i Europa.

Brancheforeningen for Danske Juletræer opfordrer til, at europæisk juletræsproduktion totalt friholdes for nogen form for EU-arealstøtte, og at der gives lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, hvis man beslutter sig for at lave støtteordninger for juletræsproduktion.

Sagen har været drøftet på et møde § 2-udvalget (landbrug) den 26. september 2018, hvor følgende blev bemærket:

Landbrug & Fødevarer finder, at det er vigtigt, at større krav til landmændene ikke kombineres med store reduktioner i landbrugsbudgettet. Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at det ikke er rimeligt, at landbruget betaler for Brexit og ønsker at fastholde niveauet for budgettet. Landbrug & Fødevarer er stærkt bekymrede for ekstern omfordeling, og at der som minimum bør lægges vægt på andre faktorer, herunder det samlede støtteniveau under søjle I og II.

Landbrug & Fødevarer ønsker ikke støtteloft ("capping"), men såfremt det måtte indgå i drøftelserne kan det overvejes at fokusere på degressiv støtte i lyset af stordriftsfordele for større bedrifter (på linje med modellen i 2013-reformen). Det skal også ses i sammenhæng med vigtigheden af, at støtten går til ægte landbrugere.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at nationale krav, der ligger ud over krav på europæisk niveau skal kunne kompenseres af landbrugsstøtten, således at baseline er kravene på europæisk niveau. Det er nødvendigt for at skabe lige vilkår for alle medlemsstater. Det betyder også, at eco-schemes skal kunne understøtte ambitiøse nationale tiltag. Landbrug & Fødevarer ønsker klare ramme for fleksibilitet mellem søjle I og II, herunder den nationale medfinansiering for at undgå konkurrenceforvridning.

Danske Gartnerier er tilfredse med, at ordningen for producentorganisationer inden for frugt og grønt fortsætter, men er bekymrede for minimumskrav om anvendelse af midler til forskning og udvikling. Danske Gartnerier stiller spørgsmålstejn ved om pengene er bedst udnyttet til dette formål, da der er afsat relativt få midler, og det vil være en ny opgave for producentorganisationerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Mange medlemsstater er kritiske over for den foreslåede budgetreduktion og ønsker en fastholdelse af niveauet for landbrugsbudgettet. Mange central- og østeuropæiske medlemsstater ønsker en mere vidtgående omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne, mens andre medlemsstater er imod omfordelingen.

Der er bred enighed om, at der med reformen skal opnås forenkling og en større grad af subsidiaritet indenfor rammerne af en fælles landbrugspolitik, og der er udbredt bekymring for, at forslaget ikke lever op til dette, da der blandt andet er mange obligatoriske elementer i forordningen. Der er endvidere udbredt efterspørgsel efter flere informationer om de strategiske planer og godkendelsen af disse, ligesom flere medlemsstater giver udtryk for, at det ikke er en forenkling, at den direkte støtte omfattes af planerne. Flere medlemsstater er endvidere skeptiske over for tilføjelsen af yderligere krav under konditionaliteten, og en række medlemsstater er kritiske over for, at eco-scheme skal være obligatorisk i søjle I, da de ønsker at fremme de grønne målsætninger gennem ordninger i søjle II.

Et flertal af medlemsstater er kritiske over for de foreslåede støtteloft (capping) og tvungen omfordeling til mellemstore og små bedrifter, og ser gerne, at capping gøres frivilligt. Herunder har mange medlemsstater fremført, at obligatorisk capping vil pålægge både administration og landbrugere be-

tydelige administrative byrder. Nogle få medlemsstater er kritiske over for muligheden for at fortsætte med nuværende niveauer for koblet støtte, og ser gerne, at niveauerne reduceres yderligere, mens mange medlemsstater efterspørger videre rammer, og at flere sektorer kan omfattes.

Et flertal af medlemsstater er positive over for, at der foreslås mulighed for støtteordninger til "andre sektorer" som et led i markedsordningerne. Nogle af disse medlemsstater ønsker, at muligheden for støtte til "andre sektorer" også kan ydes til andre former for sammenslutninger end producentorganisationer for eksempel kooperativer.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at det er obligatorisk at yde støtte til risikostyringsinstrumenter under søjle II. De mener, at det bør være frivilligt for medlemsstaterne.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at Kommissionen i en række tilfælde tillægges beføjelser til at vedtage delegerede eller implementerende retsakter med henblik på fastlæggelse af yderligere krav. Kritikken omfatter blandt andet omfanget af beføjelser til Kommissionen, og at en række af de delegerede og implementerende retsakter vil blive fastlagt for sent i forhold til udarbejdelsen af den strategiske plan. Medlemsstaterne har således udtrykt ønske om, at de vigtigste bestemmelser fremgår af basisretsakten fremfor af efterfølgende gennemførelsesforordninger.

Medlemsstaterne er generelt positive overfor formandskabets reviderede tekstforslag og mener, at det udgør et godt grundlag for de videre drøftelser. Medlemsstaterne finder dog, at der fortsat er mange udestående på den grønne arkitektur og performancerammen, særligt i relation til enhedsomkostninger for investeringsstøtte. Mange medlemsstater støtter en undtagelse for små bedrifter i forhold til GLM-krav, mens nogle få medlemsstater mener, at alle bedrifter bør opfylde disse krav. Der er bred opbakning til forslaget om, at performancevurderingen sker hvert andet år, men visse medlemsstater ønsker, at der alene skal være en midtvejs- og slutevaluering af performance.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Inden for den fælles landbrugspolitik er regeringen imod en omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne. Hvis der eventuelt skal ske en omfordeling, skal den i givet fald finansieres af alle medlemsstater, som Kommissionen har foreslået. Derudover er det væsentligt, at en eventuel omfordeling ikke alene omfatter støtte i søjle I, men sker ud fra en samlet betragtning af medlemsstaternes støtteniveau i begge søjler.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor markedsforvridende koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om en resultatbaseret tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen finder ikke Kommissionens forslag tilstrækkelig ambitiøst i den sammenhæng og arbejder for en reel fleksibilitet for medlemsstaterne til at skabe synergi og tilpasse og målrette landbrugspolitikken til lokale forhold.

Regeringen arbejder for, at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater og ens rammevilkår for små, mellemstore og store bedrifter. Regeringen arbejder derfor for, at støtteløfter ("capping") og omfordeling skal være frivillige at anvende for medlemsstaterne.

Regeringen lægger stor vægt på, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima. Regeringen lægger vægt på en målrettet og incitamentsbaseret tilgang til den grønne arkitektur, herunder fælles krav for alle landmænd og mulighed for at anvende landbrugsbudgettet til væsentlige frivillige og obligatoriske indsatser på natur-, miljø- og klimaområdet. Dertil lægger regeringen vægt på en så høj øremærkning som muligt på EU-niveau af den direkte støtte og landdistriktsstøtten til miljø- og klimaordninger samt en mere præcis og enkel støttebaseline.

Regeringen lægger vægt på, at den fælles landbrugspolitik fortsat giver mulighed for at understøtte udviklingen af økologisk produktion og bedre dyrevelfærd.

Endelig arbejder regeringen for en reel forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering og en mere omkostningseffektiv kontrol. Regeringen arbejder i forlængelse heraf for enklere regler, som i øget omfang kan tilgodese samspillet mellem landbrug, natur og klima, og i den forbindelse lægger regeringen vægt på, at reglerne for støtteberettigede arealer forenkles i form af bruttoarealmodellen, så landbrugerne gives incitament til at udvikle og bevare våde områder og/eller grønne biotoper på deres marker.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december 2017 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
KOM (2018) 393

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen offentliggjorde 1. juni 2018 et forslag til forordningen om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027. Forslaget afløser Europa-Parlamentets og Rådets nuværende forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget indeholder forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik, det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer samt regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning. Sagen er på dagsordenen for

| rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018) 393 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

| Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) indeholder en række ændringer og tilføjelser i forhold til nuværende bestemmelser i Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik.

Foruden forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik samt det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem, herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer omfatter forslaget regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning.

Strategiske planer for landbrugspolitikken afløser landdistriktsprogrammer

Kravet om, at medlemsstaterne skal udarbejde landdistriktsprogrammer, bliver afløst af et krav om, at medlemsstaterne skal udarbejde en samlet strategisk plan for landbrugspolitikken, der beskriver de tiltag, mål og effekter, som knytter sig til den støtte, som landene vil yde i form af direkte landbrugsstøtte, markedsrelateret støtte og landdistriktsstøtte.

Forhold mellem Kommissionen og medlemsstatens forvaltningssystem

Kommissionens forslag præciserer, at medlemsstaterne på ministerielt niveau skal udpege en kompetent myndighed, der udpeger og godkender betalingsorganet. Ligeledes udpeger myndigheden certificeringsorganet. Et certificeringsorgan skal udpeges for minimum tre år. Certificeringsorganet skal attestere korrektheden af den årlige gennemførelsesrapports outputindikatorer samt, at den interne ledelsesstruktur fungerer korrekt. Certificeringsorganet skal som noget nyt også attestere den årlige overvågning af målopfyldelsen, som er en del af den strategiske plan for landbrugspolitikken, som medlemsstaten skal udarbejde.

Betalingsorganer, som i tre år ikke har håndteret udbetalinger fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), kan ikke fortsætte som udbetalingsorgan. Medlemsstaterne kan ikke udpege nye betalingsorganer efter den dato, hvor forordningen træder i kraft.

Der bliver stillet krav om, at direktøren for betalingsorganet skal sende en årlig forvaltningserklæring om de interne kontrolsystemers korrekte funktionsmåde sammen med et sammendrag af de endelige revisionsberetninger og de gennemførte kontroller. Herudover bliver der stillet et nyt krav om, at direktøren skal fremsætte en gennemførelsesrapport (performance report) om, at støtte er udbetalt i overensstemmelse med gældende mål og regler. Endvidere skal der fremlægges en forvaltningserklæ-

ring om, at de rette ledelsesstrukturer eksisterer, så der er sikkerhed for de resultater, der fremgår af den årlige gennemførelsesrapport.

Finansiering af udgifter

Der er fortsat etableret en mekanisme med henblik på at sikre overholdelse af det budgetmæssige loft ved at nedsætte den direkte støtte med en procentsats, såfremt budgetrammen for markedsrelaterede udgifter og direkte støtte ikke kan overholdes. Mekanismen kaldes finansiel disciplin, men den forventes ikke at blive anvendt hvert år, som det sker i dag. En hidtidig bagatelgrænse på 2.000 € (ca. 15.000 kr.), for om en støtteansøger skal bidrage til finansiel disciplin, bortfalder.

Der oprettes en landbrugsreserve på minimum 400 mio. € (ca. 3 mia. kr.). Reserven kan bruges til intervention, privat oplagring og i situationer med prisfald, sygdomsudbrud m.v. En tilsvarende reserve kaldes i dag krisereserven, hvis fokus er mere snæver end den foreslåede landbrugsreserve. Som noget nyt bliver det muligt at videreføre landbrugsreserven til næste regnskabsår, hvis den ikke bliver brugt i det første regnskabsår. Det vil sige, at landbrugsreserven ikke som tidligere bliver refunderet til støttemodtagerne, såfremt beløbet ikke anvendes for dernæst at etablere en ny reserve for det kommende år. Ubrugte midler fra den eksisterende krisereserve i budgetåret 2020 vil kunne overføres til den nye landbrugsreserve i budgetåret 2021. Anvendes hele eller dele af reserven vil den fyldes op via uforbrugte midler indenfor landbrugsbudgettet eller finansiel disciplin.

Bestemmelser om, at der ikke må ske dobbeltfinansiering under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) udvides til også at omfatte Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL). Støttemodtagere har mulighed for at modtage støtte fra flere ordninger under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og andre europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde) eller EU-instrumenter, så længe den samlede støtte ikke overskrider den højest gældende støtteintensitet eller det højeste støttebeløb for en given ordning.

Udgifter under Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) er kun støtteberettigede, hvis de er udbetalt af et akkrediteret betalingsorgan.

Nye muligheder for at Kommissionen kan suspendere, reducere og underkende medlemsstatens udgifter

Suspensioner

Forslaget indeholder en række nye muligheder for, at Kommissionen fremadrettet kan suspendere refusion af medlemsstatens udgifter. Kommissionen kan blandt andet foretage suspension af refusion, hvis medlemsstaten ikke leverer årsregnskabet eller den årlige gennemførelsesrapport til tiden. Suspensioner vil blive ophævet, hvis medlemsstaten leverer oplysningerne inden for en frist på 6 måneder.

Kommissionen kan suspendere refusioner til medlemsstater, hvis der konstateres en væsentlig forskel mellem de anmeldte udgifter og det rapporterede output for en ordning (> 50 %). Medlemsstaten har mindst 30 dage til at sende supplerende oplysninger, som kan forhindre en suspension. Denne kan enten ophæves, eller den kan gøres permanent via en beslutning, som Kommissionen træffer senest 15. oktober. Kommissionen skal vurdere den finansielle korrektion på baggrund af forskellen mellem de faktisk anmeldte udgifter for hver foranstaltning og de relevante outputindikatorer i den strategiske plan for landbrugspolitikken samt eventuelle justeringer, som medlemsstaten har foretaget. Der skal således være et match mellem anmeldte udgifter og leveret output.

Kommissionen kan også suspendere i forhold til performancedelen, det vil sige medlemsstatens flerårige resultatopfyldelse, som bliver indberettet sammen med årsregnskabet. Suspensionen finder sted, hvis der er en afvigelse (> 25 %) mellem den faktiske resultatindikator og det årlige delmål for samme indikator. Hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til de flerårige resultatmål i den strategiske plan for landbrugspolitikken, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Resultatmål ventes at omfatte en række forskellige resultatindikatorer inden for samme områder. Hvis handlingsplanen ikke fører til, at forholdet bliver rettet op, kan Kommissionen suspendere refusionen til medlemsstaten indenfor det pågældende udgiftsområde. Suspensionen fastlægges proportionalt i forhold til relevante udgifter. Suspensionen ophæves, når målopfyldelsen igen er på sporet, men den kan blive permanent (reduktion, jf. også nedenfor), hvis situationen ikke er genoprettet inden lukningen af den strategiske plan for landbrugspolitikken.

Endelig kan udgifter blive suspenderet, hvis Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltningssystem. Hvis det er tilfældet, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Hvis medlemsstaten ikke får afhjulpet situationen, kan Kommissionen suspendere de månedlige udgifter (EGFL) samt de kvartalsvise udgifter (ELFUL) proportionalt. Suspensionen kan i første omgang vare i op til 12 måneder, men Kommissionen har mulighed for at forlænge perioden med yderligere 12 måneder. Endelig kan en manglende efterlevelse udløse krav om tiltag i forbindelse med den efterprøvende regnskabsafslutning fra Kommissionen, og dette kan føre til en underkendelse.

Reduktioner

Forslaget indebærer også, at Kommissionen bagudrettet kan reducere udbetalinger til medlemsstaterne, såfremt performanceafstemningen viser, at realiserede udgifter ikke har et tilsvarende output (for hektarer eller antal projekter). En suspension fra en tidligere performanceafstemning som følge af en diskrepans på mere end 50 % kan ligeledes gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke retter op på misforholdet mellem udgifter og output. På samme måde kan suspension som følge af manglende fremgang mod milepælene ved performancegennemgangen i sidste ende gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke gennemfører den pålagte handlingsplan tilfredsstillende.

Underkendelser

Såfremt Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i en medlemsstat myndighedsstruktur, kan der i sidste ende meddeles underkendelser. Reglerne herfor er kun i meget begrænset omfang beskrevet i forordningsudkastene og ventes nærmere fastsat i delegerede retsakter.

Én revision

Kommissionen introducerer begrebet én revision (single audit) i forslaget.

Det betyder, at Kommissionens revision i højere grad vil kontrollere certificeringsorganets arbejde i stedet for som i dag, hvor Kommissionen gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger.

Kommissionen forbeholder sig dog ret til at gennemføre egne revisioner med det formål at kontrollere, om administrativ praksis er overholdt, om de afholdte udgifter er i overensstemmelse med det output, der er rapporteret i de årlige resultatrapporter, om certificeringsorganets arbejde er udført som krævet, og om betalingsorganerne overholder akkrediteringskravene.

I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere overfor støttemodtagere. For eksempel når det handler om at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb fra støttemodtagere. Disse regler er udgået af forslaget. Det vurderes, at Kommissionen ikke længere vil regulere

disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i den strategiske plan for landbrugspolitikken, der godkendes af Kommissionen. Det bliver op til certificeringssorganet at kontrollere, at medlemsstaterne efterlever egne regler inden for den godkendte strategiske plan for landbrugspolitikken og overordnede EU-regler.

Kontrol- og sanktionssystem (generelle regler)

Medlemsstaterne skal indenfor rammerne af den fælles landbrugspolitik vedtage lovgivning og administrative procedurer, som sikrer en effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser. Som noget nyt indebærer dette, at medlemsstaterne ud fra rammer fastsat af Kommissionen skal udforme kontrol- og sanktionssystemer. Kontrolsystemet skal sikre, at uregelmæssigheder og svig forebygges, afsløres og berigtiges. Sanktionerne skal være effektive, præventive og proportionale.

Integreret forvaltnings- og kontrolsystem

Medlemsstaterne skal fortsat opretholde et integreret administrations- og kontrolsystem (IACS) til anvendelse ved forvaltning af støtte til arealer og dyr. Systemet skal også omfatte et satellitbaseret arealmonitoreringssystem. Medlemsstaten skal årligt foretage en kvalitetstest af monitoreringssystemet i overensstemmelse med en metode, der bliver fastsat for hele EU. Hvis testen viser svagheder i systemet, skal medlemsstaten iværksætte korrigerende foranstaltninger eller udarbejde en handlingsplan for disse foranstaltninger.

Medlemsstaten skal senest 15. februar i det efterfølgende kalenderår sende en kvalitetsrapport til Kommissionen. Hvis det er relevant, skal den indeholde en tidsplan for de korrigerende foranstaltninger.

Desuden får medlemsstaterne pligt til at lagre og dele data for at dokumentere de opnåede resultater og målsætninger. Data skal gemmes og kunne tilgås i medlemsstatens digitale databaser. Det skal kunne ske i det seneste og de ti foregående kalenderår.

Kontrolsystemer og administrative sanktioner i forhold til konditionalitet

Konditionalitet dækker over regler, som skal være overholdt for at modtage areal- og dyrebaseret landbrugsstøtte. Konditionaliteten er nærmere beskrevet i notatet om forordningsforslaget vedrørende strategiske planer for landbrugspolitikken. Princippet fra det nuværende system med krydsoverensstemmelse om kontrol og sanktioner bliver videreført. Medlemsstaterne skal etablere et kontrolsystem, der sikrer, at ansøgerne opfylder kravene til konditionalitet. Medlemsstaterne skal årligt gennemgå effektiviteten af kontrolsystemet. Dette skal blandt andet ske ved at gennemføre fysisk kontrol hos støttemodtagerne. Andre kontrolsystemer er mulige og kan afhænge af, hvilke regler og standarder indenfor konditionaliteten, der er tale om. Kontrollen skal dog mindst være på niveau med den fysiske kontrol.

Populationen, der bliver udtaget til kontrol, skal omfatte mindst 1 % af støttemodtagerne inden for den pågældende støtteordning omtalt i de strategiske planer for landbrugspolitikken. Populationen bliver valgt ud fra princippet om risikobaseret udvælgelse, men skal også indeholde et vist element af tilfældig udvælgelse. Samme princip anvendes i dag.

Manglende overholdelse af konditionalitet medfører sanktioner til den enkelte støttemodtager. Den manglende overholdelse skal kunne føres direkte tilbage til støttemodtageren og skal vedrøre enten støttemodtagerens landbrugsaktivitet eller bedriftens areal.

Når medlemsstaten beregner en nedsættelse af tilskuddet eller en udelukkelse, er det forventningen, at den skal tage hensyn til, hvor alvorlig, omfattende, varig og hyppig den konstaterede manglende over-

holdelse er. Hvis der er tale om manglende overholdelse på grund af forsømmelighed, skal sanktionen i form af støttenedsættelse generelt udgøre 3 % af det totale beløb, der er søgt støtte til.

Formandskabets ændringsforslag

Formandskabets ændringsforslag genindfører blandt andet bestemmelsen om, at medlemsstaterne skal begrænse antallet af godkendte betalingsorganer under hensyn til deres forfatningsmæssige bestemmelser, ligesom det er gældende i den nuværende forordning. Formandskabet foreslår også i deres ændringsforslag, at der etableres en overgangsperiode for medlemsstater, før arealmonitorerings-systemet skal anvendes i den kommende reformperiode. Formandskabet foreslår, at overgangsperioden kan være til 2024, men at dette skal afklares nærmere.

Formandskabet har foreslået, at administrative støttenedsættelser som følge af misligholdelse af konditionalitetskrav kan fastsættes til at være enten 1, 3 eller 5 % afhængigt af alvorlighed m.v. Dermed gives der mere fleksibilitet i forhold til Kommissionens forslag om, at støttenedsættelsen bør være på 3 % som en generel regel, eller i gennemsnit. Støttenedsættelsen skal finde sted på bedrifter med misligholdelse i populationen udtaget til kontrollen af konditionalitet. Hvis der anvendes satellitbaseret kontrol på nogle af kravene omfattet af konditionalitet, hvorved kontrol-populationen for disse krav i princippet omfatter alle, vil det ligeledes være muligt at eventuelle overtrædelser alene skal føre til støttetrek for den population af bedrifter, som sideløbende udtages til den normale 1 % fysiske kontrol. Formandskabet foreslår med henblik på videre drøftelse, at mindre bedrifter skal undtages støttenedsættelser.

Formandskabet foreslår, at kravet om en højere procentvis støttenedsættelse i situationer med overlagte tilfælde af misligholdelse slettes, idet muligheden for at eftervise, om der er tale om overlagt misligholdelse har vist sig svært. Formandskabet foreslår, at der indsættes en mulighed for en højere bagatelgrænse for støttenedsættelse (fra 100 € til eventuelt 250 €) for overtrædelser af konditionalitet.

Det foreslås også fra formandskabet, at medlemsstaterne får længere tid til at udarbejde elementerne i de årlige kvalitetsrapporter af det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem. Udsættelsen er en til to måneder.

Formandskabet foreslår, at der indsættes en bundgrænse på 2.000 € per år for hvilke landmænd, der omfattes af finansiell disciplin.

Formandskabet præciserer også, at Kommissionen skal informere medlemsstaten om årsagen, hvis Kommissionen ikke længere mener sig i stand til at kunne stole på den revision, som certificeringsorganet udfører.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg.

Landbrugsudvalgets udtalelse

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg har den 8. april 2019 stemt om udvalgets samlede udtalelse til forslaget til den horisontale forordning.

Generelt støtter udvalget den performancebaserede tilgang. Udtalelsen indeholder desuden forslag om, at der uden for landbrugsbudgettet skal afsættes 400 mio. € til krisereserven i 2021. Herefter skal

der årligt tages højde for beløbet ved fastlæggelsen af det årlige budget. Hvis det er nødvendigt, kan der suppleres med uforbrugte midler og formålsbestemte indtægter i løbet af budgetåret. Der skal dog minimum afsættes 400 mio. € til reserven årligt. I alt kan reserven maksimalt udgøre 1,5 mia. €. Det understreges, at finansiel disciplin kan anvendes som en sidste mulighed til at øge krisereserven. Udvalget ønsker videre, at der skal være en bundgrænse på 2.000 € per landbruger, sådan at en eventuel anvendelse af finansiel disciplin kun omfatter landmænd, som modtager mere end 2.000 € per år. Sluttelig ønsker udvalget, at krisereserven også skal dække risikostyringsinstrumenter under forordningen om den strategiske plan.

Landbrugsudvalget mener, at Kommissionen i højere grad skal have hjemmel til at føre kontrol med medlemsstaterne, hvis der bliver konstateret alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltningssystem. Kommissionen kan føre udvidet overvågning med medlemsstaterne, så længe manglerne eksisterer. Udvalget tilføjer også, at medlemsstaternes kontrolsystem skal beskrives i disses strategiske planer. Herudover skal Kommissionen fortsat have mulighed for at pålægge medlemsstaterne procentvise underkendelser (såkaldte flat-rates), hvis det i forbindelse med den årlige regnskabsgodkendelse viser sig, at medlemsstaternes udgifter ikke har et tilsvarende output.

Udvalget lægger også op til, at en række eksisterende regler om medlemsstatens administrative sanktioner, herunder udelukkelse af støttemodtagerne i 3 år, skal opretholdes. Udvalget ønsker også at bibeholde en række specifikke regler om medlemsstatens inddrivelse af uretmæssigt udbetalte beløb.

Endelig lægger udvalgets udtalelse op til, at en række regler skal gennemføres ved hjælp af delegerede retsakter i stedet for de gennemførelsesretsakter, som Kommissionen oprindeligt har foreslået. Det gælder blandt andet for regler om de handlingsplaner, som medlemsstaterne skal udarbejde, hvis de ikke i tilstrækkelig grad følger deres strategiske plan, eller hvis der er alvorlige mangler i forvaltningssystemernes funktion.

Med hensyn til konditionalitet foreslås, at såfremt støttemodtagerne ikke overholder reglerne for konditionalitet, bør støtten reduceres med 10 %. Hvis der har været tale om en bevidst handling bør det koste 15 %. Udtalelsen lægger også op til at støtte skiftet til en resultatbaseret tilgang, baseret på nationale strategiske planer, samt at afrapportering heraf til Kommissionen skal ske hvert andet år, og ikke på årlig basis som Kommissionen har foreslået.

Landbrugsudvalget i det nye Europa-Parlament har besluttet at arbejde videre med udgangspunkt i udtalelsen fra det tidligere udvalg, men med mulighed for at stille ændringsforslag.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslaget til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ventes at have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt

konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Eksempelvis vil reglerne om kontrol have administrative konsekvenser, men disse vil afhænge af de konkrete implementeringsvalg. Derudover vil forordningen have miljømæssige konsekvenser i relation til reglerne om konditionalitet, som dog primært fastlægges i forordningen om strategiske planer. Endelig vil forslaget kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser i forhold til spørgsmålet om finansiel disciplin og reglerne om landbrugsreserven.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer var bekymrede i forhold til brugen af landbrugsreserven. Såfremt reserven kunne benyttes til forebyggende tiltag, frygtede Landbrug & Fødevarer, at der ikke ville være tilstrækkeligt med budgetmidler i landbrugsreserven til pludselige krisesituationer.

Landbrug & Fødevarer bemærker til Kommissionens forslag til den fremtidige horisontale forordning for EU's landbrugspolitik, at høringssvaret skal betragtes som en foreløbig overordnet tilkendegivelse af Landbrug & Fødevarers holdning til indholdet i den horisontale forordning, da forslaget til forordningen på tidspunktet for afgivelse af høringssvaret endnu ikke var offentliggjort.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i forhold til finansiering, forvaltning og overvågning af den fremtidige fælles landbrugspolitik i EU er helt afgørende, at der skabes reel regelforenkling og administrativ forenkling, som den enkelte landmand kan mærke. Endvidere er det afgørende, at principperne for kontrol bevæger sig fra et ensidigt fokus på overtrædelse og sanktion til et princip om vejledning og korrektion, at kontrollen ikke hænger sig i bagateller, og at retssikkerheden er i orden for landmanden når der anvendes alternative metoder til den fysiske kontrol.

Landbrug & Fødevarer noterer sig i forhold til forenkling, at det særlige kontrol- og sanktionssystem for de grønne krav forsvinder. Ligeledes noterer Landbrug & Fødevarer, at der fremadrettet kun skal være én revision. Landbrug & Fødevarer finder, at det på nuværende tidspunkt er meget uklart, hvordan der fremadrettet kan skabes reel forenkling for den enkelte landmand. Det er vigtigt, at der kræves konkret og målbar forenkling direkte ude hos den enkelte landmand, og dette bør være et centralt mål, der skal følges op på i de strategiske planer. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der generelt lægges op til, at medlemslandene i højere grad selv skal beslutte, hvordan kontrolsystemerne skal se ud. I denne forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det er centralt, at EU-retningslinjerne på dette område sikrer, at der i højere grad skal være mulighed for at have fokus på vejledning og korrektion, og at det ikke bør være muligt at stramme og/eller eskalere sanktionssystemet overfor landmanden i tilfælde, hvor medlemslandene af en eller anden årsag ikke når de mål, der er fastsat i den strategiske plan. Ligeledes bemærker Landbrug & Fødevarer, at det er meget vigtigt, at det ikke får betydning for støtteudbetalingerne til landmanden i tilfælde, hvor Kommissionen suspenderer refusionen af den udbetalte støtte.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at kontrolsystemet for den nye såkaldte "konditionalitet" ligger tæt op ad det eksisterende system for krydsoverensstemmelse. Landbrug & Fødevarer henviser til, at det fremgår, at en støttereduktion for en overtrædelse i udgangspunktet skal være 3 %, og principperne for varslingsystemet ved mindre overtrædelser fortsættes. Generelt ligger disse principper relativt langt fra det generelle princip om vejledning og korrektion frem for sanktioner. Man finder, at der generelt er brug for et væsentligt større råderum for bagatelagtige overtrædelser, end der i dag ligger i varslingsystemet. Endvidere mener Landbrug & Fødevarer, at der også som minimum bør fastsættes et maksimalt loft for, hvor stor en støttereduktion landmanden kan få, og at det bør være muligt at give

støttereduktioner på mindre end 3 %. Hertil skal det bemærkes, at udviklingen i Europa-Parlamentet på dette område ifølge Landbrug & Fødevarer er meget bekymrende. Europa-Parlamentet lægger op til en støttereduktion på minimum 10 % ved overtrædelse af konditionalitetskrav. Dette vil på ingen måde være proportionalt i forhold til de overtrædelser, der typisk vil være tale om, og som ofte er af mindre – og bagatelagtig karakter.

Landbrug & Fødevarer ser et stort potentiale i at anvende nye teknologier til at gøre både reguleringen og administrationen smartere og enklere for landmanden i fremtiden. Udfordringen med den geospatiale ansøgning, som den er i dag, er, at der er et alt for stort detailfokus. Dette giver ikke mindst problemer på de mere ekstensive arealer, hvor det er nærmest umuligt at forudse støtteberettigelsen af et areal ned til 100 m² nøjagtighed. Det er vigtigt, at denne bagatelgrænse bliver hævet væsentligt i fremtiden. Landbrug & Fødevarer bemærker, at hvis nye teknologier skal anvendes til kontrol og monitorering er det også helt centralt, at det tillades, at der kun kigges på de mere alvorlige sager, så der ikke spildes tid og ressourcer både for landmænd og myndigheder på at håndtere bagatelsager og meget små støttebeløb. Landmandens retssikkerhed skal være i centrum. Der må ikke være tale om 100 % screening og dermed reelt på længere sigt 100 % fysisk kontrol. Det bør til enhver tid være muligt for landmanden at rekvirere et fysisk kontrolbesøg, hvis landmanden er uenig i det kontrolresultat, der er fremkommet ved monitorering. En afgørelse til ugunst for den kontrollerede skal følges op af et fysisk kontrolbesøg, og en afgørelse må ikke alene kunne baseres på elektroniske datafund. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at det er vigtigt, at anvendelse af monitorering ikke medfører øgede krav til, at landmanden løbende skal dokumentere. Dette vil give en voldsomt forøget administrativ byrde.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er meget positivt, at landbrugsreserven – der erstatter den tidligere krisereserve – fremadrettet ikke skal opkræves på ny hvert år, men at ubrugte midler overføres til det efterfølgende år. Man finder dog, at det fortsat er et problem, at landbrugsreserven kan reableres ved at anvende finansiell disciplin. Dermed er det de samme landmænd, som landbrugsreserven skal bruges til at hjælpe, der kommer til at betale.

Senest har Landbrug & Fødevarer bemærket, at Rådet har arbejdet sig i en positiv retning for så vidt angår diskussionerne om sanktioner i forbindelse med konditionalitet. Det er meget positivt, at der nu lægges op til vandtætte skodder mellem monitoreringskontrol og kontrol af konditionalitet. Helt generelt bør det ifølge Landbrug & Fødevarer være muligt at reducere og/eller helt afskaffe sanktioner i tilfælde, hvor der anvendes monitorering som kontrolform.

Økologisk Landsforening lægger stor vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bliver en start på at afvikle passiv indkomststøtte med betaling for fælles goder. I den sammenhæng ser Økologisk Landsforening eco-schemes som et vigtigt nyt tiltag. Derfor bekymrer det Økologisk Landsforening, at der ikke er samme smidighed på eco-schemes som inden for landdistriktsordningerne i fald, der ikke er den ønskede eller forudsete søgning på ordningerne. Økologisk Landsforening mener, det er vigtigt, at midler til eco-schemes, hvor der har været for lav søgning, kan skubbes til andre år, ligesom det er tilfældet, hvis der er en underansøgning på landdistriktsordninger. Hvis medlemslandene risikerer at miste de midler, der var budgetteret til en eco-scheme ordning, vil man nødvendigvis være konservativ og mindre ambitiøs i sin allokering af midler til grøn omstilling.

Økologisk Landsforening forudser, at det økologiske arealtilskud fremover skal udformes som en eco-scheme ordning. Det vil imidlertid være stærkt problematisk, hvis en manglende meromlægning kan betyde, at Danmark får en permanent reduktion, på grund af, at der ikke kommer den meromlægning, som der var budgetteret med. Tilsvarende er der behov for at kunne handle på en større omlægning, end der var forudset ved at lave tilpasninger med overførsel fra andre ordninger samt nationale midler.

Der lægges i forslaget op til en øget satellitovervågning. Det kan have flere fordele ifølge Økologisk Landsforening, men landmandens retssikkerhed skal være sikret. Det er nødvendigt at sikre adgang til rekvireret kontrol, og det er nødvendigt at arbejde med bagatelgrænser.

Økologisk Landsforening er forbeholden overfor prioriteringen af midler til at håndtere krisesituationer. Det skal have høj prioritet at vedtage en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust overfor klimaudsving. Det er ifølge Økologisk Landsforening vigtigere end at sikre midler til krisesituationer. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige overfor tørke og overfor tunge regnfald og storme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne efterspørger generelt mere information om sammenhængen mellem den strategiske plan, tilpasninger af planen, revision og risiko for suspensioner og underkendelser, samt hvorledes sanktioner fremover skal fastlægges af medlemsstaterne. Den øgede mulighed for satellitbaseret kontrol frem for fysisk kontrol hilses generelt velkommen. I forhold til den nye landbrugsreserve støttes den af en række lande. Flere lande bifalder muligheden for at overføre reserven til næste år velkomment som forenkling, og nogle medlemsstater er positive overfor, at bundgrænsen ved anvendelse af finansiell disciplin fjernes, mens andre lande – ofte med mange mindre landbrug – ønsker bundgrænsen uændret. Endelig mener en række medlemsstater, at ikke-brugte midler i 2020 skal føres tilbage til de landmænd, der året før bidrog til, at reserven blev dannet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor markedsforvridende koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen støtter den resultatbaserede tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen arbejder for en forudsigelighed i administrationen af den resultatbaserede tilgang, hvor kriterier for godkendelse af planer og resultater er klare og tager højde for blandt andet naturlige udsving i landbrugsdriften.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger indenfor miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater.

Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne og byder i den forbindelse forenklingen af administration af landbrugsreserven velkommen. Regeringen støtter, at ubrugte midler i landbrugsreserven fremover overføres til det efterfølgende år, da det giver en betydelig forenkling. Regeringen arbejder for, at landbrugsreserven finansieres af alle landmænd, der kan modtage midler fra landbrugsreserven. Regeringen ønsker endvidere et loft for reservens størrelse.

Endvidere arbejder regeringen for en forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration, blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering af støttearealer og en mere omkostningseffektiv kontrol.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

**3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
KOM (2018) 394**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 offentliggjort sit forslag til en ændring af den fælles markedsordning for landbrugsprodukter for perioden 2021-2027, som foretager ændringer i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordningerne om foranstaltninger på landbrugsområdet for EU's fjernområder og de Ægæiske Øer.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018)394 om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om oprettelse af en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordning (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 247/2006 og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1405/2006 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Den gældende fælles markedsordning for landbrugsprodukter fastsætter regler under den fælles landbrugspolitik i EU for blandt andet markedsunderstøttende tiltag som for eksempel opkøb til intervention, muligheden for at yde støtte til privat oplagring, eksportrestitutioner, handelsnormer, herunder vin og geografiske betegnelser for vin, samt regler for etablering af producentorganisationer, støtte til producentorganisationer for frugt og grønt, støtte til skolemælk og skolefrugt, samt muligheden for ekstraordinære tiltag ved for eksempel tab af forbrugertillid eller dyresygdomme.

Forslaget indeholder en ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Forslaget omfatter også ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer samt om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter.

Forslaget opretholder i det store hele den eksisterende fælles markedsordning, idet nogle støtteordninger, som forudsætter nationale gennemførelsesplaner, overflyttes til en ny forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken. Dette gælder støtteordninger vedrørende producentorganisationer for frugt og grønt, biavl, olivenolie, vin og humle. Denne overflytning er nærmere beskrevet i notatet om den nye forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken.

Ordnings med støtte til uddeling af skolefrugt og skolemælk vil forblive i den fælles markedsordning. Bestemmelserne om støtte til uddeling af frugt og grønt og mælk og mejeriprodukter i skoler er ikke væsentligt ændrede.

Ydermere indgår en afskaffelse af eksportrestitutioner (eksportstøtte). Kommissionen foreslår således en ophævelse af reglerne om eksportstøtte i forlængelse af WTO-aftale herom.

Derudover foreslås bestemmelserne om sukker ophævet i det omfang, de vedrører det nu ophørte system for sukkerkvoter. Produktionen af sukker skal dog fortsat være baseret på aftaler mellem avlerne og sukkerproducenterne

Kommissionens forslag fastsætter regler om kontrol af handelsnormer, herunder at vin med beskyttet geografisk betegnelse og vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse overføres til forordningen om den fælles markedsordning som en konsekvens af, at den specifikke forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik forventes foreslået ophævet og afløst af en ny forordning.

Reglerne om intervention og privat oplagring foreslås uændrede. Bestemmelserne om mulighed for særlige kriseforanstaltninger foreslås ikke ændret. Det skal bemærkes, at den såkaldte krisefond, som indgår i forslag til den horisontale forordning (forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik) foreslås tilpasset, så der bliver mulighed for at overføre ubrugte midler til efterfølgende år. Dette er også beskrevet i et notat om forslaget til den horisontale forordning.

Forslaget indeholder en række forslag vedrørende vinsektoren. Desuden foreslås en mindre udvidelse for de berørte medlemslande (ikke Danmark) til at forøge arealet, hvortil der kan gives plantningsrettigheder til vin. Forslaget indeholder en lempelse af reglerne om, hvilke sorter der må anvendes til vinproduktion med henblik på bedre at kunne anvende sorter med en højere resistens mod sygdomme. Herunder foreslås, at kravet om, at vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) kun kan produceres på sorter af arten *Vitis vinifera*, ophæves.

Der vil desuden blive indført en definition på produkterne de-alkoholiseret vin og delvist de-alkoholiseret vin. Yderligere vil Kommissionen foreslås bemyndiget til at etablere en databank med data fra prøver indsamlet af medlemsstaterne med henblik på at forbedre indsatsen mod svindel med oprindelsen af vin. Endvidere har det tidligere østrigske og nuværende rumænske formandskab efter opfordringer fra en række delegationer foreslået en obligatorisk mærkning af vin med nærings-indhold og ingrediensliste.

Med forslaget foretages en række ændringer i reglerne om procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB) for vin, som er reguleret i forordning (EU) nr. 1308/2013, samt i procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB), beskyttede geografiske betegnelser (BGB) og garanteret traditionelle specialiteter (GTS) for fødevarer og landbrugsprodukter, der er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012. Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at beskyttelsen af beskyttede registrerede betegnelser også omfatter varer i transit og varer, der sælges via internettet.

Endeligt foreslås det, at aromatiserede vinprodukter samt andre alkoholholdige drikkevarer tilføjes til bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012, der er listen over produkter udenfor Traktatens bilag 1, men som falder under forordningens anvendelsesområde.

Formandskabets ændringsforslag

Det østrigske og efterfølgende det rumænske formandskab har udarbejdet reviderede udgaver af forslaget til brug for den videre forhandling. På vinområdet genindfører formandskabet blandt andet forbuddet mod anvendelse af 6 sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået ophævet, og det foreslås, at der indføres krav om mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste, hvor næringsindhold kun angives som energiindhold og oplysninger om ingredienslisten kan gives ved link til elektroniske medier. Det foreslås desuden, at det i olivenoliesektoren vil være muligt for et producentmedlemsland at kunne fastsætte handelsnormer med henblik på at stabilisere markedet. En sådan regel findes allerede for vin.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.- 15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg har den 1. april 2019 stemt om udvalgets samlede udtalelse til forslaget til den horisontale forordning.

I ændringsforslaget foreslås udvidede muligheder for offentlig intervention, som skal omfatte flere sektorer herunder svinekød, får (lammekød) og hvidt sukker og at grænseværdierne for, hvornår interventionsopkøb udløses, justeres i forhold til inflation. Det foreslås også, at ris bliver omfattet af støtte til privat oplagring. Ordningen for plantningsrettigheder for vin foreslås forlænget til 2050 i stedet for som nu til 2030. Det foreslås videre, at der etableres handelsnormer for oksekød, fårekød, svinekød, ris og honning samt for mælk og mejeriprodukter. Dertil, at dyrevelfærd også kan indgå som et krav

omfattet af handelsnormerne. Derudover ønskes det, at producentorganisationer mv. kan regulere udbuddet af alle produkter med beskyttet geografisk oprindelse og ikke kun ost, vin og skinke. Det foreslås desuden, at der indføres krav om mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste, der kan være en henvisning til en hjemmeside eller lignende, hvor ingredienslisten fremgår. Endvidere er Udvalget imod at tillade anvendelse af 6 sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået tilladt.

Endvidere ønsker man at styrke landmændenes position i fødevarekæden blandt andet via styrket samarbejde inden for sektorerne. Desuden ønsker Udvalget at landbrugsvarer fra tredjelande kun må indføres, hvis de opfylder de samme krav, som dem der stilles til EU's egen produktion. Endelig foreslås det, at der under krisebestemmelserne indføres en ny bestemmelse, der giver mulighed for at yde støtte til frivillig reduktion af produktionen. Der ønskes i den forbindelse mulighed for, at produktionsbegrænsning kan gøres obligatorisk, hvis frivillig reduktion er utilstrækkeligt. Ligeledes ønskes det, at Kommissionen for perioden 2021-2027 udarbejder en aktionsplan for håndtering af kriser. Endelig foreslår Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, at plantebaserede produkter ikke må bære betegnelser som "pølse", "bøf", "burger" m.fl. Udvalget ønsker en klarere definition af, hvad der er henholdsvis kød- eller plantebaserede produkter.

Landbrugsudvalget i det nye Europa-Parlament har besluttet at arbejde videre med udgangspunkt i udtalelsen fra det tidligere udvalg, men med mulighed for at stille ændringsforslag.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 43 af 12. januar 2016 med den ændring, der følger af § 62 i lov nr. 1715 af 27. december 2016.

Konsekvenser

Forslaget ventes ikke at få erhvervsøkonomiske, lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser ud over de statsfinansielle. Der forventes heller ikke konsekvenser for udmøntningen af EU's budget bortset fra budgetrammen til uddeling i uddannelsesinstitutioner, og der forventes heller ikke konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Statsfinansielle konsekvenser

Den samlede årlige budgetramme til uddeling i uddannelsesinstitutioner af frugt, grønt, mælk og mejeriprodukter er reduceret fra 250 mio. € i den gældende forordning med knap 12 % til 220,8 mio. €, da budgettet er nedsat med et beløb svarende til den britiske andel. Forholdet mellem tildeling til henholdsvis skolefrugt og skolemælk er fortsat 60 % til skolefrugt og 40 % til skolemælk. For Danmark indebærer det, at den budgetmæssige tildeling vil falde fra 4,7 mio. € til 4,3 mio. € ud fra tal fra 2017/2018.

Med forslaget nedsættes støtte til landbrugsaktiviteter i EU's fjernområder (de franske oversøiske departementer, Azorerne og Madeira) samt støtten til de Ægæiske Øer på lige fod med øvrige dele af budgettet med 3,9 % ved sammenligning af 2020 og 2021.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er kommet følgende høringssvar:

Landbrug & Fødevarer er tilfredse med, at store dele af den eksisterende markedsordning videreføres i Kommissionens forslag, og at ændringerne primært vedrører overflytning af bestemmelser til andre retsakter, herunder bestemmelserne om støtteordninger til producentorganisationer for frugt og grønt, der overflyttes til forordningen om strategiske planer for landbrugspolitikken.

I forhold til forslagetets øvrige ændringer vurderer Landbrug & Fødevarer disse som konsekvenser af politikområder, man allerede er nået til enighed om tidligere. Eksempelvis er forslaget om afskaffelse af eksportrestitution en følge af ministerbeslutningen indgået på WTO-ministerkonferencen i Nairobi i 2015 om udfasning af landbrugseksportstøtte, og Landbrug og Fødevarer støtter denne globale afvikling af eksportstøtten. Samtidig er det vigtigt, at det sikres, at andre af EU's handelspartnere sikrer tilsvarende afvikling af deres egne eksportstøtteordninger i overensstemmelse med WTO.

I forhold til sikkerhedsnettets bestemmelser for mejeriprodukter bakker Landbrug & Fødevarer op om de eksisterende ordninger for intervention og privatoplagring. Landbrug & Fødevarer foreslår desuden, at det under perioder med ubalance imellem priserne på smør og skummetmælkspulver skal være muligt for Kommissionen at basere opkøbsprisen på en kombination af skummetmælkspulver og smør. Dette med henblik på at sikre, at sikkerhedsnettet fungerer effektivt i perioder, hvor der er behov for at lægge en bund i markedet, og samtidigt at sikkerhedsnettet ikke aktiveres i perioder, hvor der ikke er brug for det.

Landbrug & Fødevarer støtter Europa-Parlamentets ændringsforslag om at give mulighed for opkøb til intervention for grise- og fjerkrækød set i lyset af Brexit og truende husdyrsygdomme såsom afrikansk svinepest og ved udbrud af fugleinfluenza. I tilfælde af et hårdt Brexit eller et stort sygdomsudbrud, vil opkøb til intervention kunne lægge en bund i markedet for henholdsvis grise- og fjerkrækød. Som det gælder for opkøb af mejeriprodukter, bør Kommissionen have beføjelser til stramt at styre interventionsmekanismen, således der ikke skabes mulighed for spekulation til produktion til interventionsopkøb.

Det bemærkes videre, at Landbrug & Fødevarer ikke støtter udvidelse af muligheden for udbudsregulering. Ligeledes skal krisebestemmelserne ikke udvides til, at finansiere frivillig reduktion af produktionen. Der skal således ikke være mulighed for obligatorisk produktionsbegrænsning, da det til stadighed selv bør være markedet, der regulerer. Således er Landbrug & Fødevarer meget uenige med Europa-Parlamentets landbrugsudvalg på dette punkt.

Landbrug & Fødevarer kan ikke støtte, at der arbejdes for, at "kriseforanstaltninger også kan omfatte forebyggende indsatser ved for eksempel plante- og dyresygdomme", idet det ikke er klart, hvad det får af konsekvenser for de tilbageværende midler til at håndtere de almindelige krisesituationer, der måtte opstå i løbet af et år. Såfremt der vil blive arbejdet for sådanne forebyggende indsatser, må det forudsættes, at der afsættes yderligere midler hertil. Det er helt afgørende, at der i den nye 7-årige MFF er minimum samme niveau af midler til almindelig krisehåndtering som p.t.

Landbrug & Fødevarer støtter ikke Europa-Parlamentets ønske om yderligere handelsnormer på landbrugsvarer.

Økologisk Landsforening vil ikke gå ind i de tekniske detaljer i forhold til markedsordningen for landbrugsprodukter, men i stedet gøre opmærksom på, at foreningen mener, at der er behov for en mar-

kant omstilling af EU's landbrugspolitik, som indebærer, at mindst 50 % af budgettet omstilles fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Økologisk Landsforening gør opmærksom på dette, eftersom det må forudses at påvirke, hvilke markedsordninger der er plads til, og hvordan de indrettes. Økologisk Landsforening er af den opfattelse, at det haster med at omlægge systemet fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Jo længere tid denne omlægning udskydes, jo mere svinder opbakningen blandt EU's borgere til overhovedet at have et EU-budget til landbruget.

EU's borgere efterspørger ifølge Økologisk Landsforening mere økologi, mere plads til natur, rent drikkevand, dyrevelfærd og et landbrug, der har en lavere klimapåvirkning. Det fremgik meget klart af resultaterne af den offentlige høring som Kommissionen publicerede i juli 2017 om "modernisering og forenkling af EU's landbrugspolitik". Der er i den grad behov for at fastholde et budget til landbruget, men det skal anvendes på en ny måde. Det er ikke længere fødevarerforsyning, der skal have høj prioritet. Erhvervet har udviklet sig, nu er det de fælles goder, der skal have høj prioritet.

De Samvirkende Købmænd er imod Europa-Parlamentets forslag om at etablere handelsnormer for oksekød, svinekød, mælk og mejeriprodukter. De Samvirkende Købmænd bemærker, at de handelsnormer man kender fra andre varegrupper kun er til besvær – særligt hvis handelsnormerne eksempelvis indeholder mærkningsregler, som ikke er koordineret med de horisontale mærkningsregler. De Samvirkende Købmænd finder ikke, at der er behov for mere lovgivning på området, og at de nævnte varegrupper allerede er omfattet af meget detaljeret lovgivning, herunder også mærkningsregler.

Dansk Erhverv kan umiddelbart ikke støtte Europa-Parlamentets ønske om yderligere handelsnormer på landbrugsvarer. Danske virksomheder er ifølge Dansk Erhverv ofte udfordret af forskellige krav i diverse handelsnormer, og støtter som udgangspunkt derfor ikke flere handelsnormer. På nuværende tidspunkt foregår der et stort evalueringsarbejde med de allerede eksisterende handelsnormer. Evalueringen skal udmønte sig i en rapport. Dansk Erhverv henstiller til, at man først tager stilling til eventuelle nye handelsnormer når rapporten om evaluering af de nuværende ligger færdig.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Overordnet er holdningerne til forslaget blandt andre medlemsstater positive, men nogle medlemsstater er afvisende overfor, at budgettet for skoleordningerne nedsættes med den britiske andel, idet de ønsker den del, som Storbritannien ikke udnytter for indeværende, bliver fordelt mellem de øvrige medlemsstater. For så vidt angår de dele af forordning 1308/2013, der ikke foreslås ændret, vil nogle medlemsstater foreslå, at reglerne for intervention bliver ændret således, at opkøb til intervention til fast pris afskaffes. Andre medlemsstater ønsker, at de såkaldte referencetærskler (prismiveauer for intervention) bliver opdateret, hvilket i praksis vil betyde en forhøjelse og dermed intervention ved højere markedspriser. Endelig er de berørte medlemsstater utilfredse med nedsættelse af støtte til EU's fjernområder og de Ægæiske Øer.

I forhold til forslagene om ændringer i regler for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser er disse overvejende positivt modtaget. For så vidt angår forslaget vedrørende vinsektoren er en række medlemsstater skeptiske over for forslaget om lempelse af hvilke sorter, der må anvendes til vinproduktion. Endelig har visse medlemsstater på linje med forslag fra Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg foreslået, at der indføres krav om mærkning med næringsindhold og ingrediensliste, men at oplysningerne i ingredienslisten kan gives off-label for eksempel ved link til en hjemmeside, hvor oplysningerne er tilgængelige.

Der synes fortsat at være et flertal for at opretholde forbuddet mod visse sorter til vinproduktion, mens der formodentlig vil være accept af, at krydsninger mellem *Vitis vinifera* og andre vitis-arter kan anvendes til produktion af vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor med mindre grad af markedsregulering, interventioner og overflødige handelsnormer. I den sammenhæng støtter regeringen fuldt ud en afskaffelse af eksportstøtte, og ser gerne øget markedsorientering af intervention, som bidrager til at sikre, at der ikke sker opkøb til fast pris i en periode med en ellers god markedssituation.

Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked og fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling.

Regeringen støtter den resultatbaserede tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger indenfor miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater.

I forbindelse med plante- og dyresygdomme som eksempelvis afrikansk svinepest og fugleinfluenza vil regeringen arbejde for, at kriseforanstaltninger ikke kun fokuserer på compensation og støtte til den enkelte landbrugere, men også kan omfatte mere generelle sygdomsforebyggende tiltag.

Regeringen er positiv overfor forslaget i relation til vinsektoren og arbejder således for, at reglerne på vinområdet liberaliseres, så det i højere grad er op til producenterne at træffe beslutning om, hvilke sorter de ønsker at anvende.

Regeringen er ligeledes positiv over for ændringer i procedurer i forbindelse med registrering af beskyttede betegnelser, men finder, at reglerne om transit bør svare til reglerne i forordning nr. 2017/1001 om EU varemærker.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

4. **Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2020 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen** **KOM(2019)380**

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionens forslag om fiskerimuligheder for 2020 omfatter fastsættelse af fiskerimuligheder for de kommercielt vigtigste bestande i Østersøen i form af TAC³/kvoter⁴ for 2020. Kommissionens forslag indeholder forslag til TAC/kvoter for i alt ti bestande i Østersøen med forslag om reduktion for otte af disse bestande. For torsk i den vestlige Østersø foreslås en reduktion på 68 % kombineret med lukning for kommercielt fiskeri fra 1. januar til 31. marts for fartøjer over 12 meter samt en begrænsning på to styk torsk, som lyst- og fritidsfiskere må tage med i land pr. dag. Dertil kommer en begrænsning for torskefiskeriet i ICES underområde 24 til kun at måtte omfatte bifangster. Endvidere begrænses det rekreative fiskeri i dette område til kun at måtte foregå ud til seks-sømilegrænsen. For torsk i den østlige Østersø har Kommissionen fremlagt et kvoteforslag på 2.000 tons, som udelukkende vil skulle dække bifangster, og ikke tillade et kommercielt fiskeri på denne bestand. Forslaget indeholder lukning for fiskeri efter torsk i den østlige Østersø fra 1. maj til 31. august for fartøjer over 12 meter. Dertil kommer forbud mod rekreativt fiskeri efter torsk i ICES underområde 25 og 26. Forslaget indebærer tillige en reduktion på 71 % for sild i den vestlige Østersø, samt reduktioner på 10 % for sild i den centrale Østersø, 25 % for brisling, 32 % for rødspætte og 5 % for laks i område 22-31. Forslaget vurderes at have negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for fiskere berørt af de foreslåede kvotereduktioner. Forslaget skønnes at have en positiv effekt på beskyttelsesniveauet, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande. Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk enighed.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2019) 380 af 30. august 2019 fremsendt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2020 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen. Forslaget er oversendt til Rådet den 30. august 2019 i en dansk sprogdugave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk enighed.

Formål og indhold

Formålet med Kommissionens forslag om fastsættelse for 2020 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen er at fastsætte fangstbegrænsninger for EU-fiskeriet med henblik på at sikre et bæredygtigt fiskeri på såvel kort som på langt sigt. Forslaget bygger på den videnskabelige rådgivning om fiskerimuligheder i Østersøen udarbejdet af Det Internationale Havundersøgelseråd (ICES) under hensyntagen til principperne for TAC-fastsættelse, som fremgår af Kom-

³ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

⁴ Kvote er den andel, som EU har af en mængde delt med andre lande eller et udtryk for den andel, en medlemsstat har af den samlede EU mængde.

missionens meddelelse om høring om fiskerimuligheder for 2020 - KOM (2019)274. Det fremgår af disse principper, at såfremt der foreligger en forvaltningsplan, skal en sådan danne grundlag for fastsættelse af fiskerimuligheder. Derudover vil Kommissionen foreslå, at TAC og kvoter for 2020 fastsættes på MSY⁵-niveau for bestande med fuld analytisk rådgivning og med MSY-estimer.

For bestande, hvor der ikke foreligger en fuld analytisk rådgivning, vil fiskerimulighederne blive foreslået på baggrund af den foreliggende videnskabelige rådgivning og uden at tilsidesætte behovet for bevaring af bestandene. For bestande, hvor der er utilstrækkelig viden om bestandenes tilstand, anvendes metoden for databegrænsede bestande.

EU/Rusland

EU og Rusland indgik den 10.-12. juli 2006 en aftale om samarbejde på fiskeriområdet og om bevarelse af de levende marine ressourcer i Østersøen. Aftalen blev ratificeret af EU den 4. juni 2009. EU og Rusland har ikke opnået enighed om fælles forvaltning for de fælles bestande, hvilket betyder, at EU's rådighedsmængder for bestande fælles med Rusland også i 2020 vil blive fastsat som autonome kvoter. Kommissionen har, hvor det er relevant i forslaget til fiskerimuligheder, reduceret for de teoretiske russiske andele.

Fiskerimuligheder

ICES giver sin rådgivning for torsk for henholdsvis den vestlige og den østlige torskebestand, og ikke for de to forvaltningsområder i Østersøen. I rådgivningen indgår data fra det rekreative fiskeri efter torsk.

Kommissionens forslag indebærer en reduktion i kvoten for torsk i den vestlige Østersø på 68 % i forhold til 2019. Dertil kommer en genindførelse af lukkeperioden, som udvides til at gælde i perioden fra 1. januar til 31. marts, mens der ikke var lukning i 2019. I lukkeperioden vil der være undtagelser, som under visse betingelser gør det muligt for mindre fartøjer under 12 meter at fiske i dette tidsrum. Fiskeriet efter torsk i ICES underområde 24 begrænses i øvrigt efter forslaget til alene at omfatte bifangster. Forslaget indeholder fortsat en begrænsning for det rekreative fiskeri i form af en "bag limit" på to styk torsk, som hver person må bringe i land pr. dag hele året rundt, hvilket er en skærpelse i forhold til i år, hvor grænsen er syv styk. Endvidere begrænses det rekreative fiskeri i ICES underområde 24 til kun at måtte foregå ud til seks-sømilegrænsen.

Kommissionen har den 18. september fremlagt et non paper med et forslag til en kvote for østtorsk på 2.000 tons svarende til en reduktion på 92 % i forhold til 2019. Kvoten vil udelukkende skulle dække bifangster, og ikke tillade et kommercielt fiskeri på denne bestand. Der skal placeres kontrolobservatorer eller kamera til at sikre kontrol med overholdelse af bifangstbestemmelser både i østlig Østersø og i område 24 i vestlig Østersø. Der vil være mulighed for direkte fiskeri inden for rammerne af videnskabelige forsøgsfiskerier. Kommissionen foreslår at udvide lukkeperioden fra juli måned til perioden 1. maj til 31. august, kombineret med undtagelser for mindre fartøjer under 12 meter, som under visse betingelser må fiske i lukkeperioden. Kommissions forslag indeholder tillige et forbud mod rekreativt fiskeri efter torsk i ICES underområde 25 og 26.

For sild i den vestlige Østersø indebærer Kommissionens forslag en reduktion i kvoten på 71 % og en mindre reduktion på 10 % for sild i den centrale Østersø.

⁵ Fiskeri på grundlag af det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY) er den fiskeriintensitet, der giver det største udbytte fra bestanden på lang sigt uden at reducere bestandens evne til at reproducere sig på kort sigt.

Forslaget indebærer endvidere reduktioner for brisling på 25 %, på rødspætte på 32 %, mens reduktionen for laks er 5 % i ICES underområde 22-31.

Landingsforpligtelsen for fiskerier i Østersøen har været fuldt indfaset siden 1. januar 2017.

ICES rådgivningen for 2020 er baseret på principperne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig forvaltningsplan for torsk, sild og brisling i Østersøen, forordning (EU) 2016/1139, som blandt andet indeholder spænd for værdier for målet for fiskeridødelighed, FMSY, samt værdier for gydebiomasse, SSB, for de relevante arter. Ved større ændringer i bestandssituationen justerer ICES grænseværdierne, som vil erstatte de relevante værdier i forvaltningsplanen. Værdierne er bestemmende for fastsættelse af fiskerimuligheder.

Nedenfor er angivet en samlet oversigt over Kommissionens forslag til fiskerimuligheder for 2020 for de vigtigste bestande sammenlignet med kvoten for 2019.

Art (Område)	Rådgivning for 2020	TAC 2019 i tons laks i styk.	Kommissionens forslag 2020 i tons, laks i styk samt ændring i forhold til 2019	DK andel af EU TAC (%)
Sild i den vestlige Østersø (22-24)	<u>Anbefalingen er en nul-kvote.</u> Bestanden deles mellem Skagerrak/Kattegat og område 22-24 med 50 % til hvert af de to områder. Gydebiomassen ligger under grænseværdien, B_{lim} , og fiskeridødeligheden (F) er en del højere end F_{MSY} , 0,31.	9 001	2 651 (-71 %)	(14 %)
Sild i den centrale Østersø (25-27, 28.2, 29 og 32)	<u>Fangster mellem 130 546 tons og 214 553 tons, som også omfatter andelen til Rusland,</u> men som er fratrukket i forslaget. Anbefalingen gives på grundlag af den flerårige plan. Gydebiomassen ligger over MSY-niveau, mens fiskeridødeligheden på 0,29 ligger over F_{MSY} på 0,22.	170 360	153 384 (-10 %)	(2,2%)
Torsk i den østlige Østersø (25-32)	<u>Ud fra forsigtighedsprincippet rådgives om en o-fangst på østbestanden</u> inkl. østbestanden i område 24 og andelen til Rusland. ICES vurderer, at et o-fiskeri ikke kan bringe bestanden over grænseværdien, B_{lim} på 96 550 t inden 2024. Gydebiomassen, fiskeridødeligheden og rekrutteringen er faldende, mens den naturlige dødelighed er i kraftig vækst. ICES angiver lavt iltindhold, lav saltindhold, mangel på føde, sæler og parasitangreb som årsager til stigningen i den naturlige dødelighed.	24 112	2 000 (-92 %) (kun til bifangster eller videnskabeligt forsøgsfiskeri)	(22,9 %)

Art (Område)	Rådgivning for 2020	TAC 2019 i tons laks i styk.	Kommissionens forslag 2020 i tons, laks i styk samt ændring i forhold til 2019	DK andel af EU TAC (%)
Torsk i den vestlige Østersø (22-24)	Samlet fangst mellem 5 205 og 11 006 for den vestlige <i>bestand</i> inden for rammerne af den flerårige plan. Fangster på mere end 7 245 tons forudsætter opfyldelse af særlige betingelser. Rekreative fangster estimeres at være 2 140 tons Rekruttering var meget lav i 2018 og 2019, og er årsagen til forslag om kraftig reduktion i TAC. Årgang 2016 var forholdsvis stor, men er nedjusteret efter togter sidste år. Fiskeridødeligheden er inden for planens spænd, mens bestanden er under MSY-niveau i 2019, men forventes at være over MSY-niveau i 2020. Der er i rådgivningen ikke indregnet østtorsk fra område 24.	9 515	3 065 (-68 %)	(43,6 %)
Rødspætte (22-32)	Fangster på maksimalt 10 452 tons. Bestanden er robust. Rådgivning er baseret på forsigtighedsprincippet, men kvoten er fastsat på baggrund af F_{MSY} og i relation til fangster og ikke rådgivningen for 2019.	10 122	6 894 (-32 %)	(71,6 %)
Laks (22-31) (styk)	Fangster på max. 116 000 styk inklusiv andelen til Rusland. Rådgivningen er givet ud fra MSY-tilgangen og er uændret i forhold til 2019. ICES anbefaler, at forvaltningen tilrettelægges ud fra bestandssituationen i de enkelte flo-der.	91 132 stk.	86 575 (-5 %)	(20,7 %)
Brisling (22-32)	Fangster mellem 169 965 tons og 233 704 tons inkl. andel til Rusland. Rekrutteringen varierer mellem årene, og der var en meget stor 2014-årgang. Effekten af denne vil være aftagende i 2020. Fiskeridødeligheden har siden 1994 været faldende, men er med 0,32 fortsat over F_{MSY} på 0,26.	270 772	203 027 (-25 %)	(9,8 %)

Andre elementer

Forslaget indeholder endvidere regler for "år-til-år fleksibilitet". Det fremgår heraf, at de hidtidige regler om år-til-år fleksibilitet jf. Rådets forordning(EF) 847/96 kun anvendes, når medlemsstaterne ikke anvender den mulighed for år-til-år fleksibilitet, som fremgår af grundforordningen (EU) 1380/2013. Sidstnævnte forordning indeholder tillige bestemmelser om "artsfleksibilitet", som gør det muligt at afskrive fangster på en målart med op til 9 % af kvoten for målarten, når ikke-målarten er inden for sikre biologiske grænser.

For sperling i Nordsøen og Skagerrak er der endnu ikke indsat et forslag til TAC. Det forventes at ske efter offentliggørelse af ICES rådgivning i oktober forud for rådsmødet. TAC'en fastsættes for perioden 1. november 2019 til 31. oktober 2020. Det bemærkes, at sperling stort set udelukkende fiskes i britiske farvande.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget. Forslaget kan have visse statsfinansielle konsekvenser afhængigt af, hvordan kontrollen med bifangster af torsk tilrettelægges.

Ifølge Kommissionen indebærer forslaget samlet set en reduktion i fiskerimuligheder på 23,6 %, svarende til en samlet mængde på 469.000 tons, som kan fiskes i 2020.

Den foreslåede fastsættelse af fiskerimuligheder har erhvervsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes kan forslaget om kontrol med bifangster have visse erhvervsøkonomiske konsekvenser afhængigt af, hvordan kontrollen med bifangster af torsk tilrettelægges.

De foreslåede reduktioner af kvoterne for torsk i henholdsvis den vestlige og den østlige Østersø vil have økonomiske konsekvenser for de berørte fiskere.

Den foreslåede reduktion af kvoten for sild, særligt i den vestlige Østersø, vil have betydelige erhvervsøkonomiske konsekvenser for de berørte danske fiskere og for lokalsamfundene. Fire lokale fartøjer for Gilleleje er helt afhængige af dette fiskeri, ligesom filetfabrikken i Gilleleje vil blive hårdt ramt af reduktionen. Særligt Gilleleje havn vil blive berørt, da langt størstedelen af de danske landinger af sild fra vestlige Østersø landes i Gilleleje og forarbejdes på den lokale sildefiletfabrik.

Københavns Universitet, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, er blevet anmodet om at udarbejde en analyse af de økonomiske konsekvenser for det erhvervsøkonomiske fiskeri af Kommissionens forslag. Analysen forventes at foreligge ultimo september 2019.

De yderligere restriktioner med begrænsning af antal torsk til to styk torsk, der må tages med i land pr. dag, som vil gælde for det rekreative fiskeri, forventes at have negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for turisme i det rekreative fiskeri og turismeerhvervet. Denne stramning forventes at forringe indtjeningen betydeligt for både turisme og turisme i de berørte områder, da begrænsningen kan afholde især udenlandske turister fra at tage på lystfiskeri i Danmark.

Fiskerimulighedernes størrelse har selvsagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien og de øvrige følgeerhverv.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) og i § 7-udvalget (rekreativt fiskeri, ferskvandsfiskeri og fiskepleje) er blevet hørt.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) mener, at forslaget med stor sandsynlighed vil betyde, at mange fiskere fra mindre havne må ophøre med at fiske, og at forslaget ud over erhvervsøkonomiske konsekvenser på kort sigt, også vil få langsigtede konsekvenser for fiskeriet og lokalsamfundene, når mindre fartøjer må lægges op og små landingspladser forsvinder for altid. DFPO ser en udvikling, hvor fortrinsvist store fartøjer udefra vil kunne indgå i fiskerierne fremover, hvilket ikke er hensigten med forslaget. DFPO er uenig i, at forslaget er i overensstemmelse med bestandssituationen for de berørte bestande.

DFPO mener, at forslaget på en række punkter er i direkte modstrid med bestandssituationen. For torskekvoten i den vestlige Østersø er der ifølge DFPO tale om en decideret overreaktion, idet bestanden vil være over $MSY B_{trigger}$ i 2020, og at der er tale om en bestand i kraftig vækst. På den baggrund mener DFPO, at kvoten for 2020 skal fastsættes på et uændret niveau. DFPO støtter ikke indførelse af en lukkeperiode på tre måneder, og henviser til, at der ikke er en klar videnskabelig begrundelse herfor, ligesom bestandssituationen ikke tilsiger indførelse af et sådant tiltag. DFPO accepterer til en vis grad indførelse af følgeforanstaltninger, når en bestand er i krise. For område 24 i den vestlige Østersø mener DFPO, at der skal findes en løsning, der på samme tid sikrer en bæredygtig udnyttelse af vesttorsk og tager hensyn til østtorskens dårlige situation. En lukning af underområde 24 vil medføre et større og uønskeligt pres på underområde 22, og derfor foreslår DFPO en opdeling af underområde 24 vest for en linje fra Smygehuk på Sveriges sydkyst til Swinoujscie i Polen. Forvaltningen af den vestlige del af underområde 24 bør tilrettelægges på tilsvarende vis, som i første halvdel af 2019, mens forvaltningen af den østlige del af underområde 24 skal være den samme, som kommer til at gælde for den østlige Østersø.

DFPO vurderer, at der for østtorsk bør fastsættes en samlet EU-kvotepå 7.234 tons, som skal dække landinger af bifangster af torsk i det målrettede fiskeri efter fladfisk. DFPO nævner i relation til bifangst af torsk, at der skal findes en løsning på, hvordan dette kan håndteres, når kvoterne nationalt i Danmark er fordelt som fartøjskvoteandele (FKA). DFPO henviser til, at bestanden for rødspætte er i vækst, og anbefaler derfor en uændret kvote i 2020. For sild i den vestlige Østersø ønsker DFPO en kvote på 9.000 tons, idet der med en kvote af denne størrelse forventes en vækst i bestanden. For rødspætte ønsker DFPO opretholdelse af kvoten med henvisning til, at bestanden nærmest er i eksponentiel vækst. For sild i den vestlige Østersø mener DFPO, at kvoten skal fastsættes til mindst 9.000 tons svarende til en fiskeridødelighed på 0,1 og en vækst i bestanden på mindst 20 %. En reduktion som foreslået af Kommissionen er, set i lyset af den forventede vækst i bestanden, ifølge foreningen helt unødvendig og vil have voldsomme erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri (FSK) mener, at lukkeperioden fra 1. januar til 31. januar skal opretholdes som foreslået af Kommissionen, men med den ændring, at det dog skal være tilladt for fartøjer, der fisker med skånsomme redskaber, at fiske i lukkeperioden. FSK støtter lukningen fra 1. februar til 31. marts i den form, som den er foreslået af Kommissionen.

Danmarks Amatørfiskerforening (DAFF) er som udgangspunkt positiv over for tiltag, der har til formål at fremme fiskebestandene. DAFF støtter et totalt forbud mod fiskeri efter torsk i underområde 25 og 26, herunder også totalt forbud for rekreativt fiskeri i disse to områder. DAFF er uenig i grundlaget for reduktion af kvoterne for torsk i den vestlige Østersø og dermed også i forslaget om begrænsning af det rekreative fiskeri. DAFF har forståelse for, at der bliver begrænsninger i det rekreative fiskeri, når der sker reduktion i kvoter for det kommercielle fiskeri. DAFF foreslår, at den nuværende begrænsning på syv styk opretholdes, idet en yderligere reduktion vil være totalt ødelæggende for turbådsfiskeriet og den tilknyttede turisme.

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) finder det rimeligt, at lystfiskere også skal bidrage, når torskebestanden er presset, selvom det ikke er lystfiskerne, der bærer ansvaret for torskens triste situation i store dele af Østersøen. DSF anerkender, at en daglig fangstbegrænsning er en god måde at regulere lystfiskeriet på, forudsat at antallet af fisk, der må tages hjem, giver mening. Ulempen ved denne regulering er, at det er et dårligt redskab til at forudsige, hvor mange kg torsk, der bliver hjemtaget af lystfiskere. DSF anfører, at det kun er en relativ begrænset andel af lystfiskerne, der reelt hjemtager det antal torsk, som de må, og derfor virker en daglig fangstbegrænsning ikke som en kvote. DSF nævner, at begrænsningen i den overordnede kvote på 68 % vil betyde en forholdsvis større begrænsning for lystfiskere, når grænsen bliver to styk pr dag for lystfiskere, og den foreslåede begrænsning på to styk vil lægge turådene i graven. DSF oplyser, at begrænsningerne i 2017 og 2018 har haft negative økonomiske konsekvenser for turådsskipperne, og flere rederier har måttet sælge nogle af deres skibe. I 2019, hvor der kunne bringes syv styk torsk med i land, blev forretningen ifølge turådene mere rentabel. Med en fangstbegrænsning på to styk i 2020, er det forventeligt, at turådene vil få en dårlig økonomi med risiko for frasalg af turåde. DSF fremhæver, at torskefiskeriet i Øresund er en meget vigtig rekreativ ressource for lystfiskere, og at værdien for turådssfiskeriet anslås at udgøre omkring 80 millioner kroner. Regulering af lystfiskeriet i Øresund bør ikke følge den øvrige regulering for dette fiskeri, og DSF foreslår derfor, at mindstemålet for torsk i underområde 22, 23 og 24 bør hæves til 45 cm, og bør i princippet gælde for alle fiskeformer, men kan acceptere, at dette mål kun kommer til at gælde for lystfiskeriet i den danske del af Østersøen. Det nævnes endvidere, at Sportsfiskerna (svensk organisation) og turådene på begge sider af Sundet støtter et mindstemål på 45 cm, hvilket efter deres opfattelse kan få en positiv effekt på bestanden. Danmarks Sportsfiskerforbund foreslår endvidere, at fangstbegrænsningen i underområde 22 og 24 lægges på et bæredygtigt niveau, der samtidig vil kunne sikre turådene, mens fiskeriet i Øresund, med henvisning til, at torsken her efter foreningens opfattelse har det bedre, bør reguleres uden daglig fangstbegrænsning og et mindstemål på 45 cm. DSF støtter ikke en markant reduktion i den daglige fangstbegrænsning, hverken i område 22 eller 24 eller i Øresund.

Greenpeace finder det stærkt beklageligt, at Kommissionen har fremsat forslag til kvoter, der for mindst tre ud af ni bestande (sild i vestlige Østersø og to laksekvoter) overskrider de videnskabelige anbefalinger fra ICES. Derudover finder Greenpeace det unuanceret, at Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at forslaget fra Kommissionen får erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet de ser forslaget som en naturlig følge af målsætningerne i den fælles fiskeripolitik. Greenpeace finder, at den relativt store nedgang i fiskerimuligheder i høj grad må betragtes som et resultat af gentagne års overfiskeri, som er muliggjort af politiske beslutninger (herunder Danmark). Greenpeace påpeger endvidere, at bundtrawlfiskeriet, ulovligt udsmid af fisk, myndighedernes utilstrækkelig håndhævelse heraf og den dårlige miljøtilstand i Østersøen har betydning for situationen. Greenpeace savner en anerkendelse af, at der er en lang række forhold ud over Kommissionens forslag, der har ført til Østersøens forarmede tilstand og dermed de konsekvenser, som fiskerierhvervet står overfor, Greenpeace anbefaler, at der fra dansk side arbejdes for, at samtlige kvoter i Østersøen fastsættes på et bæredygtigt niveau, og støtter i øvrigt genindførelse af lukkeperioden og ”bag limit” for det rekreative fiskeri.

Der er ingen formel organisering af turåde, hvorfor det ikke har været muligt at få et samlet hørings-svar dækkende hele Østersøen. Miljø- og Fødevareministeriet har imidlertid gennem kontakter fået høringssvar fra visse turåde, hvoraf det blandt andet fremgår, at den samlede vurdering er, at en ”bag limit” på kun to styk pr. dag vil være altødelæggende for turådeerhvervet i den vestlige Østersø. Det kan eventuelt være tilstrækkeligt for en privat bådejer, som tager ud og fiske med sin båd, men ikke for turådene. Det nævnes, at den foreslåede reduktion fra syv til to torsk i teorien skal svare til kvotereduktionen for erhvervsfiskerne, men at fakta er, at to torsk vil medføre et meget større fald i fangsterne. Der henvises til, at turådene er en vigtig ressource for tusinder af lystfiskere og lystfiskeforeninger, som ikke har mulighed for at have egen båd.

Specifikt for så vidt angår turådene, der ligger i Øresund, udgør over 75 % af markedet for lystfiskeri i de berørte områder. Opfattelsen for turådene i Øresund er, at den første tid med begrænsninger af det rekreative fiskeri var katastrofal for turådene. I indeværende år her der dog efter det oplyste været en vis fremgang, hvilket tillægges den større "bag limit" i 2019, men der er dog tre både, der har stoppet deres virksomhed i 2019. Det anføres, at man tidligere har spurgt ind til kompensation og håber, at man i tide ser omfanget af, hvor hårdt restriktionerne af det rekreative fiskeri rammes, og der i tide ydes den fornødne støtte. Der henvises til, at tyske turåde tidligere har fået støtte. Det påpeges, at restriktionerne har betydet et fald af lystfiskere, der har taget på fisketur. Dette betyder, at der er fanget færre torsk, end man havde forventet ved vedtagelsen af "bag limit", - hvilket også fremgår af de opgjorte tal fra ICES. Ved en "bag limit" på to torsk om dagen er opfattelsen blandt turådene, at der bør indføres en kompensationsordning.

Der foreslås forskellige andre alternativer som en årskvotet i stedet for en dagskvotet for at sidestille turådserhvervet med erhvervsfiskeriet. Nogle af turådsejerne vurderer, at man så kan leve med en betydelig begrænsning. En anden mulighed er en kvotet der gælder pr måned med mulighed at rykke de torsk der ikke fanges, til næste måned. Hvis "bag limit" pr. dag opretholdes foreslås det at fastholde den nuværende "bag limit" på syv torsk om dagen, kombineret med et mindstemål på 45 cm. Det anses for stærkt konkurrenceforvridende, at det kun er området for den vestlige Østersø, hvor det rekreative fiskeri er underlagt en "bag limit", men når der ikke lægges op til "bag limit" i f.eks. Kattegat Skagerrak og Nordsøen. Det bemærkes, at turådene i Øresund som helhed ikke er imod en kvotetordning, men er meget uenig i den måde den bliver administreret på. Udgangspunktet for de pågældende turåde er stadigvæk, at "bag limit" fra start er sat for lavt.

Marine Ingredients Denmark (MID) anbefaler en uændret kvotet for brisling og for cental-sild med henvisning til, at rekrutteringen til begge bestande er god, og at de gerne ser stabilitet fremfor for store udsving i kvoter mellem årene. Ved fastsættelse af kvoten for sild i den vestlige Østersø skal der tages socioøkonomiske hensyn.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) anbefaler ligeledes en uændret kvotet for både brisling og for sild i den centrale Østersø. Fiskerne kan ikke genkende den biologiske situation, som beskrives i rådgivningen. DPPO mindede om, at kvoten for sild i den vestlige Østersø er afgørende for fastsættelsen af ikke bare sildeknoten i Skagerrak/Kattegat med også af brislingeknoten. DPPO finder, at bestandssituationen er bedre, end det fremgår af ICES rådgivningen, idet denne er givet på de opskrevne værdier for gydebiossamen fra sidste år. DPPO finder ingen grund til yderligere regulering af det pelagiske fiskeri, fordi der er problemer, der skal løses i demersale fiskeri. DPPO støtter en højere kvotet for vest-sild.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Formandskabet lægger op til politisk enighed på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.- 15. oktober 2019. Der må forudses særdeles vanskelige forhandlinger særligt for så vidt angår fiskerimuligheder for torsk i både den østlige og vestlige del af Østersøen og for sild i den vestlige Østersø. Flere medlemsstater ønsker og forudsætter, at Kommissionens forslag kombineres med en form for støtteordninger for at kunne støtte et kompromisforslag.

I BALTFISH-sammenhæng arbejdes der sideløbende med at finde en fælles henstilling om det foreliggende forslag om fiskerimuligheder for 2020.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt hensigten om at sikre et bæredygtigt fiskeri og er bekymret for den negati-

ve udvikling for torsk i den østlige Østersø og for sild i den vestlige Østersø. Samtidig er man bekymret for torsk i den vestlige Østersø.

Som generelt princip kan regeringen tilslutte sig, at kvoterne i Østersøen fastsættes på grundlag af forvaltningsplaner, den videnskabelige rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik.

Regeringen finder, at der skal findes en tilfredsstillende samlet løsning for torsk i Østersøen, der indebærer en mere begrænset reduktion i TAC for 2020 for det vestlige forvaltningsområde, end Kommissionen har lagt op til. Regeringen kan tilslutte sig restriktioner for det rekreative fiskeri efter torsk, idet man dog arbejder for en større "bag limit" i den vestlige Østersø end to fisk pr. dag, som Kommissionen har lagt op til. Regeringen arbejder for at begrænse de foreslåede lukkeperioder. Med hensyn til underområde 24 bør der efter regeringens opfattelse findes en mere proportional tilgang, så et direkte fiskeri kan finde sted i en del af området. For så vidt angår torsk i den østlige Østersø til bifangster er det vigtigt at tage højde for landingsforpligtelsen.

Endvidere vil regeringen arbejde for, at andre forhold, der påvirker bestandene i negativ retning, herunder problemer forbundet med sæler og forurening, også adresseres.

Regeringen støtter en betydelig reduktion i TAC for vestlig sild, idet der må tages højde for landingsforpligtelsen og socioøkonomiske konsekvenser.

Regeringen finder, at TAC for brisling kan fastsættes højere end foreslået af Kommissionen inden for rammerne af den flerårige plan og den videnskabelige rådgivning. Regeringen finder, at der bør findes en varig løsning, der giver mulighed for passende bifangstmuligheder for sild i brislingefiskeriet.

I det omfang det er muligt på MSY-grundlag vil regeringen arbejde for en højere TAC for rødspætte. Regeringen lægger vægt på en effektiv implementering af landingsforpligtelsen, herunder støtter regeringen generelt, at anvendelse af elektronisk monitoring fremmes, idet der skal tages hensyn til den praktiske implementering og udfordringer i de forskellige flådesegmenter. Regeringen deler således Kommissionens overordnede tilgang til problemstillingen.

Regeringen arbejder for, at der snarest muligt fastsættes en EU-TAC for sperling i Nordsøen og Skagerrak under hensyntagen til den biologiske rådgivning fra 1. november, så der undgås et stop i fiskeriet midt i sæsonen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2019.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

5. Kommissionens henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger på Den Europæiske Unions vegne om indgåelse af en partnerskabsaftale og tilhørende protokol om bæredygtigt fiskeri med den danske regering og det grønlandske landsstyre KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Den eksisterende protokol til fiskeripartnerskabsaftalen mellem EU og Grønland udløber den 31. december 2020. Fiskeriprotokollen indeholder fastsættelse af fiskerimulighederne og EU's finansielle modydelse. Kommissionen forventes at fremlægge en henstilling til Rådet om bemyndigelse af Kommissionen til på EU's vegne at indlede forhandlinger om en ny protokol til fiskeripartnerskabsaftalen med Grønland. Henstillingen kan eventuelt også omfatte forhandlinger om en ny partnerskabsaftale om bæredygtigt fiskeri med henblik på at integrere nogle bestemmelser fra forordning (EU) nr. 1380/2013. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget er ikke på dagsordenen for rådsmødet 14.-15. oktober 2019 (landbrug og fiskeri), men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremsende henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til på vegne af Den Europæiske Union at indlede forhandlinger om en ny partnerskabsaftale og tilhørende protokol om bæredygtigt fiskeri med Grønland. På baggrund af Kommissionens henstilling udarbejdes der et forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandling på Den Europæiske Unions vegne om en ny fiskeripartnerskabsaftale og tilhørende protokol om bæredygtigt fiskeri.

Rådets afgørelse fremsættes med hjemmel i TEUF artikel 43 sammenholdt med artikel 218, stk. 3, og 4, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal uden inddragelse af Europa-Parlamentet.

Forslaget er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

I det forventede forhandlingsmandat vil Kommissionen blive bemyndiget af Rådet til at indlede og føre forhandlinger om en ny fiskeriprotokol om fastsættelse af fiskerimuligheder og den finansielle modydelse omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen med Grønland. Forhandlingerne skal gennemføres i konsultation med Rådet og i overensstemmelse med et sæt forhandlingsdirektiver.

Kommissionen forventes at anføre i udkastet til forhandlingsdirektiver, at formålet med forhandlingerne er at få vedtaget en ny protokol som led i fiskeripartnerskabsaftalen mellem EU og Grønland i overensstemmelse med grundforordningen (1380/2013) om den fælles fiskeripolitik og Rådets konklusioner af 19. marts 2012 om Kommissionens meddelelse af 13. juli 2011 om den eksterne dimension af den fælles fiskeripolitik.

Det forventes desuden, at Kommissionen vil anmode om bemyndigelse til at forhandle en ny partnerskabsaftale om bæredygtigt fiskeri med henblik på at integrere nogle bestemmelser fra forordning (EU) nr. 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik (grundforordningen), idet den nuværende fiskeripartnerskabsaftale med Grønland blev indgået den 2. juni 2006 (med ikrafttræden august 2007), det vil sige før grundforordningen.

Med henblik på at sikre, at den nye protokol fremmer et bæredygtigt og ansvarligt fiskeri, forventes Kommissionen at basere forhandlingerne på følgende mål:

- Der tages behørigt hensyn til de bedste videnskabelige udtalelser, der foreligger, og til de relevante regionale forvaltningsplaner for at sikre og fremme et miljømæssigt bæredygtigt fiskeri, der ude-

lukkende vil være rettet mod de overskudsressourcer, der er til rådighed, under hensyntagen til fiskerikapaciteten hos den lokale flåde.

- Det sikres, at adgangen til fiskeressourcerne fastsættes ud fra de kriterier, der gælder for den nuværende protokol, idet der tages hensyn til den udvikling, der er observeret i de seneste år og til de seneste videnskabelige vurderinger.
- Dialogen videreføres for at styrke sektorpolitikken for at fremme gennemførelsen af en ansvarlig fiskeripolitik i tråd med Grønlands udviklingsmål, idet der tages hensyn til de lokale fiskersamfunds levebrød og interesser.
- Der bør indføres en klausul om konsekvenserne i tilfælde af en tilsidesættelse af menneskerettigheder og demokratiske principper.
- Der bør indføres en klausul om forrang til EU-fartøjer frem for andre tredjelandes fartøjer til at fiske på overskuddet af fiskeriressourcer samt ensartede tekniske og finansielle betingelse for alle udenlandske flåder.

Fiskeriprotokollen skal særligt definere:

- De fiskerimuligheder, der tildeles EU-fartøjer.
- Den finansielle kompensation og betingelserne for betaling.
- Instrumenter med henblik på implementering af sektorstøtten.

Den eksisterende protokol løber fra 1. januar 2016 til 31. december 2020 og omfatter adgang til fiskeri efter torsk, rødfisk, hellefisk, rejer, lodde og skolæst.

Fiskerimulighederne, som er fastsat i protokollen, fiskes af fartøjer fra Danmark, Tyskland, Estland, Polen, Litauen, Frankrig, Spanien, Sverige, Storbritannien og Irland. Danmark har over 50 % af EU's rejekvote, men forestår i praksis næsten hele rejefiskeriet, da der overføres mængder fra Frankrig. Der har i protokollens løbetid ikke været fiskeri efter lodde ved Grønland, da rådgivningen for sommerfiskeriet har været intet fiskeri. Blandt EU-medlemsstaterne er den danske kvoteandel af lodde 85 %.

I den eksisterende fiskeriprotokol udgør EU's årlige finansielle modydelse til Grønland i alt ca. 16,1 mio. € (ca. 120 mio. kr.). Heraf ydes ca. 13,2 mio. € (ca. 98 mio. kr.) årligt for adgang til fiskerimulighederne og et årligt finansielt bidrag på 2,9 mio. € (ca. 21,8 mio. kr.) til sektorstøtte til implementering af den grønlandske fiskeripolitik. Desuden afsættes årligt en finansiell reserve på 1,7 mio. € (ca. 13 mio. kr.) til køb af yderligere fiskerimuligheder, der måtte blive aktuelle (dette er endnu ikke udnyttet under den nuværende protokol). Hertil kommer rederens betaling for fiskerimuligheder, der ved fuld udnyttelse vil udgøre ca. 2,4 mio. € (ca. 18 mio. kr.) de første to år og 2,5 mio. € (ca. 19 mio. kr.) de sidste tre år af protokollens løbetid. Protokollen indeholder således i alt en årlig finansiell kompensation, inklusiv rederbetaling, på op til 20,3 mio. € (ca. 150 mio. kr.).

Fiskerimulighederne kan efter aftale udvides, hvis udvidelsen er i overensstemmelse med konklusionerne fra Den Fælles Videnskabelige Komité og ikke er til skade for en bæredygtig udnyttelse af de grønlandske fiskeressourcer.

Evaluering af fiskeriprotokollen 2016-2020

Der er udarbejdet en evalueringsrapport af den eksisterende protokol mellem EU og Grønland. Rapporten er udarbejdet for Kommissionen af uafhængige konsulenter. Det fremgår af rapporten, at de indikative kvoter, der fremgår af den eksisterende protokol, under de årlige forhandlinger om størrelsen på kvoterne generelt er blevet fulgt. For så vidt angår de danske fiskeriinteresser i protokollen er der dog løbende sket en reduktion af kvoten for rejer ved Østgrønland, idet den biologiske rådgivning

anbefalede en nedgang i fiskeriindsatsen. Bestanden ser dog ud til at være i fremgang. Dele af kvoterne inden for protokollen anvendes i kvoteudveksling med Norge og Færøerne, der sikrer EU-fiskere andre fiskerimuligheder. I henhold til evalueringsrapporten er EU-medlemsstaternes kvoteudnyttelse efter udveksling med Norge og Færøerne på 96 % til 98 % i de tre år, der er evalueret.

For hver euro, der er investeret fra EU's budget for fiskerimuligheder er der en værdiøgning på 7,61 €, heraf 5,5 € til EU og 1,9 € til Grønland samt 0,2 € til andre parter. Protokollen medvirker til 172 ansættelser på fartøjerne, primært EU-besætningsmedlemmer. På det danske rejefartøj, der fisker ved Grønland, er der ansat grønlandske besætningsmedlemmer og hovedparten af fangsterne landes i Grønland.

I henhold til evalueringsrapporten er fiskeriprotokollen kun delvist effektiv i forhold til at bidrage til bevaring af fiskeressourcer og miljømæssig bæredygtighed i og med, at Grønland sætter visse kvoter højere end anbefalet i den videnskabelige rådgivning. EU's andel af disse kvoter er dog lav, rapportering af fangster og videnskabeligt samarbejde bidrager til øget viden om fiskeriet, flåden er velkontrolleret, og der er taget forvaltningstiltag for at begrænse bifangst. Det vurderes, at sektorstøtten er effektiv og bidrager til Grønlands budget for fiskeradministration, kontrol og videnskabelige undersøgelser. Administrationen af EU's fiskerimuligheder er effektiv og sektorstøtte anvendes fuldt ud.

Evalueringsrapporten konkluderer, at fiskeripartnerskabsaftalen og den tilhørende fiskeriprotokol er relevant for EU, idet den giver adgang for EU-fartøjer og støtter videnskabeligt samarbejde og bæredygtig udnyttelse af ressourcerne. Ligeledes vurderes det, at fiskeriprotokollen er relevant for de grønlandske myndigheder i forhold til samarbejde med EU, men at den finansielle fordel i forhold til kompensation for fiskerimuligheder, som kunne fiskes af grønlandske fartøjer, på sigt vil kunne løftes af disse fartøjer.

Overordnet er vurderingen, at den øgede værdi af EU's involvering er høj både for EU og Grønland, særligt i forhold til bæredygtighed, transparens, lighed og national udvikling, hvis man sammenligner med et alternativ med private adgangsaftaler til grønlandske farvande. I evalueringsrapporten anbefales det at forhandle en ny fiskeripartnerskabsaftale og tilhørende fiskeriprotokol, og der gives en række konkrete anbefalinger blandt andet vedrørende kvoter, prisfastsættelse, transparens vedr. sektorstøtte og opdatering af fiskeripartnerskabsaftalen til en bæredygtig fiskeripartnerskabsaftale i henhold til den fælles fiskeripolitik i lighed med øvrige fiskeripartnerskabsaftaler.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslag til henstillinger om at indlede forhandlinger. Forslag til endelig indgåelse af nye fiskeripartnerskabsaftaler og protokoller kan først vedtages af Rådet efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Nærhedsprincippet

Henstillingen er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Forslaget om indledning af forhandling om en ny fiskeripartnerskabsaftale og protokol har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser, men en eventuel indgåelse af en ny protokol vil kunne have en indvirkning på EU-budgettet.

Den samlede finansielle modydelse til Grønland i den eksisterende protokol er fastsat til en samlet udgift på EU's budget på i alt ca. 16,1 mio. € (ca. 120 mio. kr.) per år i perioden 2016-2020. Den finansielle modydelse kan op- eller nedjusteres som følge af ændringer i fiskerimulighederne inden for aftalens ramme. Danmark betaler ca. 2 % af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved aftalen på ca. 0,32 mio. € (ca. 2,4 mio. kr.) pr. år ved en årlig budgetudgift for EU på 16,1 mio. € (ca. 120 mio. kr.).

De erhvervsøkonomiske konsekvenser for det danske rejsefartøj og eventuelle fiskere af lodde, der har kvote under protokollen, afhænger af forhandlingsresultatet.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) bemærker, at der i de senere år ikke er indgået lodde i de årlige fiskerimuligheder til EU. Det er foreningens opfattelse, at det skal ses i sammenhæng med Grønlands aftale med Island og Norge. Den manglende lodde indebærer ifølge foreningen, at aftalen ikke er balanceret. Opfattelsen er, at der er behov for at drøfte alternative fiskerimuligheder.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) støtter, at der påbegyndes forhandlinger om indgåelse af en ny fiskeriprotokol om fastsættelse af fiskerimuligheder i Grønland. Med udsigt til Brexit og den usikkerhed, det måtte medføre for det fremtidige fiskeri, har dansk fiskeri også interesse i at få adgang til fiskeriet i aftalen med Grønland efter andre arter samt overtage fiskerimuligheder for Storbritannien, hvis Storbritannien vælger at forlade EU. Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation bemærker, at det er af stor betydning, at man fra dansk side arbejder for at sikre, at de danske fangstmuligheder efter rejer opretholdes på historisk niveau.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være bred opbakning til henstillingen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at EU's fiskeripartnerskabsaftale med Grønland er en vigtig aftale både i relation til de fiskerimuligheder, den giver EU's fiskere og i form af aftalens væsentlige bidrag til EU's fiskeriaftaler i Nordatlanten med Norge og Færøerne, hvor kvoter i grønlandske farvande stilles til rådighed af EU til gengæld for fiskerimuligheder i de pågældende tredjelands farvande.

Regeringen støtter særligt, at følgende principper indgår i nye fiskeriprotokoller:

- At der alene må fiskes på et overskud,
- Forbedrede videnskabelige bestandsvurderinger,
- At parterne for vandrende og stærkt vandrende arter skal følge den regionale videnskabelige rådgivning og forvaltningstiltag vedtaget i de regionale fiskeriforvaltningsorganisationer,
- Styrket kontrol, herunder fremme af regionalt samarbejde,
- Krav til overholdelse af menneskerettigheder og demokratisk udvikling, herunder fremme af opbygning af høringsprocesser,
- Størst mulig sikkerhed for, at EU's midler anvendes til de formål, som er opstillet i aftalerne, og
- Størst mulig åbenhed i forbindelse med aftalens indgåelse og evaluering.

Regeringen finder endvidere, at EU-fartøjers eksterne fiskeriaktiviteter bør forvaltes og kontrolleres efter samme standard som inden for EU-farvande, herunder at EU's fiskeriaftaler påviseligt skal understøtte en social og miljømæssigt bæredygtig udvikling.

Det er vigtigt, at den nye fiskeripartnerskabsaftale og tilhørende protokol opfylder de generelle principper om fiskeripartnerskabsaftaler, der fremgår af Rådets konklusioner om fiskeripolitikens eksterne dimension af 19. marts 2012 og er i overensstemmelse med de generelle principper om bæredygtige fiskeripartnerskabsaftaler i forordningen om den fælles fiskeripolitik (grundforordningen).

Midlerne fra fiskeripartnerskabsaftalerne bør i den sammenhæng komme lokalbefolkningen til gode. Desuden er det vigtigt, at der fastsættes en eksklusivitetsklausul, som sikrer, at EU-fartøjer, når der foreligger en fiskeripartnerskabsaftale med et tredjeland, alene kan fiske i det pågældende land inden for rammerne af aftalen og ikke indgå private aftaler om fiskerimuligheder uden for aftalens rammer.

Regeringen lægger stor vægt på, at forslaget ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 508/2014 KOM (2018) 390

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. maj 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til nyt finansielt instrument for den fælles fiskeripolitik og EU's maritime politik for perioden 2021-2027: Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF). Forslaget er fremsat som led i forhandlingerne om EU's næste flerårige finansielle ramme (MFF) 2021-2027. Det nye finansielle instrument afløser EHFF for perioden 2014-2020. Fonden har til formål at målrette finansiering fra EU's budget til at støtte den fælles fiskeripolitik, herunder dataindsamling og fiskerikontrol, EU's havpolitik og EU's internationale forpligtelser inden for havforvaltning. Der blev opnået delvis generel indstilling i Rådet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019. Forslagets og Rådets delvise generelle indstillings faktiske påvirkning af beskyttelsesniveauet i Danmark afhænger af den nationale udmøntning af EHFF. Rådets delvise generelle indstilling forventes at påvirke beskyttelsesniveauet neutralt, idet der dermed fortsat vil være mulighed for at yde tilskud til beskyttelse og genopretning af marin biodiversitet, marine økosystemer og vandløbsrestaurering. Forslaget forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på en opdateret delvis generel indstilling, der også omfatter overvågnings- og evalueringsramme for fonden. Dermed udestår alene bestemmelserne om budget, som forhandles som led i EU's flerårige finansielle ramme.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2018) 390 af 12. juni 2018 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 508/2014. Forslaget er oversendt i en dansk sprogversion den 15. juni 2018.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og vil skulle behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på en opdateret delvis generel indstilling.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at etablere et finansielt instrument, der støtter opnåelse af de miljømæssige, økonomiske, sociale og beskæftigelsesmæssige målsætninger i den fælles fiskeripolitik (CFP), at fremme gennemførelse af EU's havpolitik og at styrke international havforvaltning.

Da EHFF er det finansielle instrument til gennemførelse af den fælles fiskeripolitik, er nuværende muligheder for tilskud til fartøjer, beskyttelse af biodiversitet og marint miljø, akvakultur, fiskerikontrol, dataindsamling, og marked i vidt omfang foreslået videreført. Forslaget indeholder visse forenklinger.

Forslaget er baseret på fire prioriteter:

1. Fremme af bæredygtigt fiskeri og bevarelse af havets biologiske ressourcer.
2. Bidrag til fødevarerikkerheden i Unionen gennem konkurrence- og bæredygtig akvakultur og konkurrenceprægede og bæredygtige markeder.
3. Vækst i bæredygtig blå økonomi og velstående kystsamfund.
4. Styrke den internationale havforvaltning og muliggøre sikre, rene og bæredygtigt forvaltede have.

Der er inden for de fire prioriteter beskrevet områder for støtte, som ligner de støtteområder, der findes i dag. Dog indgår ikke umiddelbart en henvisning til gennemførelse af projekter, der genopretter ferskvandsområder i overensstemmelse med vandrammedirektivet. Der er i højere grad fokus på effekter af støtten og på mulighed for at måle resultater gennem indikatorer, milepæle og mål.

EHFF vil skulle følge de regler, der fastlægges i et andet forordningsforslag⁶, som omhandler fælles bestemmelser om strategisk planlægning og programmering, støtteberettigelse, overvågning, evaluering, regnskabsaflæggelse m.v. for i alt syv EU-fonde. Der fastlægges en strategisk ramme for syv EU-fonde, og der er krav om, at der udarbejdes en partnerskabsaftale mellem medlemsstaterne og Kommissionen om prioriteterne for anvendelse af fondene i den enkelte medlemsstat.

Det foreliggende forslag tager sigte på øget resultatorientering og på at forenkle gennemførelsen af EHFF. Det skal ske med en forenklet opbygning baseret på færre og bredere prioriteter på EU-niveau, hvorunder medlemsstaterne selv kan udvikle de relevante støtteordninger med tilhørende resultatindikatorer. Dog skal det ske under hensyntagen til en liste over ikke-støtteberettigede aktiviteter og begrænsninger på enkelte områder.

⁶ KOM (2018) 375 final.

Generel ramme og principper for støtte under de 4 prioriteter

Forslaget er struktureret i to hovedområder med særskilt budget omhandlende henholdsvis delt forvaltning (86,5 pct.) og direkte forvaltning (13,5 pct.).

Ved delt forvaltning forstås forvaltning, der foregår i partnerskab mellem EU-Kommissionen og de enkelte medlemsstater på grundlag af et nationalt program godkendt af Kommissionen.

Ved direkte forvaltning forstås den støtte og finansiering, som varetages direkte af Kommissionen.

EU budgetmidler til delt forvaltning er fordelt årligt til medlemsstaterne. Heraf er der krav om, at mindst 15 pct. anvendes til dataindsamling og fiskerikontrol. Det adskiller sig fra i dag, hvor der er afsat en fast ramme til dataindsamling og fiskerikontrol. Der er loft på, hvor meget af den finansielle støtte, der kan anvendes til endeligt ophør med fiskeriaktiviteter (ophugningsstøtte) og ekstraordinært ophør af fiskeriaktiviteter (oplægning af fartøjer).

Kommissionen oplyser, at 30 pct. af EHFF's samlede finansielle ramme forventes at bidrage til klimamålene⁷.

Størstedelen af fonden udmøntes i nationale programmer, som udarbejdes af medlemsstaterne. De nationale programmer beskriver, hvilke udfordringer der skal adresseres med fondens midler og sætter målsætninger for indsatsen. De nationale programmer skal godkendes af Kommissionen. Der fastlægges i forordningen krav om indhold i de nationale programmer. Kravene skal supplere de krav om programmering, der fremgår af forordningen om de fælles bestemmelser. Der skal blandt andet udarbejdes en analyse af situationen med hensyn til styrker, svagheder, muligheder og trusler (SWOT) og en handlingsplan for kystfiskeri af mindre omfang.

Støtte under delt forvaltning

I overensstemmelse med forordning 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik (grundforordningen) er finansiell støtte til medlemsstaterne betinget af, at støttemodtagere ikke har begået alvorlige overtrædelser i henhold til den fælles fiskeripolitik regler eller været involveret i IUU⁸ fiskeri. Ansøgninger er også uantagelige, hvis støttemodtager har begået alvorlige overtrædelser under anden lovgivning vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet. Forslaget omfatter også, at ansøgninger om støtte vedrørende akvakultur er uantagelige, hvis støttemodtageren har begået overtrædelser af artikel 3 og 4 i direktivet om strafferetlig beskyttelse af miljøet (2008/99/EC). Endvidere er der i forslaget bestemmelser om, at ansøgninger er uantagelige, hvis støttemodtager har begået svig.

Støttemodtager skal opfylde betingelserne for antagelighed i hele projektets gennemførelsesperiode og i en periode på 5 år efter den endelige betaling til støttemodtageren.

Der indgår en liste over aktiviteter, der aldrig vil være støtteberettigede under EHFF uanset hvilket projekt, de indgår i. De ikke-støtteberettigede udgifter omhandler navnlig projekter, der øger et fiskerfartøjs fiskerikapacitet, eller som støtter et fiskerfartøjs evne til at spore fisk, bygning og erhvervelse af fiskerfartøjer eller indførsel af fiskerfartøjer, medmindre andet er fastsat i forordningen, undersøgende fiskeri og visse investeringer om bord på fiskerfartøjer.

⁷ Med henvisning til Parisaftalen og FN's mål for bæredygtig udvikling.

⁸ Ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri.

Fremme af bæredygtigt fiskeri og bevarelse af havets biologiske ressourcer

Generelt gælder det for støtte til fremme af bæredygtigt fiskeri og bevarelse af havets biologiske ressourcer, at den skal bidrage til opnåelse af miljømæssige, økonomiske, sociale og beskæftigelsesmæssige målsætninger i den fælles fiskeripolitik. Støttemulighederne gælder også for indlandsfiskeri, med undtagelse af støtte til ophugning og oplægning. Der er desuden krav til udarbejdelse af en handlingsplan for kystfiskeri af mindre omfang, som skal være en del af det nationale program. Kystfiskeri af mindre omfang er i forslaget defineret som fiskeri, der udøves af fiskerfartøjer med en længde overalt på under 12 meter, som ikke anvender trukne redskaber.

Der indgår derudover særlige støtteområder, herunder om støtte til yngre fiskeres førstegangsetablering, støtte til permanent ophør og ekstraordinært ophør med fiskeriaktivitet.

For så vidt angår de særlige regler for støtte til kontrol og håndhævelse kan EHFF støtte udvikling og gennemførelse af EU's kontrolforordning på fiskeriområdet. Der kan endvidere også ydes støtte til maritim overvågning og til det europæiske samarbejde om kystvagtsfunktioner. Som undtagelse fra reglen om, at EHFF ikke støtter opfyldelse af krav fastlagt i EU- eller national ret, kan der ydes støtte til anskaffelse og installation på fartøjer af nødvendige komponenter til obligatoriske fartøjssporings- og elektroniske indberetningssystemer, der anvendes til kontrolformål, dog kun for fartøjer til kystfiskeri af mindre omfang. Der kan også ydes støtte til anskaffelse af installation på fartøjer af de nødvendige komponenter til obligatoriske elektroniske fjernovervågningssystemer.

Der vil også kunne ydes støtte til beskyttelse og genoprettelse af biodiversitet og økosystemer i hav- og kystområder, herunder i indre farvande. Støtten kan fx omfatte indsamling af marint affald, investering i modtagefaciliteter af marint affald i havne, tiltag i forbindelse med beskyttede havområder (herunder Natura 2000-områder) samt indsatser i overensstemmelse med havstrategidirektivet, habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet. Det bemærkes, at en direkte hjemmel til at støtte vandløbsrestaurering under vandrammedirektivet ikke er videreført i Kommissionens oprindelige forslag.

Bidrag til fødevarerikkerheden (akvakultur og forarbejdning)

EHFF kan støtte fremme af bæredygtig akvakultur, som er i overensstemmelse med flerårige nationale strategiplaner for udvikling af akvakultur. Støtte til produktive investeringer i akvakultur kan kun ydes gennem finansielle instrumenter (fx lån) og gennem InvestEU⁹. "Produktive investeringer i akvakultur" er i forordningen defineret som investeringer i opførelse, udvidelse, modernisering eller udstyrelse af faciliteter til akvakulturproduktion.

EHFF kan endvidere støtte ordninger, der bidrager til opnåelse af målsætningerne i den fælles markedsordning for fiskevarer og akvakulturprodukter og ordninger, der fremmer afsætning, kvalitet og merværdi af fiskevarer og akvakulturprodukter. Investeringer i forarbejdning af fiskevarer og akvakulturprodukter kan kun støttes gennem de finansielle instrumenter og gennem InvestEU.

Bæredygtig blå økonomi og velstående kystsamfund

EHFF kan støtte bæredygtig udvikling af lokalsamfund (via de såkaldte FLAG'er¹⁰). Med henblik på EHFF-støtte skal udarbejdelse af lokale udviklingsstrategier sikre, at lokalsamfundene drager fordel af mulighederne i den blå økonomi.

⁹ InvestEU-fonden, vil yde EU-budgetgaranti til støtte for investeringer og adgang til finansiering i EU.

¹⁰ FLAG = Lokale fiskeriaktionsgrupper.

EHFF kan endvidere støtte indsamling, forvaltning og anvendelse af data til forbedring af kendskabet til havmiljøets tilstand med henblik på at opfylde overvågningskrav og krav til udpegning og forvaltning af områder i henhold til habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet¹¹. Der kan også støttes maritim fysisk planlægning og fremme af udveksling af data gennem det europæiske havobservations- og havdatanetværk (EMODnet).

Styrke den internationale havforvaltning samt muliggøre sikre, rene og bæredygtigt forvaltede have
EHFF kan støtte maritim overvågning, der bidrager til opnåelsen af målsætningerne i den fælles ramme for informationsudveksling (CISE¹²) og samarbejde mellem nationale myndigheders kystvagtsfunktioner. Denne støtte vil også kunne bidrage til udvikling og gennemførelse af EU's fiskerikontrolordning.

Regler for gennemførelse af delt forvaltning

Der er fastlagt maksimale EU-medfinansieringssatser for de specifikke områder for støtte. Tilskud under delt forvaltning består af dels en andel fra EU's budget og en andel, der finansieres direkte af medlemsstaterne. EU-medfinansieringssatsen fastlægger den maksimale andel fra EU's budget. For de fleste områder udgør EU-medfinansieringssatsen 75 pct. For permanent og ekstraordinært ophør med fiskeriaktiviteter er den lavere (50 pct.) og for fiskerikontrol og dataindsamlingsaktiviteter er den højere (85 pct.).

Der er endvidere fastsat lofter for graden af offentlig støtte til tilskudsmodtagere (støtteintensitet). Generelt er den maksimale støtteintensitet (tilskudsprocent) fastlagt til 50 pct. af projekters støtteberettigede udgifter, men der er en lang række undtagelser fra dette loft. Blandt andet er det foreslået, at støtte til projekter, der omhandler kystfiskeri af mindre omfang, støtte til kystvagtsamarbejde, viden om havene og systemer for udveksling af fiskerimuligheder mellem medlemsstater, kan ydes med op til 100 pct. af de tilskudsberettigede udgifter. Projekter vedrørende landingsforpligtelse, sikkerhed og arbejdsmiljø ombord på fiskerifartøjer, akvakultur, forarbejdning og afsætning af fiskeri og akvakulturarvarer vil kunne støttes med op til 75 pct.

Kommissionen kan afbryde og suspendere hele eller dele af en medlemsstats betalingsanmodning i tilfælde af en medlemsstats manglende overholdelse af reglerne under den fælles fiskeripolitik som for eksempel kvoteforvaltning, kontrol med landingsforpligtelse og gennemførelse af fyldestgørende dataindsamling om fiskebestande. Medlemsstaterne skal foretage finansielle korrektioner over for støttemodtagere i tilfælde af manglende overholdelse af reglerne om antagelighed.

Der fastlægges en overvågningsramme med ni fælles indikatorer, der skal sikre en effektiv vurdering af de fremskridt, der gøres inden for EHFF.

Den nærmere implementering af EHFF, f.eks. fastlæggelse af tilfælde af manglende overholdelse af den fælles fiskeripolitik, foreslås gennemført ved delegerede retsakter.

Støtte under direkte forvaltning

Under den del af EHFF, som ydes gennem direkte forvaltning, støttes gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, herunder rådgivende råd, dataindsamling og fiskerikontrol.

¹¹ Direktiv 92/43/EØF (habitatdirektivet) og direktiv 2009/147/EF (fuglebeskyttelsesdirektivet).

¹² CISE = Common Information Sharing Environment.

Der ydes også støtte til tiltag til gennemførelse af havstrategidirektivet, udvikling af blå økonomi, og international havforvaltning. Endvidere støtter EHFF fremme af maritim sikkerhed og overvågning, herunder samarbejder mellem kystvagter og bekæmpelse af kriminelle og ulovlige aktiviteter på havet.

Rådets delvise generelle indstilling vedtaget den 18. juni 2019

Rådet har 18. juni 2019 vedtaget en delvis generel indstilling, der medfører en række ændringer til den ovenfor angivne beskrivelse af Kommissionens forslag. Følgende kan særligt fremhæves:

- Forordningens titel ændres fra Den Europæiske Hav- og Fiskerifond til Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond.
- Bestemmelser om støtte til unge fiskeres erhvervelse af deres første fiskerfartøj udvides, så de ikke kun omfatter kystfiskere, men unge fiskere, der erhverver et fartøj eller en del af et fartøj med en længde på ikke over 24 meter.
- Det anføres specifikt, at der kan ydes støtte til genopretning af vandløb, der gennemføres i overensstemmelse med indsatsprogrammer i henhold til vandrammedirektivet. Det er endvidere tydeliggjort at støtteintensiteten er 100 pct.
- At der også kan gives støtte til indsamling og håndtering og anvendelse af data i overensstemmelse med havstrategidirektivet.
- Det er tydeliggjort, at støtte til indsamling, forvaltning og anvendelse af data til fiskeri også omfatter akvakultur.
- Der stilles ikke længere krav om en særskilt handlingsplan for kystfiskeri.
- Støtte til anskaffelse og installation på fartøjer af nødvendige komponenter til obligatoriske fartøjssporings- og elektroniske indberetningssystemer, der anvendes til kontrolformål, begrænses ikke til fartøjer, der udøver kystfiskeri af mindre omfang.
- Muligheden for at støtte til det europæiske samarbejde om kystvagtsfunktioner også kan bidrage til gennemførelse af EU's fiskerikontrol fjernes.
- Kravet om, at tilskud til produktive investeringer i akvakultur kun kan ske gennem finansielle instrumenter fjernes, og et tilsvarende krav for tilskud til forarbejdning fjernes for små og mellemstore virksomheder.
- En generel EU-medfinansieringssats på 80 pct. med undtagelse af støtte til områder i den yderste periferi som foreslås at være 100 pct.
- Visse forøgelser i de maksimale støttesatser. Eksempelvis vil foranstaltninger, der gennemføres af producentorganisationer, sammenslutning af producentorganisationer eller brancheorganisationer kunne opnå støtte på 75 pct., og støtte til projekter, der gennemføres af fiskeriorganisationer eller andre kollektive støttemodtagere kan udgøre op til 60 pct. Endelig vil driftsudgifter til FLAG kunne støttes med 100 pct.

Den delvise indstilling omfattede ikke de budgetrelaterede dele af forslaget, der behandles som led i forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme, samt de horisontale emner vedrørende blandt andet overvågnings- og evalueringsrammen.

Formandskabet har fremlagt et revideret kompromisforslag, hvor det foreslås, at listen med de fælles indikatorer, som skal anvendes til både at måle på de nationale programmets effektivitet samt Kommissionens aktiviteter inden for direkte og indirekte forvaltning, indgår i forordningen i stedet for at bemyndige Kommissionen til at vedtage en delegeret retsakt med en liste over kerne- og resultatindikatorer. Endvidere foreslår formandskabet, at indikatoren for aktioner vedrørende miljø både kan måles i areal og i længde. Dette vil være relevant som indikator ved en støtte til vandløbsrestaurering.

Formandskabet har endvidere foreslået, at loftet for Kommissionens anvendelse af midler til administrative opgaver, kommunikation, IT mv. (teknisk bistand) reduceres.

Forslaget forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på en opdateret delvis generel indstilling særligt om fastsættelse af overvågnings- og evalueringsramme for fonden. Dermed udestår fortsat bestemmelserne om budget, som forhandles som led i EU's flerårige finansielle ramme (MFF).

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Europa-Parlamentets Fiskeriudvalg, der er ledende udvalg, vedtog sin betænkning den 7. marts 2019. Betænkningen er godkendt på Europa-Parlamentets plenarforsamling den 4. april 2019. Blandt hovedelementerne i Europa-Parlamentets udtalelse kan fremhæves:

- Forordningens titel ændres fra Den Europæiske Hav- og Fiskerifond til Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond.
- Finansieringsrammen foreslås sat op til ca. 6,9 mia. euro (ca. 51,4 mia. kr.) i faste 2018-priser, dvs. ca. 7,7 mia. euro (ca. 57,4 mia. kr.) i løbende priser.
- Mindst 25 pct. af den finansielle støtte fra EU, der er tildelt pr. medlemsstat, tildeles til beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer i hav- og kystområder og viden om havene.
- Mindst 10 pct. af den finansielle støtte fra EU, der er tildelt pr. medlemsstat tildeles til besætnings sikkerhed, arbejds- og levevilkår, uddannelse, social dialog, færdigheder og beskæftigelse.
- Kravet om, at ansøgninger ikke antages for en nærmere bestemt periode indskrænkes fra alvorlige overtrædelser ”i henhold til anden lovgivning vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet” til kun at omfatte anden lovgivning vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik og Unionens miljøpolitik.
- I forbuddet mod at give støtte under EHFF til operationer, der øger et fiskerfartøjs fiskerikapacitet, eller som støtter erhvervelsen af udstyr, der øger et fiskerfartøjs evne til at spore fisk, undtages der fra operationer med henblik på at forbedre besætningens sikkerhed eller arbejds- eller levevilkår, forudsat at stigningen ligger inden for den grænse, som er tildelt den enkelte medlemsstat, uden at bringe balancen mellem fiskerikapacitet og fiskerimuligheder i fare, og uden at det pågældende fiskerfartøjs evne til at fange fisk øges.
- I forbuddet mod at give støtte under EHFF ved overførsel af en virksomheds ejerskab undtages der fra overførsel af en virksomhed til unge fiskere eller unge akvakulturproducenter.
- Det fastsættes, at udskiftning eller modernisering af fiskerfartøjets hovedmotor eller hjælpemotor ikke kan ske med støtte fra EHFF, hvis det indebærer en forøgelse af effekten i kW.
- I kravet om, at der kan ydes støtte til unge kystfiskeres første erhvervelse af et fartøj, når fartøjet er mellem 5 og 30 år gammelt, fjernes alderskravet for fartøjet.
- Mulighederne for at yde støtte til midlertidig oplægning præciseres og udvides bl.a. så også medlemsstaternes hasteforanstaltninger omfattes (som tilfældet er i den nuværende EHFF). Desuden anføres det, at under naturkatastrofer og miljøhændelser kan der blandt andet også ydes støtte ved indstilling af fiskeriet af sundhedsmæssige årsager og forekomst af abnorm dødelighed blandt fiskeressourcerne. Tilbagevendende sæsonbetinget ophør af fiskeriaktiviteter tages ikke i betragtning.
- Det nævnes specifikt, at forordningen ikke blot kan støtte foranstaltninger til beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer i hav- og kystområder, herunder i indre farvande, men også i ferskvandsområder.

- Der nævnes mulighed for godtgørelsesordninger for skader på fangster forårsaget af pattedyr og fugle, der er beskyttet i henhold til habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet.
- Der kan ydes støtte til beskyttende jagt eller forvaltning af generende arter af dyreliv, der er til fare for opretholdelsen af et bæredygtigt niveau af fiskebestande.
- Det uddybes vedrørende fremme af bæredygtigt akvakultur, at EHFF kan støtte bæredygtigt akvakultur i saltvand og ferskvand, herunder akvakultur med lukkede systemer med recirkulering af vand og en øget akvakulturproduktion under hensyntagen til den økologiske bæreevne.
- Støtte til produktions- og afsætningsplaner nævnes specifikt.
- Det foreslås, at EHFF kan støtte oplagring af fiskevarer og akvakulturprodukter.
- Der foreslås supplerende undtagelser fra den generelle tilskudssats på 50 pct. Der foreslås 60 pct. for foranstaltninger, der gennemføres af modtagere af støtte til kollektive projekter og 75 pct. til foranstaltninger, der gennemføres af en brancheorganisation, en producentorganisation eller en sammenslutning af producentorganisationer.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Administration af tilskud reguleres i dag i Lov om Hav- og Fiskerifonden jf. Lovbekendtgørelse nr. 19 af 4. januar 2017.

Konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige, statsfinansielle, administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser samt evt. konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vil være nødvendigt at udarbejde en ny Lov om Hav- og Fiskerifonden til erstatning af den gældende jf. Lovbekendtgørelse nr. 19 af 04/01/2017. Dertil kommer udarbejdelse af nye bekendtgørelser om støttemuligheder.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes at få statsfinansielle og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget. Forslagets økonomiske konsekvenser skal ses i lyset af Kommissionens forslag til EU's kommende flerårige finansielle ramme, som blev præsenteret 2. maj 2018.

Budgetrammen for EHFF 2021-2027 fastlægges inden for rammerne af Kommissionens forslag til EU's flerårige finansielle ramme (MFF) 2021-2027. Kommissionen lægger op til et samlet udgiftsniveau for forpligtelser for Den Europæiske Hav og Fiskerifond på ca. 5,4 mia. euro (ca. 40,6 mia. kr.) i faste 2018-priser, svarende til ca. 6,1 mia. euro (ca. 45,7 mia. kr.) i løbende priser. Idet Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget, svarer det til en dansk finansieringsandel på ca. 800 mio. kr. (2018-priser) samlet set.

Der lægges op til, at den samlede ramme for EHFF i perioden 2021-2027 reduceres med godt 1 mia. euro (ca. 7,8 mia. kr.) i forhold til indeværende programperiode, svarende til en reduktion på godt 16 pct. i faste 2018-priser. Denne reduktion dækker over en tilsvarende forholdsmæssig reduktion af alle landeallokerede kuverter. Der lægges dermed op til en samlet ramme til Danmark i 2021-2027 på ca. 1,5 mia. kr. (2018-priser).

Udgiftsniveauerne for EHFF forhandles som led i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027, som blev offentliggjort 2. maj 2018.

Hertil vil forslaget have afledte statsfinansielle konsekvenser gennem national medfinansiering af det nationale program for indsatsen.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Afhængig af udmøntningen af det danske program kan forslaget have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau

Den faktiske påvirkning af beskyttelsesniveauet i Danmark afhænger af den nationale udmøntning af EHFF. I forhold til den nuværende forordning om EHFF, vurderes Kommissionens oprindelige forslag at indebære en risiko for, at beskyttelsesniveauet påvirkes negativt. Rådets delvise generelle indstilling forventes at påvirke beskyttelsesniveauet neutralt, idet der dermed fortsat vil være mulighed for at yde tilskud til beskyttelse og genopretning af marin biodiversitet, marine økosystemer og vandløbsrestaurering. Bidraget til klimamålsætninger vil ifølge Kommissionens forslag blive overvåget ved anvendelse af EU-klimamarkører.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) og § 7-udvalget (rekreativt fiskeri, ferskvandsfiskeri og fiskepleje) er blevet hørt tidligere og havde på det seneste møde den 30. september ikke yderligere bemærkninger.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) understregede, at det var vigtigt, at fonden bidrager til vækst og udvikling i fiskeriet. De forventede mål for forslaget virkede fornuftige. Så ambitiøse mål krævede dog, at der skete en betydelig forenkling, så de ordninger, der ville komme, blev enkle at ansøge og administrere. I den nuværende periode havde det været en tung proces at skulle igennem for at kunne anvende midlerne. DFPO så ingen reel forenkling i det foreliggende forslag. Foreningen konstaterede, at der var endnu større vægt på at dokumentere effekter af støtten og på mulighed for at måle resultater gennem indikatorer, milepæle og mål, ligesom medlemsstaten skal udarbejde en "årlig performancerapport". DFPO forudså stor risiko for, at igangsætning af det kommende program også ville blive mindst et år forsinket. DFPO ville allerede nu foreslå, at Danmark overvejede en tilgang til forslaget, hvorefter støtteområderne kontrol og håndhævelse og indsamling og behandling af data til fiskeriforvaltning og videnskabelige formål udgår af fonden (eller får sin egen ramme), således at disse transferinger mellem Kommissionen og medlemsstaten kan ske efter nogle meget simple mekanismer baseret på, at medlemsstatens udgifter og dokumentation er effektiv og troværdig. DFPO fandt det vigtigt at sikre, at bestemmelser om "antagelighed" bliver både transparente, proportionale og forståelige, når/hvis der fortsat skulle være regler om antagelighed. Konkret foresloges det, at reglerne om antagelighed implementeres, så de gælder til og med slutudbetaling for projektet. Kravet om at man skal være "antagelig" 5 år efter projekt mv. er gennemført, ville ifølge foreningen give en urimelig og unødvendig usikkerhed. Endvidere foresloges det, at hele programmeringsdelen fra medlemsstaten til Kommissionen fjernes fra forslaget, og at det i stedet overlades til medlemsstaten at udarbejde og opstille de støtteområder, som medlemsstaten finder relevante – under hensyn til forordningens bestemmelse om støtte under henholdsvis delt og direkte og indirekte forvaltning. DFPO fandt, at denne tilgang ville kunne indebære forenkling og fokusering.

Med hensyn til specifikke støttemuligheder fremhævede DFPO bl.a. ønske om, at forbud mod støtte til nybygning af fartøjer blev fjernet, idet der blev henvist til, at der gennem nybygning skabes udvikling – særligt i forhold til støtte til yngre fiskere vurderedes forbuddet som mærkværdigt. DFPO fandt også, at der burde være støtte til undersøgende fiskeri med henvisning til, at såfremt man som fisker skulle igangsætte et fiskeri, som ikke i udgangspunktet var en rentabel forretning, krævede det et minimum af finansiel støtte, og samtidig henvises der til, at Brexit kunne betyde, at man skulle afsøge nye fiskerimuligheder, og her kunne nye fiskerier være med til at underbygge udviklingen. DFPO understregede vigtigheden af bedre muligheder for støtte til yngre fiskere/generationsskifte end foreslået i Kommissionens forslag. DFPO ønskede en fjernelse af forbud mod at støtte forøgelse af fiskerikapacitet og forbedring af et fartøjs evne til at fange fisk, som blev anset for unødvendig. I forhold til støtte til udskiftning af motorer var foreningen enig i krav om mindre CO₂-udledning, men hvis man rådede over de nødvendige kW, var der ingen grund til kravet om ”uændret eller reduktion i kW”, idet der måtte henvises til de generelle bestemmelser om BT (bruttotonnage) og kW – dvs. at det ifølge DFPO burde være tilstrækkeligt, at medlemsstaten og det aktuelle segment var under de grænser, EU havde sat for kapacitet. Det blev understreget, at der var behov for at præcisere, at produktions- og afsætningsplaner skulle være et eksplicit redskab som en del af EHFF. Tilsvarende lagde foreningen vægt på støttemuligheder til afsætning. Der ønskedes endvidere specifik henvisning til mulighed for støtte til kompensation for skader fra sæler og skarv. Endelig bemærkede DFPO, at man ikke ønskede, at der skulle være inkluderet støttemulighed for vandløbsrestaurering, og at man var kritisk over for midler til akvatisk fauna og flora. Med hensyn til støttesatser var det DFPO’s opfattelse, at disse var differentierede på et uklart grundlag, hvorfor de enten burde strømlines eller som minimum begrundes. Det blev i den forbindelse anset for centralt, at støttesatsen under produktions- og afsætningsplaner blev bibeholdt på 75 pct.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) mente, at der var behov for en mere smidig administration af midlerne i EHFF både af hensyn til administration og tilskudsmodtagere. Det var et generelt problem også i andre lande, at ordningerne var svære at anvende. DPPO håbede, at myndighederne i det kommende arbejde ville lægge vægt på at der sker en forenkling af ordningerne. DPPO henviste i øvrigt generelt til bemærkninger fra det rådgivende råd for marked af 15. marts 2018 og efterfølgende af 27. februar 2019, hvori der var fokuseret særligt på behovet for forenkling. Endvidere var der blandt andet fokus på støttemuligheder til producentorganisationer, herunder vigtigheden af at fremhæve støtte til produktions- og afsætningsplaner. DPPO støttede DFPO’s bemærkninger om specifikke støttemuligheder, herunder behov for at præcisere, at produktions- og afsætningsplaner skulle være et eksplicit redskab som en del af EHFF, samt at støttesatsen hertil blev bibeholdt på 75 pct. Endelig støttede foreningen bemærkningerne om videreførelse af midler til akvatisk fauna og flora, vandløbsrestaurering m.v., og støttesatser generelt.

Marine Ingredients Denmark (MID) lagde vægt på, at støtte til forarbejdning skulle være en del af forslaget, og bemærkede, at hvis fødevarerforsyning var en prioritet, så måtte man ikke glemme forarbejdningssektorens rolle. MID ønskede, at støtte til forarbejdningsvirksomheder ikke kun skulle gælde for små- og mellemstore virksomheder, hvilket reelt ville udelukke foreningens medlemmer i Danmark. MID bemærkede, at de danske fiskemelsfabrikker er store virksomheder med høj lokaltilknytning og beskæftigelse. Fabrikkerne modtager store mængder af de danske landinger af fisk og afskær, og ved ikke at inkludere foreningens medlemmer som støttemodtagere, ville de blive afskåret fra at modtage direkte støtte til investeringer i f.eks. bedre og mere miljørigtigt udstyr og anden ny teknologi. MID fandt, at kravet om direkte støtte udelukkende til små og mellemstore virksomheder skulle fjernes, at det burde være op til medlemsstaterne selv at fastsætte prioriteter i udmøntningen af programmet.

Danish Seafood Association (DSA) understregede, at det var helt afgørende, at de administrative byrder forbundet med ordningerne bliver færre – både for myndigheder og for ansøgere. Der henvistes til, at ansøgnings- og dokumentationsprocedurerne er blevet ganske tunge og besværlige. Især var ordningerne ifølge DSA besværlige for mindre projekter, hvor formelle krav burde kunne reduceres og forenkles. DSA bemærkede, at der ville være en tendens til, at ansøgere ville afholde sig fra at søge alene på grund af de formelle krav, der ofte kunne forekomme uoverskuelige. DSA anbefalede, at forarbejdningssektoren tilgodeses for så vidt angår tilskud til nyudvikling og innovation, så fiskeindustrien kan fastholde og udbygge en stærk position i den globale konkurrence. Fokus burde ligge på optimale produktionsprocesser og –udstyr, værdiforøgelse og for biprodukter, udvikling af nye produkter samt teknologier, der sikrer kvaliteten og sikkerheden for hele værdikæden. DSA bemærkede, at den danske fiskeindustri er inde i en stærk opkøbs- og konsolideringsproces, hvor virksomhederne bliver færre og større, og derfor så DSA gerne, at tilskud også kunne gives til andre (større) virksomheder end små og mellemstore virksomheder (SMV'er) - evt. til en lavere tilskudssats og evt. med en øvre grænse, hvorover tilskud var udelukket. Det svarede ifølge DSA til den måde, man tidligere indrettede programmer på. Endelig bemærkede DSA, at der i dansk sammenhæng er behov for, at dansk fiskeindustri integreres (mere) i programmerne, at administrationen for brugerne forenkles og smidiggøres, samt at der holdes fokus på tilskud til aktørerne i værdikæden. EU's rammeprogrammer for post 2020 fondene bør ifølge DSA indeholde et fundament, der muliggør og fremmer disse mål.

Dansk Akvakultur fandt, at støtteformen skal være op til de enkelte medlemsstater. Fiskerikontrol og dataindsamling burde ifølge foreningen ikke være en del af det almindelige støttere regime, men støttes på en anden, simplere måde. Endelig fandt foreningen, at støttemodtager burde kunne opnå op til 100 pct. i tilskud til innovative projekter med kollektiv nytte.

Foreningen for skånsomt kystfiskeri (FSK) vurderede, at det generelt ikke virkede særlig bæredygtigt eller i tråd med den vej, man burde gå med EU penge, at der kan købes alle former for fiskefartøjer med EU midler. Efter foreningens opfattelse burde man som minimum sikre sig, at det ikke kunne være bomtrawl. For at støtte den helt nødvendige omlægning til mere bæredygtigt og skånsomt fiskeri burde der ifølge FSK stilles miljø/naturkrav til fiskerfartøjet. FSK fandt, at man kun burde støtte køb af fartøjer, der fisker naturskånsomt. FSK understregede, at var vigtigt at erkende, at de skånsomme fiskerier er mere brændstoffeffektive end de trukne redskaber (på sammenlignelige arter). Der er ifølge foreningen en kæmpe gevinst ved omlægning til det skånsomme fiskeri. Der burde være penge til dette. Ligeledes burde der være mulighed for støtte til indkøb af pingere og compensation for skader på fangsten forårsaget af sæler.

I forhold til støtte til motorudskiftning fandt FSK endvidere, at der burde være en særlig prioritering af hybridmotorer eller helt eldrevne motorer. FSK henviste til, at der allerede er kystbåde, der sejler på el. FSK fandt, at krav om en CO₂-reduktion på 15 pct. ville være meget uambitiøst. Med hensyn til udstyr til fiskerikontrol lagde FSK vægt på, at små operatører skulle tilgodeses særligt og helst med 100 pct. støtte, hvis elektroniske fjernovervågningssystemer bliver påbudt. FSK hilste det velkomment, at støttesatsen til kystfiskeri kunne være op til 100 pct. I forhold til direkte forvaltning og støtte til EHFF til de rådgivende råds funktioner foreslog FSK, at der kunne ydes særlig støtte til små operatører eller små kystfiskerforeninger.

Dansk Amatørfiskerforening (DAFF) var generelt enig i forslaget, men fandt dog, at det på visse punkter kan forbedres. Således burde uantagelighed ikke kun gælde akvakultur, men alle støtteansøgere, der har overtrådt relevant lovgivning eller begået svig. Midlerne til FLAG burde forøges mere, specielt

med henblik på at udvikle og bevare kystfiskerkulturen og at bevare, etablere eller udbygge lokale faciliteter for det skånsomme fiskeri og kystfiskerkulturens aktiviteter. De formelle krav til ansøgning, dokumentation og rapportering burde ifølge foreningen begrænses til, hvad der er absolut nødvendigt for en rimelig og retfærdig administration af ordningen. DAFF fandt, at ordningen i videst muligt omfang burde tilgodesee skånsomt fiskeri bedømt på såvel kortsigtet som langsigtet påvirkning af flora, fauna og miljø. Specielt burde ordningen støtte tiltag for øget energieffektivitet og anvendelse af vedvarende energi. Ifølge DAFF burde støtte til beskyttende jagt eller forvaltning af generende arter af dyreliv, der er til fare for opretholdelsen af et bæredygtigt niveau af fiskebestande også kunne gives. DAFF fandt, at 100 pct. tilskud bør undgås, da der er stor risiko for at EHFF midlernes økonomiske effektivitet forringes, når der ikke er en vis egenfinansiering. Det foresloges derfor, at den maksimale tilskudsprocent sættes til 75 pct. Endelig var det DAFF, at EHFF midler ikke burde anvendes til udvikling eller drift af kontrolregimer.

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) støtter Formandskabets kompromisforslag af den 2. maj 2019 med hensyn til, at EHFF-midlerne fortsat skal kunne anvendes til vandløbsrestaurering. DSF mener, at det må være en logisk konsekvens af, at miljøtilstanden og fiskebestandene i vore fjorde og kystnære områder er påvirket af vandløbene. Foreningen anfører, at uden velfungerende vandløb vil det ikke være muligt at opnå god økologisk tilstand i kystfarvandene. Og at uden velfungerende kystnære områder med robuste byttedyrssamfund vil flere fiskearter, der er vigtige i det erhvervs-mæssige fiskeri, blive påvirket negativt. DSF anfører genopretning af vandløbene vil også være til gavn for arter, der har en del af deres livscyklus i ferskvand herunder ålen. DSF mener også, at det er vigtigt, at der fortsat kan ydes støtte til FLAG'erne, og at den lokale udvikling i vandkanten og involvering af lokalbefolkningen i arbejdet med at forbedre fiskerimulighederne er et demokratisk aspekt, der bør fastholdes og fremmes. DSF støtter også Europa-Parlamentets udtalelse om, at det skal være muligt at få finansiering til forvaltning af arter, der kan være til fare for opretholdelsen af et bæredygtigt niveau af fiskebestande. I den forbindelse nævner foreningen særligt skarven.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt er medlemsstaterne positive over for Kommissionens forslag. Der er generelt enighed blandt medlemsstaterne om behovet for at forenkle det nuværende regelsæt. Flere medlemsstater ønsker en anden struktur af forslaget, med prioriteter og specifikke målsætninger. Mange medlemsstater ønsker, at der ikke er krav om, at de nationale programmer skal omfatte en særskilt handlingsplan for kystfiskeri. Mange medlemsstater ønsker, at støtte til yngre fiskeres førstegangsetablering og til motorudskiftning ikke kun forbeholdes kystfiskere, men udvides til andre flådesegmenter. En del medlemsstater ønsker betingelserne for tilskud under flådeordningerne lempeligere, herunder ønske om støtte til nybygning af fiskerfartøjer. Et flertal af medlemsstater ønsker at det skal være muligt at støtte akvakultur og forarbejdning med både tilskud og lån, og at det skal være muligt at yde støtte til gennemførelse af natur- og miljødirektiver, som har relevans for havmiljøet.

En del medlemsstater ønsker at fokusere den kommende EHFF på den fælles fiskeripolitik's målsætninger og på maritim politik, og ønsker ikke, at der skal kunne ydes støtte til kystvagtfunktioner og generel blå økonomi.

Mange medlemsstater har ønsket, at der kun bliver en enkelt EU-medfinansieringssats i stedet for tre forskellige satser afhængig af aktivitetens formål.

De fleste medlemsstater har ønsket, at fælles indikatorer for overvågning af EHFF fastlægges i selve forordningen og ikke ved delegeret retsakt. Mange medlemsstater har ønsket, at der i forordningen

blev fastlagt resultatindikatorer, som viser fondens resultater, og som ikke vil være påvirket af eksterne faktorer såsom markedssituationen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger betydelig vægt på, at drøftelserne vedrørende EHFF'en ikke foregriber forhandlingerne om EU's kommende flerårige finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU's BNI.

Regeringen lægger vægt på fortsat støtte til gennemførelse af målsætningerne i den fælles fiskeripolitik, herunder bidrag til gennemførelse af landingsforpligtelsen, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), bidrag til opfyldelse og opretholdelse af god miljøtilstand i medfør af havstrategidirektivet samt gunstig bevaringstilstand i henhold til habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, udvikling af kystfiskeriet og udvikling af bæredygtig akvakultur. Endelig lægger regeringen vægt på støtte til målsætningerne om bæredygtigt fiskeri på grundlag af vidensbaseret fiskeriforvaltning.

Regeringen lægger vægt på, at den obligatoriske dataindsamling til understøttelse af den videnskabelige rådgivning og nødvendige fiskerikontrolprojekter fortsat er centrale forudsætninger for en effektiv gennemførelse af reformen af den fælles fiskeripolitik. Regeringen finder derfor, at disse områder bør være prioriterede indsatser for EHFF i form af en øremærkning af en minimumsramme til dataindsamling og fiskerikontrol.

Regeringen lægger vægt på, at EHFF fortsat giver mulighed for indsatser under vandrammedirektivet, der restaurerer vandløb i overensstemmelse med indsatsprogrammer fastlagt i overensstemmelse med vandrammedirektivet. Bestemmelsen, der er tilføjet i Formandskabets kompromistekst er af helt central betydning for implementering af vandrammedirektivet i Danmark.

Regeringen arbejder for initiativer, der vil medføre reel forenkling og reduktion af de administrative byrder for både ansøgere om tilskud og for myndighederne og er i overensstemmelse med sund finansforvaltning.

Regeringen arbejder for, at det fortsat i forbindelse med udvikling af kystområder vil være muligt at arbejde med lokaludvikling styret af lokalsamfundet (Lokale Fiskeriaktionsgrupper - FLAG) som tilskyndelse til innovative tilgange til at skabe vækst og arbejdspladser.

Regeringen arbejder for forbedrede muligheder for gradvist generationsskifte for yngre fiskere for at fremme tilgangen af unge i et erhverv med stigende gennemsnitsalder.

Regeringen arbejder for, at mulighederne for støtte til producentorganisationernes arbejde fastsættes uændret i forhold til den nuværende EHFF.

Endvidere arbejder regeringen for, at EU-tiltag under direkte forvaltning om integreret havpolitik tilvejebringer merværdi og omkostningseffektivt supplerer nationale foranstaltninger uden unødigt at duplikere dem.

Regeringen arbejder for, at de maksimale EU-medfinansieringssatser fsva. EHFF differentieres i overensstemmelse med Kommissionens forslag med henblik på at understøtte gennemførelsen af forpligtelserne i medfør af den fælles fiskeripolitik. Generelt er det regeringens holdning, at national medfi-

nansiering medvirker til at øge det nationale ejerskab og kvaliteten af projekterne på tværs af medlemsstater og programmer.

Det er regeringens holdning, at det skal være tydeligt, at offentlige myndigheders indsatser vil kunne støttes med en samlet tilskudsprocent på 100, hvor tilskuddet udgøres af en EU-andel og en national offentlig andel.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 28. maj 2019 ved skriftlig forelæggelse, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. maj 2019.

Sagen har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 8. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. maj 2018.

Grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. juli 2018.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

7. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2020 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

De årlige konsultationer om aftaler mellem EU og Norge, der regulerer syv fælles fiskebestande i Nordsøen, er under forberedelse. EU og Norge skal fastlægge fiskerimuligheder for 2020 og i fællesskab fastsætte og fordele en samlet tilladt fangstmængde. For at identificere og drøfte væsentlige emner i de forestående konsultationer med Norge er sagen sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Fiskerisamarbejdet mellem EU og Norge er baseret på en rammeaftale, og parterne har siden 1978 indgået to årlige kvote-aftaler ("protokoller") for fiskeriet på fælles bestande i Nordsøen og i Skagerrak. Der er tale om aftaler, som sikrer en fælles forvaltning af de vigtigste bestande i de to farvande. Derudover sker der en afbalanceret udveksling af kvoter for en række ikke fælles forvaltede eller eksklusive bestande i farvandene vest for de britiske øer, i Nordsøen, ved Grønland samt i Barentshavet.

Årets konsultationer mellem EU og Norge vil foregå den 18.-22. november 2019 i London, og om nødvendigt den 2.-6. december 2019 i Bergen.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Aftalerne mellem EU og Norge regulerer forvaltningen af de syv fælles bestande i Nordsøen (torsk, kuller, sej, hvilling, rødspætte, sild og makrel) og Skagerrak (torsk, kuller, hvilling, rødspætte, rejer,

sild og brisling). EU og Norge fastsætter i fællesskab en samlet TAC¹³ for disse bestande, der fordeles til hver part efter en fast fordelingsnøgle. Der var tidligere for torsk, kuller, hvilling, sej og sild aftalt langsigtede forvaltningsstrategier eller fælles forvaltningsprincipper, og der foregår nu drøftelser om nye langsigtede forvaltningsstrategier (LTMS) for disse arter. Forvaltningsstrategierne vil løbende skulle tilpasses, blandt andet i lyset af ny rådgivning og EU's målsætning om en fiskeridødelighed på MSY-niveau¹⁴ senest i 2020.

I april 2018 aftalte EU og Norge en fælles langsigtet forvaltningsstrategi for rejer i Skagerrak og Norske Rende i Nordsøen. ICES har nu rådgivet om en kvote for 1. halvår 2020 på 6.329 tons. I aftalen udveksler parterne også fiskerimuligheder for en række bestande i Nordsøen så som sperling, brisling, havtaske, jomfruhummer og rejer samt blåhvilling i alle farvande og arktisk torsk, rødfisk, arktisk sej og kuller i Norskehavet og Barentshavet, foruden kvoter i grønlandsk farvand.

Af betydning for fiskeriaftalen er derfor også de multilaterale forhandlinger mellem EU, Norge, Island, Grønland, Rusland og Færøerne om forvaltningen af blåhvilling, sild (atlanto-skandinavisk) og makrel. EU, Norge og Færøerne indgik i marts 2014 efter flere års manglende enighed en 5-årig aftale om fastsættelse af TAC for makrel og fordeling heraf, der i december 2018 blev forlænget til udgangen af 2020. Island og Grønland har ikke tiltrådt aftalen og har fastsat deres kvoter unilateralt. De senere år har kyststaterne ikke opnået enighed om fordelingen af hverken atlanto-skandinavisk sild eller blåhvilling, og der foreligger således ingen aftaler om fordeling. Kyststaterne har således fastsat deres kvoter unilateralt. For 2019 var der mellem EU og Norge aftalt gensidig adgang til fiskeri af dele af egne kvoter i hinandens farvande på de to arter. I forhandlinger, som vil finde sted i oktober-november 2019, vil man fortsat forsøge at få aftaler i stand med alle parter gældende fra 2020, men det er næppe realistisk med udsigt til, at Storbritannien snart kan blive en ny kyststat (Storbritannien har for nyligt genfremsendt ansøgning herom til Kommissionen for Fiskeriet i det Nordøstlige Atlanterhav (NE-AFC)). De senere års mangel på aftaler om kvoteandele har medført, at de samlede kvoter har oversteget rådgivningen fra ICES¹⁵.

Af de fælles forvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte, mørksej, rejer og sild af betydning for Danmark. Ligeså er fiskeriet efter havtaske, jomfruhummer og ”andre arter” i norsk farvand, hvor Danmark har hovedparten af EU's kvote.

For alle fælles forvaltede bestande er rådgivningen fra ICES for 2020 baseret på MSY-tilgang og udgør basis for konsultationerne.

For de vigtigste bestande i Nordsøen og Skagerrak rådgiver ICES følgende i forhold til sidste års rådgivning:

- Torsk - 63 % (fangstrådgivning)
- Rødspætte - 8,7 % (fangstrådgivning)
- Mørksej – 12,8 % (fangstrådgivning)
- Sild i Nordsøen +8,7 % (fangstrådgivning)
- Kuller – 11,1 % (fangstrådgivning) .

¹³ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

¹⁴ Fiskeri på grundlag af det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY) er den fiskeriintensitet, der giver det største udbytte fra bestanden på lang sigt uden at reducere bestandens evne til at reproducere sig på kort sigt.

¹⁵ Det Internationale Havundersøgelsesråd

Rådgivningen fra marts 2019 for rejer i Skagerrak og Norske Rende rådgiver om samlede fangster for 2019 baseret på den fælles langsigtede forvaltningsstrategi på 6.163 tons og fangster for de 2 første kvartaler af 2020 på 6.329 tons. Den endelige rådgivning for hele fangståret 2020 kommer først i marts 2020.

Landingsforpligtelsen er nu fuldt implementeret, hvilket indebærer, at udgangspunktet for TAC-niveauerne vil være i overensstemmelse med ICES' fangstrådgivning. For fælles forvaltede bestande vil EU's kvote af TAC ifølge Kommissionen blive reduceret efterfølgende med den andel, der udsmides (discarded), i overensstemmelse med den relevante discardplan.

EU's nye flerårige plan for forvaltning af demersale bestande (forordning (EU) nr. 2018/973), som blandt andet omfatter torsk, rødspætte og kuller i Nordsøen og Skagerrak, trådte i kraft i 2018, og finder derfor anvendelse på forhandlingerne om fiskeriet i 2020. Denne plan erstatter tidligere flerårige planer for enkelte bestande og skaber ifølge Kommissionen en fleksibel ramme for bæredygtig forvaltning med MSY-mål for de berørte bestande. Dette inkluderer bestande, som er delt og fælles forvaltet mellem EU og Norge.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Konsultationerne er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Væsentlige ændringer i fiskerimulighederne vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser for fiskerierhvervet, idet danske fiskere fanger en betydelig del af de danske EU-kvoter i norsk zone. Aftalen med Norge er den fiskeri-aftale, der har størst betydning for dansk fiskeri. Fiskerimulighedernes størrelse har selvsagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) understreger kraftigt vigtigheden af forhandlingerne mellem EU og Norge.

Danmarks Fiskeriforening Producentorganisation (DFPO) er bekymret for, at en mulig manglende afklaring om Brexit skaber usikkerhed om de forestående bilaterale forhandlinger mellem EU og Norge om fiskerimulighederne for 2020.

Den helt overordnede prioritet i dette års forhandlinger med Norge bør derfor ifølge DFPO være at få en aftale på plads inden årets udgang, der sikrer, at der fra starten af 2020 er adgang til fiskeri i norsk farvand i Nordsøen og Skagerrak. Særligt hvad angår Skagerrak finder DFPO og deres svenske og norske kollegaer, at uanset Brexit, bør det ikke have indflydelse på den bilaterale aftale for Skagerrak.

DFPO finder, at ICES-rådgivningen om en reduktion af TAC på over 60 % for torsk i Nordsøen og Skagerrak fra 2019 til 2020 er alt for drastisk og ønsker, at TAC-fastsættelsen baseres på en alternativ model. Et fiskeri, der begrænses til en fiskeridødelighed, der ikke er større end grænseværdien for fiskeridødelighed (Fpa) vil resultere i en vækst i gydebiomassen fra 2020 til 2021. Sættes TAC på grundlag af Fpa til 28.056 tons for hele området, svarende til en reduktion på 21 % i TAC'en (23.357 til NS og 3.337 til Skagerrak), vil gydebiomassen alligevel vokse med 8,3 %.

DFPO finder, at det ikke vil løse problemet med de store kvoteudsving, som erhvervet er udsat for, men vil i nogen grad afbøde de negative effekter, som ICES lægger op til i deres rådgivning. En sådan fremgangsmåde vil ifølge DFPO også i højere grad afspejle det arbejde som EU og Norge har igangsat med at udarbejde en ny forvaltningsstrategi for torsk. Overordnet finder DFPO, at en ukritisk anvendelse af EU-forvaltningsplanen for Nordsøen som grundlag for TAC-fastsættelsen under EU-Norge forhandlingerne vil kunne resultere i meget store årlige udsving i TAC'en, hvilket man bør undgå.

DFPO har gennem de senere år forsøgt at få øget mængden af havtaske inden for rammerne af aftalen mellem EU og Norge. Det har hidtil ikke været muligt, hvilket er meget beklageligt al den stund, at den tildelte mængde til EU ikke i nødvendigt omfang afspejler udbredelsen af havtaske i Nordsøen. EU har i de seneste år fået tildelt 1.700 tons i norsk zone, hvilket er meget lidt i betragtning af de samlede fangster i Nordsøen, som har været støt stigende de sidste fem år. De samlede fangstmængder i Nordsøen er mere end fordoblet fra 6.392 tons i 2013 til 12.950 tons i 2017. De stigende fangstmængder afspejler den biologiske rådgivning. I sin seneste rådgivning angiver ICES, at havtaskebestanden i Nordsøen har været støt stigende siden 2011. Den udvikling i såvel bestanden som i fangsterne er ifølge DFPO desværre ikke afspejlet i EU's rådighedsmængde i norsk zone, som kun er steget fra 1.500 tons til 1.700 tons. DFPO ønsker derfor, at man fra dansk side i dette års forhandlinger mellem EU og Norge om næste års fiskerimuligheder vil arbejde målrettet for at få øget EU's adgang til at fiske havtaske i norsk zone, så den afspejler fangst- og bestandsudviklingen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De berørte medlemsstater forventes under drøftelsen af kommende konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2020 at tilkendegive deres holdning til forhandlingerne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er af grundlæggende betydning, at EU-Norge-forhandlingerne om fiskerimulighederne i 2020 afsluttes i 2019, så fiskeriet i norsk zone kan påbegyndes fra årets begyndelse. Dette gælder uafhængigt af andre forhandlinger.

Regeringen er positiv over for en drøftelse i Rådet om retningslinjer for EU's forhandlingsposition forud for forhandlingerne med Norge. Regeringen støtter fastsættelse af kvoterne for 2020 på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til reformen af den fælles fiskeripolitik samt forvaltningsplaner.

Regeringen arbejder for, at der i forhandlingsløsningerne tages højde for, at landingsforpligtelsen i EU er fuldt implementeret fra 1. januar 2019.

Regeringen arbejder for, at balancen i den gensidige udveksling af fiskerimuligheder tilvejebringes ved, at EU ikke køber den fulde mængde torsk i Barentshavet, som Norge, jf. EØS-aftalen, er forpligtet til at tilbyde EU, og at betalingen herfor overvejende sker ved overførsler fra farvandsområder uden for Nordsøen.

Regeringen arbejder for at optimere de traditionelle fiskerimuligheder efter blandt andet havtaske, lange og ”andre arter” i norsk zone.

Regeringen finder, at en vis stabilitet og dermed forudsigelighed er at foretrække ved fastlæggelse af flerårige forvaltningsplaner frem for udelukkende at gå efter en kortsigtet maksimering af udbyttet.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

8. Forberedelse af Det årlige møde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), Palma, Mallorca, Spanien, den 18. – 25. november 2019 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

EU er medlem af Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), som er ansvarlig for bevaring af tun og tunlignende arter i Atlanterhavet og Middelhavet. Blandt EU's medlemsstater fisker blandt andet en række sydeuropæiske middelhavslande i området. ICCAT afholder sit årlige møde den 18. – 25. november 2019. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. – 15. oktober 2019 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT) afholder sit årlige møde den 18. – 25. november i Palma, Mallorca, Spanien.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. – 15. oktober 2019 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

EU deltager i en række regionale fiskeriforvaltningsorganisationer, der danner ramme for et regionalt samarbejde om bevarelse og forvaltning af tunbestande. ICCAT er ansvarlig for bevaring af tun og tunlignende arter i Atlanterhavet og Middelhavet.

ICCAT blev etableret i 1969 og har i dag 53 kontraherende parter, herunder EU, Storbritannien og Frankrig (de sidste 2 på vegne af deres oversøiske territorier). EU har været medlem af ICCAT siden november 1997.

Blandt EU's medlemsstater fisker blandt andet en række sydeuropæiske Middelhavslande i området. Danmark har ingen kvote til fiskeri af almindelig tun og udøver derfor ikke fiskeri efter tun eller andre arter omfattet af ICCAT's reguleringer. Der er fastsat en bifangstkvote (61,69 tons i 2019) for almindelig tun samlet for alle medlemsstater, der ikke har en kvote.

Der foregår i regi af DTU AQUA et fortsat forskningsprojekt om mærkning af almindelig tun primært i Skagerrak/Kattegat for nærmere at opnå viden om tunens udbredelse.

ICCAT har vedtaget en flerårig forvaltningsplan for almindelig tun i Det østlige Atlanterhav og Middelhavet, der indeholder bestemmelser om forvaltningen af denne bestand, til afløsning for den flerårige genopretningsplan for almindelig tun (2016/1627).

Rådet vedtog i en afgørelse af 14. maj 2019 et mandat til Kommissionen med fastlæggelse af EU's holdning på det årlige møde, herunder særlige møder, i ICCAT. Ifølge principperne i mandatet, skal EU inden for rammerne af ICCAT blandt andet:

- Handle i overensstemmelse med mål og principper i den fælles fiskeripolitik, herunder navnlig forsigtighedstilgangen og målene vedrørende bæredygtig udnyttelse for at fremme gennemførelsen af en økosystembaseret tilgang til fiskeriforvaltning.
- Søge sammenhæng og synergi med den politik, som EU følger som led i sine bilaterale fiskeriforbindelser med tredjelande, og sikre sammenhæng med sine øvrige politikker.
- Følge Rådets konklusioner af 19. marts 2012 om Kommissionens meddelelse om den fælles fiskeripolitiks eksterne dimension.
- Sigte mod at skabe lige vilkår for EU's fiskeriflåde inden for ICCAT baseret på grundlag af de samme principper og standarder som dem, der gælder efter EU-lovgivningen, og fremme en ensartet gennemførelse af disse principper og standarder.
- Fremme koordinering og samarbejde med andre regionale fiskeriorganisationer (RFMO'er) med ansvar for tun.

EU skal efter retningslinjerne i relevant omfang stræbe efter at støtte vedtagelsen af blandt andet følgende tiltag inden for rammerne af ICCAT:

- Foranstaltninger til bevarelse og forvaltning af fiskeressourcerne baseret på den bedste foreliggende videnskabelige rådgivning, herunder samlede tilladte fangstmængder (TAC'er)¹⁶ og kvoter eller fiskeriindsatsregulering for havets levende biologiske ressourcer reguleret af ICCAT, som senest inden udgangen af 2020 resulterer i et fiskeri, der giver maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY). Hvor det er nødvendigt, skal disse foranstaltninger omfatte særlige foranstaltninger for bestande, der lider under overfiskning.
- Foranstaltninger, der skal forebygge, afværge eller standse ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU).
- Foranstaltninger til at styrke fiskerividenskabelig dataindsamling, og at fremme bedre samarbejde med industrien og videnskabskredse.
- Foranstaltninger til overvågning, kontrol og tilsyn i konventionsområdet.
- Foranstaltninger, der skal reducere den negative indvirkning af fiskeriaktiviteter og akvakultur på havets biodiversitet og det marine økosystem mest muligt, herunder foranstaltninger til at reducere havforurening og forbygge udtømmning af plast til havs og mindske indvirkning af plast i havene.
- Foranstaltninger til at forvalte anvendelsen af anordninger til tiltrækning af fisk (FAD).
- Foranstaltninger til at mindske virkningen af efterladte, tabte eller på anden måde kasserede fiskeredskaber.
- Foranstaltninger, der tager sigte på at forbyde fiskeri, der kun har til formål at høste hajfinner, og på at kræve, at alle hajer landes med finnerne på.

Endelig fremgår det af mandatet, at der forud for hvert møde i ICCAT, når der skal vedtages potentielt bindende afgørelser for EU, træffes nødvendige foranstaltninger for at EU's holdning tager hensyn til de seneste videnskabelige og andre relevante oplysninger i overensstemmelse med forhandlingsmandatets principper og retningslinjer.

På årsmødet i 2018 blev der vedtaget og behandlet en række forslag, herunder blandt andet:

¹⁶ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

- Politisk enighed om ændring af konventionen, hvis væsentligste element er en udvidelse af anvendelsesområdet, således at bruskfisk, dvs. hajer, røkker og skader, fremover falder ind under konventionen. Det er hensigten, at konventionsændringen skal vedtages formelt på årsmødet i 2019.
- Vedtagelse af en flerårig forvaltningsplan for almindelig tun i Det østlige Atlanterhav og Middelhavet som grundet bestandens forbedrede tilstand giver lidt friere rammer for fiskeriet i forhold til den tidligere genopretningsplan, hvor specielt de små fiskerfartøjer var hårdt ramt.
- Der blev også gjort fremskridt med processen om at udvikle en evaluering af forvaltningsstrategier gennem vedtagelsen af en resolution om udvikling af de første forvaltningsmål for østlig og vestlig tun, hvilket skal danne grundlag for kommende fremskridt i tunforvaltningsplanerne.
- Herudover skete der også ændringer af henstillinger vedrørende dokumentation og kontrol.

På det kommende møde i ICCAT forventes det, at man bl.a. drøfter forvaltningen af forskellige ICCAT-arter, herunder foranstaltninger til bevarelse af bestande og gennemførelse af ICCAT-kriterierne for tildeling af fiskerimuligheder. Desuden forventes drøftelse af kontrol- og rapporteringsforpligtelser.

Danmark deltog i ICCAT's årsmøder i 2017 og 2018 og vil ligeledes deltage i årsmødet i 2019 i Palma, Mallorca. Deltagelse sker blandt andet med henblik på at bane vej for en forståelse for dansk interesse i et tunfiskeri på sigt.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Sagen er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Der foreligger ikke forslag til nye ICCAT-forvaltningsforanstaltninger, der vil kunne have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) hilser velkomment, at man fra dansk side, ligesom de to foregående år, deltager i ICCATs årsmøde i Spanien den 18.-25. november 2019.

Siden forekomsten af almindelig (blåfinnet) tun blev dokumenteret tilbage i 2016, har det været en prioritet for DFPO, at man fra dansk side forsøger at få Danmark på listen over EU-lande, som har en selvstændig tunkvote.

I forhold til at skabe forståelse i ICCAT for dansk interesse i et tunfiskeri på sigt, er det ifølge DFPO vigtigt at gøre opmærksom på, at der historisk set er blevet fanget mange i tun skandinaviske farvande tidligere. Fra sidst i 1940'erne og frem til midten af 1960'erne blev der fisket store mængder tun i skandinaviske farvande. På et enkelt år i den periode, blev der landet 55.000 tons tun i Danmark, Sverige og Norge tilsammen. Beklageligvis forsvandt tunen midt i 1960'erne – højst sandsynligt på grund af overfiskeri i Middelhavet og Atlanterhavet. Det havde den uheldige konsekvens, at da kvoterne blev

fordelt i ICCAT, var der meget få tun tilbage i skandinaviske farvande og de skandinaviske lande fik ikke tildelt kvoter.

DFPO bemærker, at tunen nu er tilbage, hvor de optræder fra august til december. De store mængder tun, som vurderes at optræde i Skagerrak, bruger tiden på at fouragere – sild, makrel og hornfisk samt andre arter – og i stor stil. I den sammenhæng er det ifølge DFPO kun rimeligt, at de farvande som lægger spisekammer til, også får del i den samlede TAC. DFPO opfordrer derfor at gøre opmærksom på de mærkningsforsøg, der de seneste år er blevet gennemført i Skagerrak, på årsmødet i ICCAT. De mærkede fisk vil forhåbentligt bidrage med viden om, hvilken bestand, der er tale om og vækst data. DFPO anerkender, at det ikke bliver en nem opgave for de danske forhandlere at få overbevist de øvrige medlemmer af ICCAT om, at Danmark bør tildeles en kvote, men det er vigtigt, at man fra dansk side gør en målrettet indsats for på sigt at sikre Danmark fiskerimuligheder efter tun.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger endnu ikke informationer om andre landes holdninger.

Der afholdes forinden årsmødet en række tekniske møder og møder i rådsarbejdsgruppen (fiskeri).

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt bestræbelserne på at sikre et bæredygtigt fiskeri efter tun og andre bestande inden for ICCAT's forvaltningsområde. Regeringen følger løbende det videnskabelige arbejde med at skabe mere information om tunens udbredelse i Skagerrak/Kattegat.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

9. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2017/2403 for så vidt angår fiskeritilladelser til EU-fiskerifartøjer i Det Forenede Kongeriges farvande og fiskeri, der udøves af Det Forenede Kongeriges fiskerifartøjer i EU-farvande KOM(2019)398

Nyt notat.

Resumé

Kommissionens forslag forlænger foranstaltningene i forordning (EU) 2019/498, som gælder for 2019, til også at gælde i 2020 og er således en teknisk tilpasning af forordningen, der afspejler, at datoen for Brexit siden vedtagelsen af forordningen er udskudt fra den 29. marts til den 31. oktober 2019. Forordningen vedrører forberedelse af EU-lovgivningen til en situation, hvor EU-lovgivningen ikke længere måtte omfatte Storbritannien (et 'no deal'-scenarie). Forordningen udgør en forenklet retlig ramme, som gør det muligt for EU – hvis de gensidige adgangsrettigheder til farvandene bekræftes – at udstede tilladelser til, at Storbritanniens fiskerifartøjer kan sejle ind i EU's farvande, og forvalte anmodninger om tilladelse til, at EU-fartøjer kan sejle ind i Storbritanniens farvande. Endvidere giver forordningen mulighed for at videreføre kvoteytter mellem de enkelte EU27-medlemsstater og Storbritannien i 2019. Forslaget er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2019) 398 af 4. september 2019 fremsendt forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2017/2403 for så vidt angår fiske-

ritilladelser til EU-fiskerfartøjer i Det Forenede Kongeriges farvande og fiskeri, der udøves af Det Forenede Kongeriges fiskerfartøjer i EU-farvande. Forslaget er oversendt til Rådet den 5. september 2019 i en dansk sprogdugave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Forslaget er fremsat som en ændring til forordning (EU) 2017/2403 om en bæredygtig forvaltning af de eksterne fiskerflåder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1006/2008.

Forordning (EU) 2019/498 om ændring af forordning (EU) 2017/2403 blev vedtaget i marts 2019 med henblik på at forberede EU-lovgivningen til en situation, hvor EU-lovgivningen ikke længere måtte omfatte Storbritannien (et 'no deal'-scenarie) med anvendelse indtil den 31. december 2019. Den udgør en forenklet retlig ramme, som gør det muligt for EU – hvis de gensidige adgangsrettigheder til farvandene bekræftes – at udstede tilladelser til, at Storbritanniens fiskerfartøjer kan sejle ind i EU's farvande, og forvalte anmodninger om tilladelse til, at EU-fartøjer kan sejle ind i Storbritanniens farvande. Endvidere giver forordningen mulighed for at videreføre kvotebytter mellem de enkelte EU27-medlemsstater og Storbritannien i 2019. Forslaget er således en teknisk tilpasning af forordningen, der afspejler, at datoen for Brexit siden vedtagelsen af forordningen er udskudt fra den 29. marts til den 31. oktober 2019.

En sådan midlertidig ramme vil fortsat være nødvendig i 2020 i mangel af en fiskeriaftale mellem EU og Storbritannien under dets nye status som tredjeland, og i betragtning af, at Storbritannien ikke vil være en del af EU's beslutningstagning i tiden efter Kommissionens fremlæggelse af forslaget om fiskerimuligheder (planlagt til oktober 2019), medmindre Storbritannien anmoder om en ny forlængelse af fristen, der i givet fald skal vedtages af Det Europæiske Råd (artikel 50).

Kommissionen anfører i forslaget, at gensidige adgangsrettigheder kræver, at fiskeriaktiviteterne er bæredygtige, jf. den fælles fiskeripolitiks målsætninger. Det nævnes, at Storbritannien og EU i henhold til international ret og EU-retten er forpligtet til gennem passende bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger at sikre, at havets biologiske ressourcer opretholdes på niveauer, hvor de ikke er i fare for overudnyttelse.

Sammenhængen mellem Storbritanniens og EU's kombinerede fiskerimuligheder og den bæredygtige forvaltning af bestandene skal ifølge Kommissionen vurderes på grundlag af den bedste tilgængelige videnskabelige rådgivning for de pågældende bestande, de relevante bestemmelser i grundforordningen (1380/2013) såvel som de kriterier og parametre, der er fastsat i de gældende forvaltningsplaner og de af Rådets forordninger, hvor fiskerimulighederne for 2020 er fastsat.

Det angives på den baggrund i forslaget som betingelse for adgang, at fiskerimulighederne, som er fastsat af både EU og Storbritannien tilsammen er i overensstemmelse med bæredygtig forvaltning af de relevante bestande, jf. grundforordningen (1380/2013). Forslaget indebærer, at der ved gensidig adgang også vil være mulighed for fortsatte kvotebytter mellem de enkelte EU27-medlemsstater og Storbritannien.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget forventes behandlet i Europa-Parlamentets Fiskeriudvalg, der er ledende udvalg.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget.

I forhold til erhvervsøkonomiske konsekvenser må der i et 'no-deal'-scenarie forventes direkte konsekvenser i forhold til adgang, kvoteudnyttelse og industri, såvel som afledte konsekvenser for erhverv, industri og lokalsamfund m.v. Danmark er en af de EU27-medlemsstater med størst fiskeriaktivitet i britisk farvand. Således har Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi ved Københavns Universitet (IFRO) vurderet, at danske fiskere i perioden 2016-2018 årligt har landet værdier for ca. 1 mia. kr. fra britisk farvand. Det svarer i gennemsnit til godt 30 pct. af den årlige danske landingsværdi og ca. 40 pct. af fangstvolumen.

I tilfælde af et 'no deal'-scenarie, hvor EU-lovgivningen ikke længere måtte gælde for Storbritannien i 2020 vil en vedtagelse af det foreliggende forslag potentielt være væsentligt i forhold til at bidrage til at håndtere de potentielle negative, økonomiske konsekvenser for fiskerierhvervet.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) og Marine Ingredients Denmark (MID) understreger vigtigheden af at holde fast på at sikre fiskerimulighederne.

I et skriftligt høringssvar bemærker Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, at de hilser Kommissionens forslag til foranstaltninger i forbindelse med et no-deal scenarie velkomment, men håber, at det ikke bliver nødvendigt at gøre brug af foranstaltningerne. Selvom der alene er tale om teknisk tilpasning af forordningen, der afspejler, at datoen for Brexit er blevet udskudt fra 29. marts til 31. oktober, er det fortsat meget vigtigt, at man fra EU's side gør alt for at sikre stabile rammer for fiskeriet i 2020, hvis Storbritannien måtte vælge at forlade EU uden, at aftalerne om de fremtidige forhold for fiskeriet er på plads. Det er vigtigt for EU's fiskerflåde fortsat at have adgang til britisk farvand. Det er derfor af stor betydning, at man fra EU's side er forberedt på at handle hurtigt og udstede fiskeritilladelser via en forenklet procedure til både europæiske og britiske fartøjer, så den gensidige adgang til hinandens farvande opretholdes i tilfælde af et no-deal scenarie.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) bemærker, at det er positivt, at forordningen for 2019 videreføres.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne lægger stor vægt på, at der sikres en forenklet procedure ved eventuel gensidig adgang til farvande og ressourcer også i 2020 samt adgang til fortsatte kvotebytter mellem de enkelte EU27-medlemsstater og Storbritannien. Der forventes opbakning til Kommissionens forslag.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Først og fremmest prioriterer regeringen, at der findes en løsning, der sikrer danske fiskere fortsat adgang til britiske farvande og ressourcer.

Regeringen lægger endvidere vægt på, at fiskerimulighederne for 2020 vil blive fastlagt på normal vis på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i december 2019 i overensstemmelse med den relevante videnskabelige rådgivning og jævnfør de fastlagte kvotefordelingsnøgler (princippet om "relativ stabilitet") for alle parter, som fastsat i artikel 16 i grundforordningen (1380/2013). Dette stemmer overens med forhandlingsretningslinjerne om det fremtidige samarbejde vedtaget af Det Europæiske Råd den 23. marts 2018, hvori det fastsættes, at "*Inden for frihandelsaftalens overordnede rammer bør eksisterende gensidig adgang til fiskerifarvande og -ressourcer bevares*".

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

10. Markedssituationen for landbrugsvarer

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Markedssituationen for mælk og grisekød er tilfredsstillende for øjeblikket, mens der er usikkerhed om oksekødssektoren bl.a. på grund af uvished om konsekvenserne af Brexit. Markedssituationen i sukkersektoren er påvirket af sukkerkvoternes bortfald i 2017. Markedssituationen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Den generelle markedssituation for landbrugsvarer drøftes cirka hvert kvartal i Rådet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter

I perioden fra 2014 frem til sommeren 2016 var der internationalt og i EU betydelige prisfald på mælk og mejeriprodukter. Det skyldtes et meget stort udbud af mælk på markedet som følge af produktionsudvidelser i New Zealand, USA, Australien og EU, dårlig efterspørgsel på grund af det russiske importforbud og vigende efterspørgsel fra Kina. I EU kom der en stigning i mælkeproduktionen efter mælkekvoternes ophør den 31. marts 2015. I årene herefter er produktionen steget årligt både i EU og Danmark, og produktionen i EU og Danmark steg i 2018 med henholdsvis 0,9 % og 2,2 % i forhold til 2017. I 2019 er produktionen i EU i perioden fra januar til juli steget 0,2 % i forhold til samme periode i 2018. For Danmarks vedkommende steg produktionen i den samme periode med 0,7%. Dog var der

mindre fald i produktionen i månederne maj-juli 2019. Det er første gang siden mælkekvoternes ophør, at produktionen falder i Danmark.

Situationen er siden sommeren 2016 forbedret væsentligt, og priserne har været stigende og toppede i efteråret 2017. I perioden med prisfald fra 2015 til 2016 blev ordningen for opkøb via intervention af skummetmælkspulver anvendt. Der blev i alt opkøbt 405.478 tons skummetmælkspulver. Salg af pulveret ved licitation blev påbegyndt i december 2016 og ultimo juni 2019 var det hele solgt. Det generelt høje udbud på mælk og mejeriområdet i 2015 og delvist 2016 påvirkede prisniveauet negativt. Afregningsprisen til producenterne i EU var 25,7 cent/kg i juli 2016, hvilket var et fald på 19 % sammenlignet med januar 2015. Afregningsprisen udgør 33,5 cent/kg ultimo august 2019 i gennemsnit for EU. I Danmark har afregningsprisen til producenterne fulgt en lignende udvikling. Arlas á conto pris (uden diverse tillæg) til konventionelle producenter i blandt andet Danmark lå på 1,86 kr./kg i juli 2016, hvilket var et fald på over 33 % i forhold til prisen før det russiske importforbud i 2014. Prisen steg dernæst til 2,90 kr./kg i oktober 2017, hvilket historisk set var en god pris. I 2018 og begyndelsen af 2019 har der været lidt svingende priser, men siden februar 2019 har afregningsprisen været stabilt på 2,50 kr./kg.

Markedssituationen for grisekød

Markedssituationen for grisekød er påvirket blandt andet af spredningen af afrikansk svinepest i Europa og Asien. Sygdommen har siden 2014 spredt sig til flere af EU's medlemsstater og findes i dag i 9 medlemsstater: Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Ungarn, Bulgarien og i Italien (Sardinien siden 1978) og senest i Belgien i 2018. Navnlig i Rumænien har sygdommen bredt sig voldsomt i tamsvinebestanden. Afrikansk svinepest har aldrig været konstateret i Danmark. Sygdommen har også bredt sig voldsomt i Kina og Vietnam, og der har været udbrud i Sydkorea.

Markedssituationen for grisekød er siden sommeren 2019 særdeles positiv, hvilket især skyldes, at afrikansk svinepest har bredt sig voldsomt i Kina. Det har øget den kinesiske import af grisekød markant, og der har været et fald i produktionen i EU. I 2019 er produktionen i EU i perioden januar til juni faldet 1,3 %, herunder et fald i produktionen af slagtesvin på 7,1 % i Danmark. Gennemsnitsprisen i EU er derfor nu steget til 182,9 euro/100 kg, hvilket er 20 % højere end samme uge i 2018. Denne markante stigning ses også på den danske grisenotering, der i uge 39 ligger på 12,00 kr./kg. Det er den højeste notering i de sidste 15 år. Smågriseprisen har været meget lav i 2018, men er nu også særdeles høj.

Markedssituationen for oksekød

Markedssituationen for oksekød har været forholdsvis stabil i længere tid, men i 2019 har priserne for de fleste kategorier ligget under priserne for 2018 og under gennemsnittet for 2016-2018. Det er på trods af, at produktionen i EU har været faldende i både 2017 og 2018. Import og eksport har heller ikke ændret sig afgørende. Der er usikkerhed i sektoren på grund af uvished om fremtidig import og eksport bl.a. i forbindelse med Brexit, idet Storbritannien er et vigtigt oksekødsmarked. Irland har traditionelt en stor oksekødseksport til Storbritannien, som i tilfælde af Storbritanniens udtræden af EU uden en aftale risikerer at skulle afsættes på det europæiske kontinent. I lyset af den usikkerhed for irske oksekødsproducenter vedtog Kommissionen i sommeren 2019 en støtteordning til irske oksekødsproducenter på 50 mio. €, som de irske myndigheder nationalt kan supplere op med yderligere op til 50 mio. €.

Markedssituationen for frugt og grøntsager

Kommissionen har medio juli 2019 oplyst, at markedssituationen for æbler var præget af lave priser i det vigtigste eksportland Polen. For især Frankrig og i mindre grad Italien og Tyskland var prisniveauet lidt bedre også i forhold til det femårige gennemsnit. Sæsonen bar præg af dårligt vejr.

For citrusfrugter er priserne generelt på niveau med det femårige gennemsnit. Produktionen i indeværende sæson vil blive påvirket af vejr-situationen i løbet af sommeren. For tomater er priserne betydeligt under det femårige gennemsnit, undtagen i Frankrig, hvor prisen er meget høj. For bananer er der pæne priser.

Markedssituationen for sukker

Sukkerpriserne er generelt faldende grundet kvoternes ophør i EU ved udgangen af september 2017. Prisen på verdensmarkedet befandt sig i august 2019 på 310\$/ton for hvidt sukker. På det europæiske marked var prisen 321 €/ton, hvilket er markant under referencetærsklen (interventionsprisen) på 404,4 €/ton. Kommissionen forventer en sukkerproduktion i EU for 2018/2019 produktionsåret (oktober-november) på 17,6 millioner tons, hvilket er 17 % under forrige sæson på grund af klimatiske forhold. Importen fra tredjelande har i produktionsåret 2018/2019 været 37 % højere end forrige år, mens eksporten var været 52 % under forrige år. Langtidsprognoser for prisudviklingen skønner, at EU-prisen vil stige fra det nuværende niveau til op mod 401 euro/€ i 2030. I fremtiden forventes de store europæiske producentlande (Frankrig, Tyskland, Polen, Nederlandene og Belgien) at forøge deres produktion, mens mindre konkurrencedygtige produktioner (primært i Syd- og Østeuropa) ventes at ophøre.

Som følge af de meget lave og fortsat faldende sukkerpriser opfordrede en række syd- og østeuropæiske medlemsstater (Italien, Spanien, Polen, Østrig, Grækenland, Kroatien, Ungarn, Rumænien, Tjekkiet og Belgien) i løbet af 2018 Kommission til at støtte sukkersektoren. På den baggrund nedsatte Kommissionen ultimo 2018 en højniveaugruppe, der skulle komme med mulige løsninger. Højniveaugruppen konkluderede i sin rapport, at sukkermarkedet er i en overgangsperiode, hvor der endnu ikke er fundet en ny balance efter kvoternes ophør. Højniveaugruppens rapport blev præsenteret på rådsmøde (landbrug og fiskeri) 15. juli 2019. En større gruppe medlemsstater anså rapporten som et godt udgangspunkt for at drøfte muligheder for finansiel understøttelse af sukkersektoren eller aftaler mellem producenterne om at begrænse udbuddet, mens nogle få medlemsstater, herunder Danmark, understregede, at intervention i sektoren alene ville forlænge den overgangsfase, som sektoren havde befundet sig i efter udfasningen af sukkerkvoterne.

Markedstransparens

I september 2019 blev et forslag til en gennemførelsesretsakt om øget markedstransparens i fødevarerforsyningskæden vedtaget. Dette skete som opfølgning på rapporten fra task force for landbrugsmarkedene fra 2016. Forslaget har til hensigt at øge antallet af prisrapporteringer i fødevarerekæden for at øge markedstransparens på tværs af kæden. Forslaget introducerer rapporteringsforpligtigelse for blandt andet fødevarerindustrien og detailedet. Forslaget træder i kraft den 1. januar 2021. Danmark stemte imod forslaget, idet antallet og hyppigheden af prisrapporteringer var for omfangsrigt og produktkategorierne for uklare til at øge transparenssens på tværs af lande.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en orientering fra Kommissionen.

Konsekvenser

Der er ikke statsfinansielle, lovgivningsmæssige og erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker, at markedssituationen for oksekød i 2019 er præget af stor usikkerhed, der blandt andet har betydet prisfald, på tværs af kategorier, på mellem 5-10 %. Særligt i foråret var priseniveauet bekymrende, men der ses fortsat priser i uge 39 på ungtyre, der ligger 6 % lavere end sidste år, og priser på køer pr. kilo, der ligger 2,5 % lavere end samme uge sidste år. Dette er på trods af, at antallet af slagtinger af kreaturer i Danmark ligger 6,1 % lavere i årets første 38 uger sammenlignet med 2018. Det skyldes blandt andet en stigning i eksporten af levende dyr til andre EU-medlemslande med enten højere noteringer og/eller bedre muligheder for eksport til tredjelandsmarkeder. Udover usikkerheden omkring Brexit er oksekødssektoren i øjeblikket særligt udsat i en række af EU's forhandlinger om handelsaftaler. Det gælder den politiske underskrevne aftale med Mercosur, hvor den sydamerikanske blok er tildelt en toldfri kvote på oksekød på 99.000 tons. Derudover forhandler EU med Australien og New Zealand, der begge er store producenter af oksekød, og som må forventes at blive tilbudt en toldfri kvote i samme størrelsesorden, som Canada fik i CETA-aftalen i 2017, nemlig en kvote på 45.838 tons indfaset over 5 år og en reduktion på deres andel af Hiltonkvoten fra 20 % til 0 % fra aftalens ikrafttrædelse. Opsummeret er oksekødssektoren i høj grad udsat i 2019, ikke kun i Danmark men i hele EU. Med et hårdt Brexit vil selvforsyningsgraden i EU stige til 116 %. Samtidig kan der ifølge Landbrug & Fødevarer i en nær fremtid ses frem til store mængder toldfrit kød fra Sydamerika, der på grund af lavere produktionsomkostninger kan presse prisen yderligere på det europæiske marked, hvilket særligt små og mellemstore virksomheder vil få svært ved at overleve.

I forhold til markedssituationen for fjerkrækød bemærker Landbrug & Fødevarer, at det globale marked for handel med fjerkrækød er presset af øget beskyttelse af lokal produktion i en række lande. Det presser eksporten i de store eksportlande som især Brasilien, EU og USA. Dansk eksport oplever stigende protektionisme i både Sydafrika, der har indført en beskyttelsestold på import af fjerkrækød på 30 %, og i Algeriet og Ægypten. Sydafrika er i dag det vigtigste marked for dansk kyllingekød med en eksport på 20.000 tons, svarende til en værdi på 150 mio. kr, hvorfor beskyttelsestolden er bekymrende for Landbrug & Fødevarer. Dertil kommer, at Kina stadig arbejder meget langsomt med at godkende EU-lande til at eksportere til det kinesiske marked. Omvendt må det forventes, at det globale udbrud af afrikansk svinepest på den kortere bane får positive effekter for den globale fjerkræproduktion, handel og priser, da særligt efterspørgslen i Kina er markant stigende med stigende priser. Det er dog usikkert i hvilket omfang, der ligeledes vil være positivt afsmittende effekt på priserne i EU på kort sigt, da markedet her er relativt mættet med brystkød og stigende import fra tredjelands og primært Brasilien og Thailand. På EU's marked for fjerkrækød har der den seneste tid været et markant prisfald, hvilket skyldes afsmittende effekt fra faldende priser på andre kødtyper i detail, stigende import fra Brasilien uden om kvoten samt import fra Ukraine gennem et smuthul i frihandelsaftalen.

Den danske og europæiske fjerkræsektor er fortsat bekymret ved indgåelse af en revideret frihandelsaftale med Mercosur, der giver en kvote på yderligere 180.000 tons toldfri fjerkrækød. Dermed vil Mercosurs samlede fjerkrækvote udgøre 700.000 tons. EU's samlede import vil fremover således kunne udgøre 1,3 mia. tons fjerkrækød, hvilket svarer til ca. 25 % af det samlede EU-marked for kyllingebrystkød. Dette i sig selv udgør en trussel for den danske og EU's samlede fjerkræsektor, da produktionsomkostningerne i EU er væsentlig højere end i tredjelands grundet de højere krav og standarder i EU til produktionen af sikre fødevarer samt miljø og dyrevelfærd.

En yderligere bekymring for fjerkræsektoren udløses ved en hård Brexit, hvor høje reciprokke toldsatser og risiko for logistiske udfordringer væsentligt kan reducere handelen af fjerkrækød mellem EU og Storbritannien, der i dag er af væsentlig betydning ikke mindst i lyset af, at Storbritannien importerer

ca. 700.000 tons fjerkrækød fra EU. Dertil kommer, at mange af aktørerne er integreret på tværs af grænserne og derfor er afhængig af at kunne flytte varer internt over grænser. Hvis EU's handel med Storbritannien begrænses væsentligt vil det lægge et markant pres på EU's eget marked, hvilket yderligere forstærkes af, at den såkaldte kvotdeling mellem EU og Storbritannien vil overføre ekstra 230.000 tons fjerkrækød fra tredjelande.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det må forventes, at en række medlemsstater vil udtrykke bekymring over markedssituationen for navnlig oksekød og sukker og den markedsmæssige usikkerhed om konsekvenserne af Storbritanniens udtræden af EU.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor og et velfungerende indre marked.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. april 2019, jf. samlenotatet oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2018.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

11. **Forslag til Rådets beslutning om anmodning til Kommissionen om at forelægge en undersøgelse af EU's muligheder for at adressere den retlige situation for nye planteforædlingsteknikker under hensyntagen til de eksisterende juridiske rammer, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18 / EF og EU-domstolens afgørelse i sag C-528/16, og Forslag til Rådets beslutning om anmodning til Kommissionen om at forelægge en undersøgelse af EU's muligheder for at konsolidere og ajourføre eksisterende lovgivning om produktion og markedsføring af planteforædlingsmateriale KOM-dokumenter foreligger ikke**
-

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet har fremlagt et udkast til en rådsbeslutning med anmodning om, at Kommissionen udarbejder en undersøgelse senest 30. april 2021 af EU's muligheder for at håndtere den retslige situation for nye planteforædlingsteknikker. EU-domstolens afgørelse i sag C-528/16 har gjort det klart, at organismer frembragt med nye målrettede mutagenese-teknikker er omfattet af EU's GMO-regulering. Domstolens afgørelse giver myndigheder store udfordringer i forhold til håndhævelse, eftersom det ikke er muligt at detektere, hvorvidt en organisme eller et produkt er frembragt med en af de nye mutagenese-teknikker. Formandskabet har ligeledes fremlagt et udkast til rådsbeslutning med anmodning om, at Kommissionen udarbejder en undersøgelse senest 31. december 2020 af EU's muligheder for at opdatere den gældende lovgivning for produktion og handel med planteforædlingsmateriale, herunder frø. Forslagene er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 14.-15. oktober, men ventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Formandskabet har den 26. august 2019 fremlagt forslag til Rådets beslutning om anmodning til Kommissionen om at forelægge en undersøgelse af EU's muligheder for at adressere den retlige situation for nye planteforædlingsteknikker under hensyntagen til de eksisterende juridiske rammer, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18 / EF og EU-domstolens afgørelse i sag C-528/16.

Formandskabet har den 26. august 2019 ligeledes fremsat forslag til Rådets beslutning om anmodning til Kommissionen om at forelægge en undersøgelse af EU's muligheder for at konsolidere og ajourføre eksisterende lovgivning om produktion og markedsføring af planteforædlingsmateriale.

Forslagene er fremsat med hjemmel i traktatens artikel 241, hvorved Rådet ved et simpelt flertal kan anmode Kommissionen om at udarbejde en undersøgelse, der skal danne grundlag for eventuelle opfølgende lovgivningsinitiativer.

Forslagene er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 14.-15. oktober 2019, men ventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

I forslaget om nye planteforædlingsteknikker fremføres, at EU-lovgivningens definition af GMO stammer fra 1990 og dermed ikke afspejler den teknologiske udvikling på området. EU-reguleringen af en række nye planteforædlingsteknikker, herunder især teknikker til målrettet mutagenese (som for eksempel CRISPR/Cas), har derfor længe været uafklaret. EU-domstolen afgjorde den 25. juli 2018, at

organismer frembragt med nye målrettede mutagenese-teknikker skulle omfattes af EU's fulde GMO-regulering (C-528/16). Afgørelsen har bragt juridisk klarhed om fortolkningen af definitionen, men den rejser samtidig en række praktiske spørgsmål af stor betydning for både myndigheder og interessenter i EU.

At de nye mutagenese-teknikker omfattes af den fulde GMO-regulering betyder blandt andet, at der stilles krav om, at der skal kunne foretages en entydig identifikation af organismer og produkter, som er frembragt med disse nye teknikker. En ansøgning om markedsføring af sådanne produkter skal således beskrive, hvordan produkterne entydigt kan identificeres. Denne identifikation er grundlaget for, at lovgivningens krav om sporbarhed og mærkning kan opfyldes, og den er ligeledes grundlag for de ansvarlige myndigheders lovbundne GMO-kontrol.

Det er imidlertid i mange tilfælde ikke teknisk muligt entydigt at identificere organismer og produkter, som er frembragt med de nye mutagenese-teknikker. Årsagen er, at de genetiske ændringer, som indføres med de nye mutagenese-teknikker, også ville kunne være opstået naturligt eller med anvendelse af traditionelle mutagenese-teknikker, der er undtaget GMO-reguleringens krav.

Det betyder, at hverken potentielle ansøgere eller myndighederne i praksis vil kunne overholde GMO-lovgivningens krav, som de fremstår efter EU-domstolens afgørelse.

På denne baggrund foreslår Rådet, at Kommissionen udarbejder en undersøgelse, som skal klarlægge, hvilke muligheder, EU har i kølvandet på domstolens afgørelse. Hvis undersøgelsen viser et behov, skal Kommissionen efterfølgende fremlægge forslag til opfølgning (for eksempel i form af ny lovgivning).

I forslaget om ny lovgivning om planteforneringsmateriale og frø fremføres, at der fortsat er behov for en revision af den eksisterende lovgivning med henblik på at håndtere flere udfordringer, såsom lovgivningens kompleksitet, fragmentering i 12 markedsdirektiver, ikke-harmoniseret gennemførelse i medlemsstaterne, behov for bedre overensstemmelse med anden relevant lovgivning og for omkostningsreduktioner og effektivisering. Desuden er der behov for at tilpasse lovgivningen til de tekniske fremskridt inden for planteforædling og udviklingen på det europæiske og globale marked for planteforneringsmateriale. Endelig er det væsentligt med en opdatering for at bidrage til at bevare biodiversiteten og plantegenetiske ressourcer.

Kommissionen fremsatte den 6. maj 2013 et forslag KOM(2013)262 til en forordning om planteforneringsmateriale til erstatning for de 12 markedsdirektiver. Imidlertid blev forslaget forkastet af Europa-Parlamentet den 11. marts 2014, som opfordrede Kommissionen til at fremsætte et revideret forslag, der tog mere hensyn til bevaring af de plantegenetiske ressourcer. I december 2014 sendte Rådet et brev til Kommissionen med støtte til en mulig revision af Kommissionens forslag. Kommissionen valgte imidlertid at trække forslaget tilbage. Kommissionen har ikke i indeværende periode ønsket at sætte revisionen af markedsdirektiverne på arbejdsprogrammet.

På denne baggrund foreslår Rådet, at Kommissionen udarbejder en undersøgelse, som skal klarlægge, hvilke muligheder EU har for at opdatere den gældende lovgivning for produktion og handel med planteforneringsmateriale. Ifølge rådsbeslutningen skal Kommissionen, hvis undersøgelsen viser et behov, efterfølgende fremlægge et forslag, herunder lave en konsekvensanalyse, eller alternativt informere Rådet om andre foranstaltninger, som er nødvendige som opfølgning på undersøgelsen.

Nærhedsprincippet

Der er tale om forslag til rådsbeslutninger med henblik på at anmode Kommissionen om at undersøge mulighederne for at tilpasse allerede vedtagne EU-lovgivning. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

På området for nye planteforædlingsteknikker er den eksisterende regulering direktiv 2001/18/EF af 12. marts 2001 ("udsætningsdirektivet"), der er implementeret i dansk lovgivning via bekendtgørelse af lov nr. 9 af 4. januar 2017 om miljø og genteknologi og bekendtgørelse af lov nr. 28 af 4. januar 2017 om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøder.

En vedtagelse af forslaget om ny lovgivning om planteforneringsmateriale og frø kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet der alene er tale om en undersøgelse af EU's muligheder for at håndtere behovet for en revision af markedsdirektiverne for planteforneringsmateriale:

- Rådets direktiv 66/401/EØF af 14. juni 1966 om handel med frø af foderplanter
- Rådets direktiv 66/402/EØF af 14. juni 1966 om handel med sædekorn
- Rådets direktiv 68/193/EØF af 9. april 1968 om handel med vegetativt formeringsmateriale af vin
- Rådets direktiv 98/56/EF af 20. juli 1998 om afsætning af prydplanteforneringsmateriale
- Rådets direktiv 1999/105/EF af 22. december 1999 om markedsføring af forstligt formeringsmateriale
- Rådets direktiv 2002/53/EF af 13. juni 2002 om den fælles sortsliste over landbrugs-plantearter
- Rådets direktiv 2002/54/EF af 13. juni 2002 om handel med bederoefrø
- Rådets direktiv 2002/55/EF af 13. juni 2002 om handel med grøntsagsfrø
- Rådets direktiv 2002/56/EF af 13. juni 2002 om handel med læggekartofler
- Rådets direktiv 2002/57/EF af 13. juni 2002 om handel med frø af olie- og spindplanter
- Rådets direktiv 2008/72/EF af 15. juli 2008 om afsætning af plantemateriale og formeringsmateriale af grøntsagsplanter bortset fra frø
- Rådets direktiv 2008/90/EF af 29. september 2008 om afsætning af frugtplanteforneringsmateriale og frugtplanter bestemt til frugtproduktion
- Rådets direktiv 2007/33/EF af 11. juni 2007 om bekæmpelse af kartoffelcystenematoder og om ophævelse af direktiv 69/465/EØF.

Direktiverne er implementeret i

- Bekendtgørelse nr. 1393 af 30. november 2018 om markfrø, der gennemfører Rådets direktiv 66/401/EØF af 14. juni 1966 om handel med frø af foderplanter, Rådets direktiv 2002/54/EF af 13. juni 2002 om handel med bederoefrø og Rådets direktiv 2002/57/EF af 13. juni 2002 om handel med frø af olie- og spindplanter
- Bekendtgørelse nr. 1394 af 30. november 2018 om sædekorn, der gennemfører Rådets direktiv 66/402/EØF af 14. juni 1966 om handel med sædekorn
- Bekendtgørelse nr. 882 af 26. august 2019 om import af planter og planteprodukter m.m., bekendtgørelse nr. 883 af 26. august 2019 om planter, der gennemfører Rådets direktiv 98/56/EF af 20. juli 1998 om afsætning af prydplanteforneringsmateriale
- Bekendtgørelse nr. 596 af 31. maj 2017 om skovfrø og -planter, der gennemfører Rådets direktiv 1999/105/EF af 22. december 1999 om markedsføring af forstligt formeringsmateriale
- Bekendtgørelse nr. 1406 af 30. november 2018 om en fortegnelse over godkendte sorter af landbrugsplante-, frugtplante- og grøntsagsarter (sortslisten) og bekendtgørelse nr. 942 af 11. august 2015 om plantesortsnavne, der gennemfører Rådets direktiv 2002/53/EF af 13. juni 2002 om den fælles sortsliste over landbrugsplantearter

- Bekendtgørelse nr. 1406 af 30. november 2018 om en fortegnelse over godkendte sorter af landbrugsplante-, frugtplante- og grønsagsarter (sortslisten) og bekendtgørelse nr. 1421 af 30. november 2018 om grønsagsfrø, der gennemfører Rådets direktiv 2002/55/EF af 13. juni 2002 om handel med grøntsagsfrø
- Bekendtgørelse nr. 584 af 28. maj 2018 om avl m.v. af kartofler, der gennemfører Rådets direktiv 2002/56/EF af 13. juni 2002 om handel med læggekartofler
- Bekendtgørelse nr. 883 af 26. august 2019 om planter, der gennemfører Rådets direktiv 2008/72/EF af 15. juli 2008 om afsætning af plantemateriale og formeringsmateriale af grøntsagsplanter bortset fra frø
- Bekendtgørelse nr. 883 af 26. august 2019 om planter og bekendtgørelse nr. 1406 af 30. november 2018 om en fortegnelse over godkendte sorter af landbrugsplante-, frugtplante- og grønsagsarter (sortslisten), der gennemfører Rådets direktiv 2008/90/EF af 29. september 2008 om afsætning af frugtplanteformeringsmateriale og frugtplanter bestemt til frugtproduktion

Konsekvenser

Forslagene har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug) og EU Miljøspecialudvalget.

Brancheudvalget for frø finder det i forhold til mutagenese-teknikker (NBT) absolut nødvendigt, at der snarest findes løsninger på den vanskelige situation som utidssvarende lovgivning har sat erhverv og samfund i. NBO skal ifølge Brancheudvalget for frø ikke betragtes som GMO, som EU-Domstolen kom frem til 25. juli 2018, fordi der ikke overføres genmateriale mellem arter – men kun sker i mutationer inden for én art. De moderne planteforædlingsteknikker bør ifølge Brancheudvalget for frø omfattes af undtagelsen i 'Udsætningsdirektivet' (2001/18).

Brancheudvalget for frø bemærker, at mutagenese-teknikker anvender en helt anden tilgang end de kendte metoder ved vedtagelsen af GMO-lovgivningen for 30 år siden i det daværende EF. Der er nu en situation, hvor der ifølge Brancheudvalget for frø på grund af juridiske spindsfundigheder ikke kan anvendes nogle teknikker, som når frem til plantesorter, der lige såvel kunne opstå under naturlige forhold i planter. Brancheudvalget for frø bemærker endvidere, at de nye nutagenese-teknikker er mere præcise og hurtigere end traditionelle forædlingsmetoder. Hvis en sådan metode f.eks. er anvendt til at frembringe en ny plantesort, der bedre kan modstå tørkestress eller bedre kan modstå angreb af svampe, så er det ikke muligt teknisk at adskille dem fra traditionelt forædlede sorter med samme egenskaber.

Brancheudvalget for frø forventer, at det vil være muligt ved hjælp af mutagenese at frembringe sorter med bedre udnyttelse af næringsstoffer, vand, lys eller andet – og dermed nedbringe klimaaftrykket, ligesom bedre modstandskraft over for f.eks. svampeangreb kan nedbringe behovet for pesticider. Der kan tænkes mange andre parametre, der kan forbedres hurtigere og mere målrettet end med den traditionelle planteforædling. Samtidig åbnes der i konkurrentlande for frit at anvende metoderne, hvilket stiller europæisk fødevarerproduktion og klimaudfordringer i en ugunstig situation.

Brancheudvalget for frø støtter derfor, at der iværksættes en undersøgelse af, hvilke muligheder der er inden for nugældende lovgivning – eller om der eventuelt skal særlig lovgivning til. Det afgørende ifølge Brancheudvalget for frø er, at EU-Kommissionen snarest for udarbejdet undersøgelsen og dernæst hurtigst muligt foretager de nødvendige skridt til at åbne for at kunne anvende moderne mutationsforædling i planteforædlingen i EU.

I forhold til opdatering af frødirektiverne mener Brancheudvalget for frø ikke, at der er behov for en gennemgribende ændring af de gældende direktiver for frø, men Brancheudvalget for frø støtter for-
enklinger, omkostningsreduktioner og tilpasning til anden lovgivning under forudsætning af, at det professionelle frømarked ikke lider overlast. Det er afgørende ifølge Brancheudvalget for frø, at EU fortsat sikrer, at der markedsføres frø, som lever op til krav som renhed, spireevne, sortsidentitet, sortsbeskyttelse og certificering.

Brancheudvalget for frø bemærker, at den nuværende lovgivning sikrer landmænd i EU adgang til frø og plantemateriale, der lever op til særlige standarder. Dette er forudsætningen for en stabil og rentabel produktion af fødevarer og foder. Landmænd skal have adgang til certificeret frø i de arter, som certificeres, hvilket garanterer, at frøet er kontrolleret og opfylder kravene. Brancheudvalget for frø støtter derfor, at mulighederne for at modernisere og effektivisere denne vigtige lovgivning undersøges.

Dansk Skovforening kan tilslutte sig bestræbelserne på, at EU's definitioner på frø- og planteområdet skal afspejle den teknologiske udvikling på planteforædlingsområdet. Det er ifølge Dansk Skovforening særligt vigtigt i en tid med klimaforandringer, der kan ske i et tempo, som planternes naturlige evolution ikke kan følge med i.

Dansk Planteværn bemærker, at udvikling af nye teknologier, der kan bidrage positivt til en bæredygtig og ansvarlig landbrugsproduktion, bør konstant have samfundets bevågenhed. Dansk Planteværn er positiv overfor, at Kommissionen anmodes om at udarbejde en undersøgelse af EU's muligheder for at håndtere den retslige situation for nye planteforædlingsteknikker og om at udarbejde en undersøgelse af EU's muligheder for at opdatere den gældende lovgivning for produktion og handel med planteforædlingsmateriale.

Helt overordnet finder Dansk Planteværn det ikke hensigtsmæssigt at regulere forædling ved at regulere processen, frem for at regulere slutproduktet. Når det ydermere ikke er muligt at kontrollere, om produktet er frembragt med de nye mutagenese-teknikker, understreger det ifølge Dansk Planteværn blot endnu mere, at en regulering, der alene tager udgangspunkt i, hvilken teknik man har anvendt i forædlingen, er uhensigtsmæssig og vil være til skade for europæiske landmænds fremtidige mulighed for at producere tilstrækkeligt med sunde fødevarer, med så lille et klimaaftryk som muligt. Dansk Planteværn mener derfor, at Danmark bør arbejde for, at det foreslåede eftersyn leder frem til en grundlæggende ændring af reguleringen, så den i højere grad ser på produktet end på hvilken teknik, der har været anvendt ved forædlingen.

Landbrug & Fødevarer understreger, at det er særdeles vigtigt, at Danmark bidrager til, at EU finder en vej ud af den situation, som EU-dommen fra 25. juli 2018 om nye planteforædlingsteknikker har ført til. Redskaber til forædling af afgrøderne er ifølge Landbrug & Fødevarer vigtigere end nogensinde tidligere i lyset af klimaforandringerne, befolkningstilvæksten og stigende krav om bæredygtighed. Det er i den forbindelse særdeles uheldigt ifølge Landbrug & Fødevarer, at dommen har ført til, at nye moderne og præcise metoder til at forbedre afgrødernes egenskaber i henhold til dommen skal vurderes og reguleres som GMO.

Derfor opfordrer Landbrug & Fødevarer til, at der støttes op om alle initiativer, som kan bidrage til, at moderne forædlingsmetoder sidestilles med klassiske mutationsforædlingsværktøjer og dermed omfattes af den nuværende undtagelse i udsætningsdirektivet (2001/18). Den foreslåede undersøgelse kan ifølge Landbrug & Fødevarer være et skridt i den rigtige retning, men samtidig bør Danmark presse på for, at processen ikke bliver unødigt forsinket. Europa har ifølge Landbrug & Fødevarer allerede

ventet 10 år på at kunne komme videre med at nyttiggøre præcisionsforædlingsmetoderne i planteforædlingen.

Dansk Korn og Foder (DAKOFO) bemærker, at reguleringen i EU's udsætningsdirektiv blev udfærdiget for 20 år siden. Siden da er der sket meget indenfor teknologi- og metodeudvikling, hvor metoder til planteforædlingen er blevet raffineret – så de er mere præcise og effektive. Nogle af teknikkerne kan i deres anvendelse ifølge DAKOFO sidestilles med de allerede godkendte teknikker. Alligevel har EU-domstolens afgørelse fra 2018 sat en midlertidig stopper for anvendelsen. DAKOFO ser det som meget nødvendigt, at der hurtigst muligt tages politisk og regulatorisk handling i forhold til at ajourføre lovgivningen på området. Uden handling vil der ifølge DAKOFO hurtigt opstå ganske betydelige barrierer for handel med og import af landsprodukter. Det er DAKOFOs anbefaling, at der hurtigt tages initiativer for at afværge dette, og at det samtidigt bliver muligt at anvende de nye planteforædlingsteknikker i EU.

Med EU-domstolens afgørelse fra juli 2018 er både myndigheder og landbrugs- og fødevarerhvervet blevet placeret i en meget vanskelig situation ifølge DAKOFO. Dels vil det på nuværende tidspunkt ikke være muligt for EU's planteforædlingsvirksomheder at tage en række af de nye forædlingsmetoder i brug til at forædle nye robuste, klima- og miljøvenlige sorter, hvilket også vil stille EU's landbrug ringere konkurrencemæssigt. Endvidere bemærker DAKOFO, at der hurtigt opstå betydelige handelsudfordringer, som vil føre til tab af konkurrenceevne for danske og europæisk landbrug og følgeerhverv, når de nye teknologier tages i brug i de lande, hvorfra man importerer landbrugsprodukter.

DAKOFO henleder opmærksomheden på en undersøgelse gennemført i sommeren 2019 blandt centrale stakeholders indenfor sortsudvikling. Der er DAKOFOs klare overbevisning, at der globalt indenfor kort tid, nemlig få år, vil komme produkter/sorter på markedet, som er udviklet med disse teknologier. Dette vil med den nuværende situation meget hurtigt medføre en alvorlig barriere og umuliggøre handelen med og importen af en række vigtige landbrugsprodukter. Anvendelsen af de nye planteforædlingsmetoder giver desuden mulighed for at accelerere udviklingen af nye sorter. Dette omfatter også udvikling af afgrøder, der kan bidrage til mere miljø- og klimavenlig produktion – og herunder være et vigtigt værktøj i forhold til at landbruget og fødevarereproduktionen kan medvirke til at reducere CO₂-udledningen.

DAKOFO støtter derfor, at Kommissionen gennemfører en kortlægning af konsekvenserne er EU-domstolens afgørelse – og samtidigt understrege behovet for konkret politisk og regulatorisk handling, der kan afværge disse scenarier. I den sammenhæng ser DAKOFO meget gerne, at Kommissionen hurtigt får udarbejdet denne kortlægning, idet de betragter den nuværende situation som meget uholdbar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der vil være opbakning til de 2 forslag til rådsbeslutninger blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at det er nødvendigt at få kortlagt hvilke muligheder EU, herunder Danmark i praksis har for at overholde GMO-lovgivningens krav, som de fremstår efter EU-domstolens afgørelse. Dette vil samtidig sikre, at der kan tages stilling til eventuelle efterfølgende forslag til opfølgning på et oplyst grundlag.

Det er ligeledes regeringens generelle holdning, at det er nødvendigt at få kortlagt hvilke muligheder EU har for den nødvendige opdatering af den eksisterende lovgivning om planteforædlingsmateriale.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

12. **Kommissionens meddelelse om intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove** **KOM(2019)352**

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 10. september 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionens meddelelse om intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove kommer i erkendelse af, at truslerne mod verdens skove er en af de største bæredygtighedsudfordringer i vor tid. Kommissionen anser det ikke for realistisk, at EU's mål om at reducere bruttorydningen af tropisk skov med 50 % i 2020 vil blive nået, og Kommissionen ønsker derfor at intensivere EU's indsatser og lederskab for at beskytte og genoprette verdens skove. Kommissionens meddelelse indeholder oplæg til handlinger inden for fem overordnede prioritetsområder: 1) At reducere EU-forbrugets jordfodaftryk samt fremme forbruget af produkter fra skovrydningsfri forsyningskæder i EU; 2) at samarbejde med producentlandene om at mindske presset på skovene og sikre en "skovrydningsfri garanti" for EU's udviklingssamarbejde; 3) at styrke det internationale samarbejde om at standse skovrydning og skovforringelse samt støtte skovgenopretning; 4) at omkanalisere midler hen imod en mere bæredygtig arealanvendelse; 5) at fremme tilgængeligheden og kvaliteten af samt adgangen til oplysninger om skove og råvareforsyningskæder, og støtte forskning og innovation. Sagen er sat på til dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionen har den 24. juli 2019 fremlagt en meddelelse om Intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove. Meddelelsen er modtaget fra rådssekretariatet i en dansk sprogudgave den 24. juli 2019.

Sagen er sat på til dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

I 2008 lancerede Kommissionen en meddelelse om afskovning, med et EU-mål om at stoppe tabet af globale skovarealer senest i 2030, samt halvere brutto-afskovningen i troperne i 2020.

Kommissionens nye meddelelse kommer i erkendelse af, at de nuværende tiltag ikke er tilstrækkelige. Der er således forsvundet et skovareal på 1,3 millioner km² i perioden 1990-2016. Det er ikke realistisk, at EU's mål om at reducere bruttorydningen af tropisk skov med 50 % i 2020 nås, og Kommissionen ser derfor behov for at intensivere EU's indsatser og lederskab for at beskytte og reetablere verdens skove. Kommissionen anser truslerne mod verdens skove som en af de største bæredygtighedsudfordringer i vor tid. Dette trusselsbillede blev også præsenteret af FN's klimapanel (IPCC), der den 8. august 2019 offentliggjorde en rapport, der blandt andet viser, at landbrug og skovbrug i dag står for 23 % af verdens samlede udslip af drivhusgasser. Afskovning er en af de store årsager til det høje udslip af drivhusgasser fra disse sektorer.

Meddelelsen fra Kommissionen om intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove bygger på EU's skovstrategi fra 2013, EU's biodiversitetsstrategi til 2020, det 7. miljøhandlingsprogram samt Europa-Kommissionens strategiske og langsigtede vision for en klimaneutral økonomi i 2050; "En ren planet for alle". Meddelelsen er et resultat af en omfattende høringsproces vedrørende afskovning og skovforringelse samt analyser af mulige EU-tiltag. Der er blandt andet afholdt to konferencer om afskovning og skovforringelse i 2014 og 2017, samt en offentlig høring i 2019. Meddelelsen er derudover en reaktion på gentagne opfordringer fra Rådet og Europa-Parlamentet om en bedre koordineret indsats, navnlig i forhold til at eliminere afskovning i forbindelse med landbrugsproduktion.

Med meddelelsen ønsker Kommissionen at beskytte og forbedre sundhedsstilstanden i de eksisterende skove, navnlig primærskovene, samt at sikre en markant øgning af bæredygtige og biologisk mangfoldige skove overalt i verden.

Da mandatet for den nuværende Kommission nærmer sig sin afslutning indeholder meddelelsen ikke en detaljeret plan til den kommende Kommission. I stedet indeholder meddelelsen en analyse af problemerne, en række tiltag, der umiddelbart vil kunne gennemføres samt en række mulige regulatoriske og finansielle mekanismer, som den kommende Kommission kan tage stilling til. Med meddelelsen lægges der op til øget og forbedret indsats inden for allerede eksisterende rammer og fordelt på fem prioritetsområder, der er nærmere uddybet nedenfor. Det er foranstaltninger, der vil øge det internationale samarbejde mellem interessenter og medlemsstater for at fremme bæredygtig finansiering, bedre udnyttelse af jord og ressourcer, bæredygtig jobskabelse, styring af forsyningskæden samt målrettet forskning og dataindsamling. Samtidig iværksættes der en vurdering af mulige nye tiltag, herunder lovgivningstiltag, for at mindske den påvirkning, EU's forbrug har på afskovning og skovforarmelse globalt.

1. At reducere EU-forbrugets jordfodaftryk samt fremme forbruget af produkter fra skovrydningsfri forsyningskæder i EU

For at fremme forbruget af produkter fra afskovningsfri forsyningskæder ønsker Kommissionen at gøre det lettere for leverandører, producenter, detailhandel, forbrugere og offentlige myndigheder at identificere, promovere og købe sådanne produkter. Forbrugere og producenter bør også informeres bedre om forbindelsen mellem forbrug af råvarer og afskovning. Forbrugere og producenter bør tilskyndes via både lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige incitamenter til sundere, mere varierede og næringsrige kostvaner, samt reduktion af madspild. Kommissionen vil derfor styrke en række igangværende indsatser, og igangsætte indsatser om at: 1) oprette en platform for flerpartsdialog mellem medlemsstaterne og interessenterne om skovrydning, skovforringelse og bæredygtig forøgelse af verdens skovdække; 2) opfordre til en styrkelse af standarder og certificeringsordninger, der kan fremme afskovningsfri produktion; og 3) vurdere yderligere lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige tiltag på efterspørgselssiden for at sikre lige vilkår og en fælles forståelse af afskovningsfri forsyningskæder.

2. At samarbejde med producentlandene om at mindske presset på skovene og sikre en "skovrydningsfri garanti" for EU's udviklingssamarbejde

I overensstemmelse med EU's principper for udviklingssamarbejde vil Kommissionen samarbejde med producentlande om at bekæmpe afskovning og skovforringelse. Baseret på de hidtidige erfaringer vil Kommissionen opskalere eksisterende indsatser, og udvikle en række yderligere indsatser: 1) sikre, at afskovning og skovforringelse tages op i de politiske dialoger med de enkelte lande, og hjælpe partnerlandene med at udvikle og gennemføre nationale rammer for skove og bæredygtig skovforvaltning; 2) sørge for, at EU's støtte til partnerlandenes politikker vedrørende landbrug, infrastruktur, minedrift, byområder, bynære områder og landdistrikter ikke bidrager til skovrydning og skovforringelse;

3) hjælpe partnerlandene med at opnå bæredygtige skovbaserede værdikæder og fremme bæredygtige økonomier; samt 4) udvikle og iværksætte incitamentter for smålandbrugere til at opretholde og fremme økosystemtydelser.

3. At styrke det internationale samarbejde om at standse skovrydning og skovforringelse og støtte skovgenopretning

EU's indsats alene vil kun have en begrænset indflydelse på dels at reducere skovrydning og skovforringelse og dels at forøge det globale skovareal. Der er derfor brug for at fremme samarbejde og langsigtede indsatser for at undgå, at handlen med produkter hvor der er risiko for skovrydning i forsyningskæden, blot rykker til andre regioner i verden. Kommissionen sigter mod at sikre, at alle nye EU-handelsaftaler indeholder bindende bestemmelser om bæredygtig skovforvaltning og ansvarlig forretningsadfærd samt forpligtelser til at gennemføre Parisaftalen i praksis. Nogle af EU's eksisterende handelsaftaler indeholder allerede specifikke bestemmelser til fremme af handel med skovprodukter, der ikke forårsager afskovning eller skovforringelse, og tilskynde til bevarelse og bæredygtig forvaltning af skove. Kommissionen vil styrke en række igangværende indsatser og igangsætte følgende indsatser: 1) Styrke samarbejdet i internationale fora om politikker og tiltag, der skal standse skovrydning og skovforringelse og støtte skovgenopretning; og 2) arbejde for handelsaftaler med bestemmelser om bevarelse og bæredygtig skovforvaltning og yderligere tilskyndelse til handel med landbrugsprodukter og skovbaserede produkter, der ikke forårsager skovrydning eller skovforringelse.

4. At omkanalisere midler henimod en mere bæredygtig arealanvendelse

Kommissionen vil fokusere på at omkanalisere offentlige og private midler for at skabe incitamentter til en bæredygtig skovforvaltning, bæredygtige skovbaserede værdikæder, opretholdelse af de eksisterende skove samt genopretning og etablering af yderligere skovarealer. Kommissionen vil sammen med medlemsstaterne undersøge ordninger, som kan bane vej for en grøn skovfinansiering samt øge og tilvejebringe yderligere finansiering. Kommissionen vil derfor styrke en række igangværende indsatser, og igangsætte indsatser med at: 1) foretage en vurdering i samarbejde med EU's medlemsstater vedrørende mulige bæredygtige ordninger, som kan sætte gang i en grøn skovfinansiering, og muligheden for at øge og tilvejebringe yderligere finansiering; og 2) overveje en forbedring af virksomhedernes indberetning af den indvirkning, virksomhedens aktiviteter har på skovrydning og skovforringelse.

5. At fremme tilgængeligheden og kvaliteten af samt adgangen til oplysninger om skove og råvareforsyningskæder. Støtte forskning og innovation

Effektive skovpolitikker kræver troværdig information om skovressourcer og deres udvikling. Der er behov for mere forskning og viden for at fremme omstillingen til mere bæredygtig arealanvendelse og for at fremme overgangen til afskovningsfri leverandørkæder. Kommissionen vil derfor styrke en række igangværende indsatser, herunder støtte informationssystemer for at kunne følge virkningerne af skovbrande og igangsætte indsatser med at: 1) tage udgangspunkt i de allerede eksisterende overvågningsværktøjer og oprette et EU-observatorium for skovrydning, skovforringelse, ændringer i verdens skovdække og de bagvedliggende årsager; 2) undersøge muligheden for at udvikle en servicekomponent til Copernicus REDD+ for at styrke de eksisterende globale eller nationale skovovervågningssystemer og opbygge en langsigtet europæisk kapacitet og førerposition på området; 3) forbedre arbejdskoordineringen mellem de relevante forskningsinstitutter; samt 4) dele ud af innovativ EU-praksis vedrørende den cirkulære økonomi, en bæredygtig bioøkonomi, vedvarende energi, intelligent landbrug og andre relevante emner.

I et bilag til Kommissionens meddelelse er der desuden opstillet en række anbefalede tiltag til medlemsstaternes myndigheder, erhvervsliv og civilsamfund.

Sagen er sat på til dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om Kommissionens meddelelse.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Konsekvenser

Meddelelsen om intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. Der vil på sigt kunne være et behov for tilpasning af lovgivninger afhængig af udfaldet af de foreslåede analyser. Kommissionen forpligter sig imidlertid ikke til at foretage reguleringsmæssige handlinger. Kommissionen har ikke præsenteret en tidshorisont for arbejdet.

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet, men indeholder en række tiltag, der på sigt kan øge beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget.

DAKOFO bakker op om Kommissionens ønske om at intensivere EU's indsatser og fremhæver det som afgørende, at der arbejdes på brede internationale løsninger. DAKOFO finder, at i der i afsnittet om Regeringens foreløbige generelle holdning er udstukket nogle fornuftige målsætninger bl.a. om partnerskabstilgang og behovet for at søge samarbejde med alle væsentlige forbruger- og producentlande. Danske virksomheder har medvirket til at udarbejde og har tilsluttet sig en forstærket "commitment to responsible sourcing of feed materials." i regi af den europæiske fodersammenslutning FEFAC. DAKOFO mener, at et konkret dansk bidrag til at mindske efterspørgslen på import af proteiner fra områder, hvor der direkte eller mere indirekte kan være en påvirkning på afskovning, vil være at øge produktiviteten af proteinproduktion i Danmark. DAKOFO fremhæver, at Dansk Protein Innovation (DPI) har anvist en række forskningsfelter hvor der er oplagte muligheder for, at danske universiteter og virksomheder i fællesskab kan gøre en øget indsats. DAKOFO opfordrer Regeringen til at bakke stærkt op om dette – også med øgede forskningsmidler til området.

Landbrug & Fødevarer er enige med EU-Kommissionen i, at en EU's indsats alene kun vil have en begrænset indflydelse på dels at reducere skovrydning og skovforringelse og dels at forøge det globale skovareal. Der er derfor brug for at fremme samarbejde og langsigtede indsatser for at undgå, at handlen med produkter, hvis leverandørkæder kan involvere afskovning, blot rykker til andre regioner i verden. Landbrug & Fødevarer støtter EU-Kommissionens ønske om at intensivere initiativer på EU-niveau, herunder vurdering af yderligere ikke-regulatoriske og regulatoriske tiltag for at sikre lige rammevilkår og en fælles forståelse af afskovningsfri leverandørkæder, samt at kommissionen tager en bred vifte af andre virkemidler i brug, blandt andet gennem fællesskabets handelspolitik og i samarbejds- og partnerskabsaftaler med producentlande.

92-gruppen deler regeringens foreløbige generelle holdning, om at byde EU-Kommissionens meddelelse velkommen. Gruppen understreger samtidig at man mener, at Kommissionen har været sene til

at melde ud. 92-gruppen noterer sig med glæde, at skiftende danske regeringer via Amsterdam-partnerskabet løbende har presset på for at få Kommissionen til at tage skridt til en EU-handlingsplan mod afskovning. Man beklager samtidig, at det ikke er lykkedes den siddende Kommission at fremlægge en detaljeret EU-handlingsplan med såvel lovgivningsmæssige som ikke-lovgivningsmæssige initiativer, men at man blot sender et ”idekatalog” videre til den kommende Kommission.

92-gruppen refererer til IPCC-rapporten “Climate Change and Land” fra 8. august 2019, og dennes konklusioner omkring skovenes betydning for at nå målene i Parisaftalen. I forlængelse heraf opfordres Danmark til at bede den kommende Kommission om at medtage konklusioner fra IPCC-rapporten i sit videre arbejde med at omsætte meddelelsen til en handlingsplan om intensiveret EU-indsats.

92-gruppen vurderer og roser, at Kommissionens meddelelse giver et klart billede af verdens skoves ”bedrøvelige” tilstand, og ikke mindst for klart at anerkende EU-landenes ansvar for skovrydningen. Gruppen henviser herom særligt til EU’s import af palmeolie, kød, soja, kakao, majs, træ og gummi. 92-gruppen er samtidig forundret over at Kommissionens mål for EU’s fremtidige indsats for at stoppe skovrydningen, synes at tage afsæt i Kommissionens meddelelse om skovrydning fra 2008, hvor der bl.a. sættes et mål for EU om at standse det globale tab af skovdække senest i 2030. Målsætningen må efter 92-gruppens opfattelse være Verdensmålet (15.2) om at stoppe afskovning inden 2020.

92-gruppen støtter regeringens holdning til meddelelsens udmelding vedrørende bioenergi. Samtidig ser man med bekymring på at Kommissionen lægger op til at ville øge indsatsen for en bæredygtig fremstilling og anvendelse af træbrændsel og opfordrer den danske regering til at afvise dette tiltag med henvisning til ønsket om at fremme bæredygtighed, men ikke øge produktion og forbrug. I forhold til tømmer støtter 92-gruppen, at EU’s FLEGT-arbejdsplan for 2018-2022 får særligt fokus på at styrke gennemførelsen af EU’s tømmerforordning.

I forhold til forsyningskæder støtter 92-gruppen Kommissionens forslag om at certificeringsordninger bør styrkes gennem undersøgelser af deres fordele og mangler. 92-gruppen opfordrer til at Danmark arbejder for lovgivning på området, eventuelt via et krav om due diligence/rettidig omhu som ved tømmerforordningen. 92-gruppen opfordrer regeringen til aktivt at støtte, at EU præsenterer en ambitiøs EU-handlingsplan, og at en sådan tilgang støttes i både national og EU-lovgivning, hvor bl.a. revisionen af Den Fælles Landbrugspolitik kan udformes, så der etableres sanktioner overfor forsyningskæder der medfører afskovning. 92-gruppen mener, at Danmark bør arbejde for at EU skal stille strengere krav til al import af produkter, som indebærer afskovning, degradering af økosystemer eller overtrædelse af oprindelige og lokale folks rettigheder. 92-gruppen opfordrer til, at EU støtter op om, at skovnationer bevarer og afrapporterer på deres skov- og landsektor under Parisaftalen og opfyldelsen heraf. Dette med henblik på at give producentlandet endnu et incitament til at bevare deres skove og andre økosystemer og samtidig sikre, at de lande EU handler med efterlever Parisaftalen. I forhold til handelsaftaler fremhæver 92-gruppen, at bæredygtig skovforvaltning og efterlevelse af Parisaftalen, herunder respekten for oprindelige folks rettigheder, ikke kun bør indarbejdes i nye handelsaftaler, men opfordrer regeringen til at arbejde for, at allerede indgåede EU-handelsaftaler bliver revurderet. I forlængelse heraf mener 92-gruppen, at EU’s Mercosur-aftale som minimum bør sættes på pause.

92-gruppen finder det er glædeligt, at Kommissionen klart anerkender betydningen af at om dirigere midler hen imod en mere bæredygtig arealanvendelse, men mener dog ikke at Kommissionen lægger tilstrækkeligt vægt på behovet for at forhindre investeringer, der medfører afskovning. 92-gruppen opfordrer regeringen til at opfordre EU til at afskovning bliver et fremtrædende parameter i gennemførelsen af handlingsplanen om bæredygtig finansiering, herunder ved oprettelsen af et EU-

klassificeringssystem for økonomiske aktiviteter, samt at dette bør fremhæves som et af de vigtigste tiltag på området.

3F understreger, at det er vigtigt at have for øje, at det er muligt både at have produktionsskov og samtidig sikre biodiversiteten, og at begge disse elementer skal afspejles i den kommende skovstrategi. 3F bemærker, at hvis man i Danmark vedtager en omlægning af statsskovene til urørt skov, kan det betyde et tab på 600.000 m³ træ, som vil mangle i dansk træindustri m.m. og vil betyde store job tab til følge. Samtidig vil dansk træindustri ifølge 3F skulle importere store mængder produktionstræ fra andre lande i stedet.

Dansk Skovforening bemærker, at verdens skove er en uvurderlig ressource, ikke blot som nødvendig råstofleverandør i form af produktion af træ og træprodukter, samt betydningen for bevaringen af en stor del af skovenes biodiversitet, men skovene er også en helt afgørende faktor for verdens klima. Derfor skal der ifølge Dansk Skovforening ydes en betydelig indsats for at imødegå skovrydninger og i stedet skal genopretningen af de skader, som skovødelæggelserne gennem tiderne har medført, støttes. Dansk Skovforening ser den samme udvikling i Danmark, hvor der fandt massive skovrydninger sted, førend der i 1805 blev gennemført en fredskovsforordning, der endeligt gjorde op med århundreders skovødelæggelser. Herefter øgedes skovarealet i Danmark fra 2 % til 14 %.

En vigtig forudsætning for at mindske verdens skovrydninger er ifølge Dansk Skovforening dels at informere bedre om forbindelsen mellem forbrug af råvarer, behov for landbrugsjord til fødevarerproduktion og skovrydninger samt at gøre det lettere at identificere og synliggøre hele trækæden og på denne måde øge bevidstheden om træets oprindelse. Dette er en langvarig, men nødvendig proces ifølge Dansk Skovforening. Dansk Skovforening kan derfor støtte forslaget om at etablere en platform, der gør det muligt at identificere trækæden og dermed være medvirkende til at mindske træforbrug, der er baseret på skovrydninger. Dansk Skovforening støtter derfor også, at der i den internationale udviklingsstøtte indarbejdes regler om sikring mod skovrydninger som del af vilkårene for at kunne modtage støtte.

Det er væsentligt ifølge Dansk Skovforening at fremme økonomien i skovbaserede værdikæder overalt i verden, således at skovrydninger ikke blot flytter til andre steder i verden. Dansk Skovforening bemærker endvidere, at investering i arealer, der allerede har været udsat for skovødelæggelser kræver meget betydelige investeringer, hvorfor Dansk Skovforening kan støtte tanker om etablering af en grøn skovfinansiering. For at sikre, at de etablerede virkemidler mod yderligere skovødelæggelser rent faktisk har en effekt, er det nødvendigt ifølge Dansk Skovforening at etablere effektive og troværdige overvågningssystemer. Dansk Skovforening ønsker, at der sikres lige rammevilkår og en fælles forståelse af afskovningsfri leverandørkæder. Bæredygtig træproduktion, varig oplagring og brug af bioenergi spiller ifølge Dansk Skovforening en betydelig rolle i forhold til optag og lagring af CO₂ som bidrag til indfrielsen af Paris-aftalen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være generel opbakning blandt medlemsstaterne til Kommissionens oplæg. Formandskabet forventes at fremlægge et udkast til rådskonklusioner som opfølgning på Kommissionens meddelelse. Konklusionerne forventes vedtaget på et rådsmøde i slutningen af 2019.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen byder Kommissionens meddelelse om intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove velkommen. Danmark har som medlem af Amsterdam partnerskabet ad flere omgange presset på for øget EU-handling på området.

Regeringen er positiv overfor, at Kommissionen lægger op til at intensivere EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove i erkendelse af omfanget af de eksisterende udfordringer, og at de eksisterende tiltag i sig selv ikke har været tilstrækkelige til at reducere skovrydning og skovforringelse. EU spiller i kraft af blandt andet importen af landbrugsråvarer en betydelig rolle, og det er et vigtigt skridt, at Kommissionen med meddelelsen lægger op til øget handling på området. Regeringen finder tillige, at en ambitiøs indsats fra EU's side vil og bør bidrage til opfyldelse af FN-verdensmålet om at stoppe afskovning inden 2020.

Regeringen opfordrer til, at den videre proces prioriteres højt, så der snarest muligt kan sættes gang i en intensiveret indsats på området. Regeringen bakker op om meddelelsens partnerskabstilgang, og understreger behovet for øget bilateral dialog og samarbejde med alle væsentlige forbruger- og producentlande, og ikke blot med lande, der modtager udviklingsbistand. Regeringen er særligt positiv overfor, at der i meddelelsen lægges op til en vurdering af yderligere ikke-regulatoriske og regulatoriske tiltag rettet mod efterspørgselssiden, for at sikre lige rammevilkår og en fælles forståelse af afskovningsfri leverandørkæder. Regeringen vil lægge vægt på, at der gennemføres nye vurderinger af EU's regulering af bioenergi som led i bestræbelserne på at beskytte og genoprette verdens skove. Det er vigtigt med et klart fokus på bæredygtighedskriterier i EU i forhold til brugen af bioenergi, idet der ellers kan være risiko for, at den vedtagne udbygning med vedvarende energi i EU vil øge bioenergiefterspørgslen i EU og bidrage til yderligere afskovning i tredjelande. Derudover bakker regeringen også op om initiativet, fordi skov vil spille en vigtig rolle i forhold til optag og lagring af CO₂ som bidrag til indfrielse af Parisaftalen. Regeringen bakker også op om at styrke sammenhængen mellem politikker, bl.a. ift. udviklingsbistand og EU's handelspolitik, herunder sikre koordination mellem de forskellige politikområder. Regeringen bakker ligeledes op om at styrke indsatser, der også akut kan håndtere og forebygge skovbrande, som for eksempel de nuværende i Amazonas.

Regeringen noterer, at Kommissionen i et bilag til meddelelsen opstiller anbefalede tiltag rettet mod henholdsvis medlemsstaternes myndigheder, erhvervsliv og civilsamfund. Dette indbefatter blandt andet opfordring til medlemsstaterne om at udarbejde og gennemføre nationale strategier og handlingsplaner for skovrydning og skovforringelse. Regeringen understreger på linje med holdningen i meddelelsen, at mange aktører spiller en rolle og kan bidrage aktivt til at beskytte og genoprette verdens skove. Regeringen byder således erhvervs- og civilsamfundsinitiativer velkomne, der kan fremme import af ansvarligt produceret og afskovningsfri råvarer såsom soja og palmeolie. Løbende dialog og samarbejde mellem civilsamfundsorganisationer, virksomheder, brancheorganisationer og myndigheder er afgørende for at beskytte og genoprette verdens skove.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 10. september 2019.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

13. Forventningerne til en EU-skovstrategi efter 2020 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet ønsker en drøftelse om forventningerne til en EU-skovstrategi efter 2020. EU's nuværende skovstrategi er en meddelelse fra Kommissionen fra 2013. Den løber til 2020. Skovstrategien blev evalueret af Kommissionen i en rapport fra 2018. Rådet (landbrug og fiskeri) vedtog råds-

konklusioner herom i april 2019. Heri fremhæver Rådet blandt andet, at EU's skovstrategi er en vigtig ramme for at fremme koordination og bedre sammenhæng i skovrelaterede politikker, og at der efter 2020 er behov for yderligere at styrke denne funktion inden for rammerne af en ny EU-skovstrategi. Sagen er sat på til dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Formandskabet har inviteret til en drøftelse om forventningerne til en EU-skovstrategi efter 2020. Formandskabet ligger i sit oplæg op til en overordnet drøftelse om forventninger og ønsker til en fremtidig EU-skovstrategi, og at der heri især vil blive taget afsæt i erfaringerne med - og evalueringen af - den eksisterende EU-skovstrategi samt rådets konklusioner herom i april 2019.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

EU's nuværende skovstrategi er en meddelelse fra Kommissionen fra 2013. Den løber til 2020. Rådet (landbrug og fiskeri) vedtog rådskonklusioner om strategien i 2014. Strategien har til formål, at fremme koordination og sammenhæng i skovrelaterede politikker. Vejledende principper i strategien er bæredygtig og multifunktionel skovforvaltning og ressourceeffektivitet. Målet frem mod 2020 er at sikre og påvise, at skovene i EU forvaltes bæredygtigt, at styrke EU's bidrag hertil og at reducere skovrydning globalt. En implementeringsplan er fastlagt af Kommissionen efter rådgivning fra medlemsstaterne i Den Stående Skovbrugskomité. Komitéen følger Kommissionens implementering af strategien og er samtidig platform for erfaringsudveksling om medlemsstatstilgange, der understøtter strategien.

Skovstrategien blev evalueret af Kommissionen i en rapport fra 2018. Rådet (landbrug og fiskeri) vedtog rådskonklusioner herom i april 2019. Heri fremhæver Rådet, at selvom EU har forskellige skovrelaterede politikker, så indeholder traktaten ikke nogen reference til en fælles skovpolitik. Rådet fremhæver i samme forbindelse, at medlemsstaterne har ansvaret for skovene og understreger, og at alle skovrelaterede beslutninger i EU må respektere nærhedsprincippet. Samtidig understreger Rådet, at EU's skovstrategi er en vigtig ramme for at fremme koordination og bedre sammenhæng i skovrelaterede politikker, og at der efter 2020 er behov for yderligere at styrke denne funktion inden for rammerne af en ny EU-skovstrategi.

I konklusionerne peger Rådet tillige på et fortsat behov for erfaringsudveksling og øget kommunikation om betydningen af skove og bæredygtig skovforvaltning. Rådet fremhæver også for tiden efter 2020 vigtigheden af at fremme bæredygtig skovforvaltning globalt, herunder som bidrag til at implementere FN's verdensmål, Parisaftalen, FN's biodiversitetskonvention og FN's strategiske skovplan. Rådet finder det vigtigt fortsat at bygge på principper, erklæringer og beslutninger i det frivillige, mellemstatslige samarbejde Forest Europe - og at udkommet af forhandlinger om en juridisk bindende aftale om skove i Europa, der i øjeblikket drøftes i regi af FN's økonomiske kommission for Europa (UNECE), tages i betragtning. Derudover fremhæver Rådet behovet for fortsat adgang til støtte til at fremme bæredygtig og multifunktionel skovforvaltning, herunder via skovrejsning og økosystembaserede løsninger. Rådet ser dette som middel til at kunne imødekomme samfundets stigende krav til skovene, imødegå risici for skovene, fremme bevaring af biodiversitet og beskytte jord og vand. Rådet fremhæver også vigtigheden af skovene og den skovbaserede sektor for udvikling bioøkonomien i EU og for jobskabelse samt af forskning, innovation og teknologiudvikling. Rådet opfordrer endvidere Kommissionen til at overveje mulighederne for en ny EU-skovstrategi efter 2020 under hensyntagen til rådets konklusioner og understreger samtidig behovet for en tidlig inddragelse af medlemsstater og nøgleinteresser.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om diskussionsoplægget.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om et diskussionsoplæg.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. Sagen får ikke i sig selv statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Sagen vil ikke i sig selv påvirke beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget.

Dansk Skovforening bemærker, at alle skovrelaterede beslutninger i EU skal respektere nærhedsprincippet, men at dette ikke udelukker, at EU's skovstrategi er en vigtig ramme til en forbedret koordination og sammenhæng i skovrelaterede politikområder i EU.

Dansk Skovforening bemærker endvidere, at en opdatering af EU's skovstrategi er vigtig for, at udviklingen af skovrelaterede EU-politikker i de kommende årtier kan koordineres bedre og bliver mere sammenhængende. Siden EU's skovstrategi blev vedtaget i 2013, har EU's politiske rammer og EU's politikker, der berører skove, udviklet sig stærkt ifølge Dansk Skovforening. Det er nu mere bredt anerkendt, at skovene og skovsektoren spiller en afgørende rolle for at tackle de udfordringer, der er beskrevet i FN's mål for bæredygtig udvikling og målene om begrænsning af klimaændringerne i Paris-aftalen. Her er det ifølge Dansk Skovforening nødvendigt at anerkende, at bæredygtig skovdrift spiller en vigtig rolle for, at skovene kan levere alle de services og produkter, som samfundet efterspørger.

Dansk Skovforening savner, at skovens enorme betydning for klimaet nævnes i konklusionerne dels gennem optag og lagring af CO₂ ved træernes vækst, men også gennem den varige oplagring af træ i bygninger, møbler m.m. Skovrejsning bidrager også til klimagevinsterne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes på baggrund af rådskonklusionerne fra april 2019 generel opbakning til, at EU's skovstrategi afløses af en ny efter 2020, og at der i arbejdet hermed vil være fokus på de elementer, som rådet fremhævede i sine konklusioner.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder overordnet, at rådskonklusionerne fra april 2019 giver en god basis for drøftelser om en fremtidig EU-skovstrategi.

Regeringen finder det således vigtigt at holde sig nærhedsprincippet for øje og holde fast i medlemsstaternes kompetence på skovområdet, herunder hvordan de enkelte elementer i en bæredygtig skovforvaltning afvejes og balanceres i forhold til hinanden (som f.eks. biodiversitet, træproduktion, CO₂-optag og -lagring, beskyttelse af vand og jord, friluftsliv etc.).

Samtidig finder regeringen, at der fortsat er behov for en fælles ramme og forståelse af grundelementerne i en bæredygtig skovforvaltning, at der tilstræbes god koordination og sammenhæng i skovrela-

terede politikker i EU, og at der fortsat er god basis for erfaringsudveksling mellem medlemsstaterne under udvikling og implementering af skovrelaterede politikker.

Regeringen finder, at de vejledende principper i den nuværende skovstrategi (bæredygtig og multifunktionel skovforvaltning og ressourceeffektivitet) fortsat er gyldige og vil have fokus på, at det sikres at beskyttelselementet er en væsentlig og integreret del heraf.

Regeringen finder også, at det overordnede mål for den nuværende skovstrategi frem mod 2020 bør stå centralt i en fremtidig EU skovstrategi. Det vil sige at sikre og påvise, at skovene i EU forvaltes bæredygtigt, at styrke EU's bidrag hertil og reducere skovrydning globalt. Regeringen vil herunder have fokus på, at EU's forbrug af træ, træbiomasse og andre træbaserede produkter såvel som andre produkter, der kan have aftryk på skovene, er baseret på en bæredygtig produktion og ikke bidrager til afskovning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Rådskonklusionerne om EU's skovstrategi blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.